

Inga Bau, Tadej Bernik, 2018

70 LET FILATELISTIČNEGA KLUBA KOPER

70 LET

Filatelističnega kluba Koper

Koper, december 2018

OKRAJNI LJUDSKI ODBOR
ODSEK ZA NOTR. ZADEVE
II/3.

Koper dne. 31.12.1948.

Tek.štev.4435/2-48.

Predmet: Filatelistični KLUB.

O D L O Č B A

Odseka za Notranje Zadeve Okraja Koper.

Na podlagi prošnje Filatelističnega Kluba dostavljena dne 22.12.1948. svrhu 3l. 2. in 5. odredbe 66. o društvih, zborovanjih in drugih javnih shodih z dne 10.4.1946, objavljenih v Uradnem listu FPNKO za Slov. Primorje štev.9/46

O D O B R A V A M O.

pravila in delovanje na področju Koperskega Okraja z sedežem v Kopru, ki se je Filatelistični KLUB ustanovil dne 17.12.1948.

Istovčasno se pooblašča imenovani Filatelistični KLUB, da razvije na področju Koperskega Okraja svoje delovanje.

Swrt fašizmu

- svoboda narodu!

Načelnik odseka:
/ Pirnat Jože /

Ustanovitev kluba je odobril oblastni organ.

Dosedanji predsedniki:

Janko FILI
Joško SIMONČIČ
Stane MAJČEN
Alojz VILHAR
Stanislav ČAČ
Bruno ŠKERLAVAJ
Fran JURIŠEVIČ
Julij CERGOLJ
Bogomil LILJA
Janez ZUPAN
Ivan NANUT
Mitja PELICON

Spoštovani,

vsak klub, društvo in skupina, ki delujejo v naši občini, s svojimi programi in vsebinami prispevajo delež k temu, da je danes Mestna občina Koper (z njo pa tudi mesto Koper) ena najbolj razvitih, naprednih in prepoznavnih občin daleč naokoli. Je občina, ki z odprtimi rokami sprejema vse novosti, ki zna prisluhniti in se na potrebe oz. želje zelo hitro tudi odzvati, predvsem pa je občina, v kateri ne samo da delujejo društva s hvalevredno tradicijo, ampak se iz meseca v mesec, iz leta v leto oblikujejo in ustanovljajo nova – in to na prav vseh področjih.

Področje filatelije tako goji in ohranja FK Koper in to že častitljivih 70 let. In čeprav mnogi filatelijo enačijo z zbiranjem znamk, je to precej ozekek, enoznačen pogled na področje, ki ga zaznamujeta proučevanje in raziskovanje, vse od študija oblikovanja in izdelave do uporabe posameznih poštних znamk. Sam zato veliko raje rečem, da je vaše poslanstvo tudi ohranjanje naše pestre zgodovinske in kulturne dediščine, hkrati pa pomemben prispevek k promociji našega mesta, občine in celotne regije kot tudi posameznih dogodkov oz. dosežkov. Nenazadnje si je prav vaš klub ob nedavni razglasitvi evropskega leta kulturne dediščine ter vseh dejavnosti, aktivnosti in dogodkov, ki smo jih in jih še bomo izpeljali v okviru tega v naši občini, najbolj prizadeval, da je ob tej priložnosti izšla posebna znamka Pošte Slovenije iz serije turizma z osrednjim motivom koprskega mestnega trga – Titovega trga.

Vaše delo je neprecenljivo in želim si, da bi ga tako vestno, odgovorno in seveda z ljubeznijo opravljali tudi prihodnja leta. Ob tem naj vam iskreno čestitam za visok jubilej vašega kluba in se vam zahvalim za vsa dosedanja

prizadevanja, še zlasti pa za vlogo ambasadorja naše občine in mesta Koper kot atraktivne turistične destinacije, ki jo že vrsto let opravljate z odliko.

Boris Popovič,
župan

Pogled na filatelijo

70- obletnica Filatelističnega kluba Koper, katerega začetki segajo v leto 1948 v takratno cono B Svobodnega tržaškega ozemlja, je zavidanja vreden jubilej.

Filatelija je svojevrsten konjiček in medij, zanimiv in koristen za same filateliste in zbiralce, za njihovo medsebojno sodelovanje in povezovanje širom po svetu. Je pomemben za kulturne, promocijske in nazadnje tudi ekonomske potrebe in interese narodov ter držav. Ob zavedanju tega je inšpektor Inšpektorata za PTT Koper dal pobudo za ustanovitev Filatelističnega kluba Koper. Povezoval naj bi vse filateliste na območju cone B in pospešil razvoj filatelije – še posebej med mladimi.

Vse priznanje gre pionirjem Filatelističnega kluba Koper s predsednikom g. Jankom Filijem na čelu. Takratne drugačne in specifične razmere na tem delu Slovenije so imele vpliv tudi na filatelističnem področju. Tako so se izdajale znamke cone B s pretiskom STT – VUJ(N)A (Svobodni tržaški teritorij pod Vojaško upravo Jugoslovanske /narodne/ armade), znamke cone A s pretiskom AMG – FTT (Allied military government – Free territory of Trieste), znamke s pretiskom AMG – VG in drugečasne filatelistične izdaje.

Še posebej bi izpostavil prispevek znanega filatelista g. Bruna Škerlavaja Ustanovitev in delovanje Filatelističnega kluba Koper od 17. 12. 1948 do 25. 10. 1954, ki je bil objavljen v publikaciji ob 50- obletnici Filatelističnega kluba Koper in je sestavni del tega zbornika. V njem sta podrobno prikazana delovanje in razvoj Filatelističnega kluba Koper.

V petindvajsetletni zgodovini Slovenije so ustvarjeni spodbudni temelji, ki obetajo, da bi preišljeno angažiranje omogočilo Sloveniji, da izkoristi možnosti, ki jih ponuja filatelija za ohranjanje lastne identitete, promocijo razvojnih dosežkov in bogatitev naših komunikacij z drugimi skupnostmi in državami. K prepoznavnosti naše države v sodobnem svetu lahko pripomoremo tudi s preišljeno politiko izdajanja znamk.

To, da danes na pisemski ovojnici ni vedno znamka z ročnim žigom, pač pa elektronsko žigosanje, elektronska pošta, pametni telefoni in še bi lahko našteval, se

odraža tudi na področju filatelije. Zbirateljstvo ostaja prisotno.

Zdi se mi primerno, da 70- obletnico obeležimo s kratkim zgodovinskim pregledom prehojene poti in se tako še enkrat spomnimo na delo pionirjev Filatelističnega kluba Koper in vseh, ki so jim sledili do današnjega dne. S posameznimi prispevki v tem zborniku nam je to tudi uspelo.

Ivan Nanut,
častni predsednik FK Koper

Pismo, poslano leta 1807 po morju iz Benetk v Koper. Naslovljeno je na prefekta istrske province Angela Calafatteja. Francozi so bivšo beneško Istro zasedli 1806 po bitki pri Slavkovem. Prvič objavljeno v knjigi *S pošto skozi preteklost Slovenskega primorja* dr. Frana Juriševiča.

Spoštovani!

Z veseljem sem sprejel vabilo predsednika FK Koper, da napišem uvodnik v zbornik, s katerim proslavljate 70-letnico vašega neprekinjenega delovanja.

Ponosni ste lahko, da ste leto starejši, kot je stara Filatelistična zveza Slovenije, a kljub temu lahko obletnico z veseljem slavimo skupaj. Z letošnjim letom se po vsej Sloveniji spominjamo tudi stoletnice prvih slovenskih znamk, znamenitih verigarjev. Ti se na žalost niso uporabljali na Primorskem, ker jo je po prvi svetovni vojni najprej zasedla in si jo nato priključila Kraljevina Italija.

Svojo klubsko pot ste začeli približno trideset let po izidu prvih verigarjih v težavnem povojnem obdobju, ko je bil Koper glavno mesto cone B Svobodnega tržaškega ozemlja. Tudi pri vas so bile prav prve izdaje cone B povod, da je bil vaš klub ustanovljen. Filatelisti ste bili sicer v Kopru in širšem območju južne Primorske prisotni že od prej, a fašistična raznarodovalna politika prej in vojne razmere kasneje takrat niso dovoljevale samostojnega slovenskega filatelističnega delovanja.

Ustanoviti klub je razmeroma lahko, imeti vztrajnost, da klub živi in uspeva dolgo vrsto let in desetletij, pa ne. Po eni strani je potrebno veselje do filatelije in prijateljskega druženja, po drugi pa tudi delavnost, vztrajnost in trdo prepričanje, da je filatelija obogatitev za celotno družbo. Filatelisti namreč zbiramo in tako ohranjamo tudi znamke in poštne dokumente, ki so del zgodovine našega teritorija. Če jih ne bi skrbno zbirali, bi bili ali zgubljeni ali bi se z njimi ponašali drugje po svetu.

Da klub dokazuje svojo živahnost in posreduje tudi širši publiki veselje do tega kulturno izredno bogatega konjička, pa je nujno, da izdaja priložnostne kuverte in žige na temo lokalne zgodovinske, kulturne in druge dediščine. Na ta način ohranjamo spomin na našo bogato zgodovino in kulturo ter dokazujemo svojo tisočletno prisotnost na tem območju. Prirejati je treba predavanja na filatelistične teme, kar lahko dodatno izobrazí člane in javnost. Na šolah so tudi dobrodošli tečajji filatelije za našo mladino, da jim tako odkrijemo pisan svet znamk in sporočilnosti, ki jo vsebujejo. Vse to seveda zahteva mnogo truda in žrtvovanje prostega časa, za kar

si več vaših članov zasluži vso pohvalo.

Še na en način lahko javnosti prikazujemo naše delovanje in jo s tem vabimo k spoznavanju filatelije in z njo povezanega kulturno-izobraževalnega delovanja. To naredimo tako, da iz svojih albumov potegnemo znamke in druge poštno dokumente, jih prenesemo na razstavne liste in priredimo lokalno ali meddruštveno razstavo. FK Koper ima bogato zgodovino razstavljanja in organiziranja razstav, zato verjamem, da bo tako tudi v bodoče. Kot vsaka druga dejavnost pa se tudi razstavljanje razvija in pojavljajo se novi prijemi. Da bi spodbudil pri vaših in tudi ostalih filatelistih v Sloveniji veselje do razstavljanja svojega gradiva, boste v tem zborniku našli tudi članek o tem. Verjamem, da bo zasejal dobro seme, ki bo vzkliko in bogato rodilo ter na ta način pripomoglo k nadaljnjemu razvoju filatelije na Primorskem in širše pri nas.

Še enkrat iskrene čestitke ob vašem visokem jubileju v imenu vseh filatelističnih društev, včlanjenih v Filatelistično zvezo Slovenije.

Peter Suhadolc,
predsednik FZS

Jakčeva osnutka znamk, ki nista šla skozi izbor. Nekoč je en avtor oblikoval več osnutkov, danes več avtorjev oblikuje en osnutek. Vsak lahko sam presodi, kaj je bolje.

Spomini

Svet filatelije me je pritegnil zelo zgodaj, saj sem že v osnovni šoli na Hrvatinih pričel zbirati vse mogoče znamke. Veselje in interes sta z leti naraščala. Ko smo se preselili v Koper, me je oče nekega dne odpeljal k svojemu kolegu. Tako sem spoznal g. Tašnerja, ki je bil izkušen filatelista. Naučil me je veliko o filateliji in me prepričal, da sem se leta 1972 vpisal v Filatelistični klub Koper.

Tako se je začela moja pot k bolj resnemu zbiranju znamk. V klubu so me veliko naučili, usmerjali in mi pomagali pri zbiranju. Spoznal sem, da pri filateliji ne gre zgolj za znamke, ampak da le-ta vključuje veliko več. Pri zbiranju filatelističnega materiala še vedno vztrajam.

Vsa ta leta sem aktivno sodeloval pri delovanju kluba, zbiral in počasi ustvarjal lepe zbirke znamk, pisemskih ovojnica s poštними žigi in podobnim materialom. Sodeloval sem pri mnogih razstavah, ki jih je organiziral Filatelistični klub Koper.

Pod vodstvom takratnega predsednika Ivana Nanuta je klub počasi ponovno rasel in se uveljavil v svetu filatelije. Leta 2009 sem bil na skupščini kluba izvoljen za predsednika in prevzel njegovo vodenje. Od takrat se trudim, da nadaljujem vizijo kluba pri izdajanju filatelističnega materiala, s katerim poskušamo obeležiti po-

Ivan Nanut, Mitja Pelicon

membne dogodke iz naše okolice. Podpredsednik je postal Rikardo Groselj, s katerim zelo uspešno usklajuje vse potrebne dogodke v klubu. Pri tem gre velika zahvala tudi Mitji Jančarju iz Pirana, ki nam zelo veliko pomaga pri oblikovanju osebnih znamk, priložnostnih poštних žigih in pisem-

skih ovojníc.

Želim si, da naš klub še naprej uspešno in tvorno deluje pri obujanju pomembnih zgodovinskih dogodkov. Skozi pogled filatelije tako ne bodo pozabljeni.

Mitja Pelicon,
predsednik FK Koper

Začetki kluba

Filatelistični klub Koper je 17. 12. 1948 ustanovila skupina enajstih navdušenih filatelistov na predlog inšpektorja Inšpektorata za PTT promet v coni B Svobodnega tržaškega ozemlja (STO), ki je bilo pod Vojaško upravo Jugoslovanske (narodne) armade (VUJ/N/A). Sedež kluba je bil v Kopru na Verdijevi ulici 7a, kjer se nahaja še danes.

O tem odmevnem dogodku sta slovensko bralstvo z obeh strani meje seznanjala časopisa *Primorski dnevnik* in *Slovenski Jadran*, ostalo prebivalstvo Jugoslavije pa je seznanjala revija *Filatelija* iz Zagreba.

Klubu je bila zaupana pomembna naloga distribucije znamk. Od leta 1951 dalje je FK Koper po pooblastilu Pošte Koper izdajal in distribuiral uradne ovojnice PRVI DAN za vse

znamke, izdane v coni B STO – VUJA. To zahtevno nalogo so opravljali filatelisti brez profesionalnega kadra, s čimer pa si je klub pridobil sredstva za delovanje. Z njimi je sofinanciral revijo *Nova filatelija*, ki jo je izdajala Filatelistična zveza Slovenije, finančno je podpiral tudi šolske dejavnosti, športna društva in dobrodelne organizacije. Distribucija filatelističnega materiala se je nadaljevala vse do leta 1994.

Klub, ki deluje neprekinjeno že 70 let, je priča in dejavnik dogajanj v prostoru in času njegovega delovanja. FK Koper je soustanovitelj Filatelistične zveze Slovenije, kasneje je postal tudi njen član. V vsem obdobju delovanja je tesno in uspešno sodeloval s Pošto Koper in Pošto Slovenije. Zavzemal se je, da so bili vsi pomembni dogodki obeleženi. Pri nekaterih izdajah je

sodeloval z znanimi slovenskimi ustvarjalci. Do izdaj priložnostnih žigov in priložnostnih pisemskih ovojnic je zavzel kritično stališče, saj meni, da inflacija izdaj filateliji bolj škoduje kot koristi.

V svojem dolgem 70-letnem delovanju je doživljal klub bolj in manj plodna leta, z večjim in manjšim številom aktivnosti. V preteklosti je izvajanje teh omogočalo dobro sodelovanje z družbenimi dejavniki, kot je bila Kulturna skupnost. V sedanosti je klubu v veliko pomoč razumevaajoč odnos Mestne občine Koper, ki z manjšimi finančnimi sredstvi klubu omogoča redno delo, za kar smo ji nadvse hvaležni. Aktivno sodelujemo tudi s Pošto Slovenije – enoto Koper, Pokrajinskim muzejem Koper ter z Osrednjo knjižnico Srečka Vilharja Koper.

Tako je za kratek čas zaživela mladinska sekcija filatelistov in numizmatikov, žal pa je njeno delo prene-

halo leta 1994.

Vsa leta se Filatelistični klub Koper trudi obeležiti pomembnejše dogodke s priložnostnimi izdajami pisemskih ovojnic in poštinih žigov, z organiziranjem dogodkom primerne filatelistične razstave, zadnja leta pa tudi z izdajanjem osebnih znamk in maksimum kart.

Svojo zgodovino delovanja je obogatil s številnimi filatelističnimi razstavami ob pomembnih dogodkih, preko katerih se klub tudi promovira.

Najpomembnejša filatelistična razstava je bila nedvomno v Kopru leta 1952, ko sta bili v ta namen izdani tudi znamka in blok.

Leta 1957 je bilo ustanovljeno podjetje Pristanišča Koper, predhodnik današnje družbe Luka Koper, d. d., in ob njihovi 60-letnici smo priredili tematsko razstavo v njihovi upravni stavbi. Ob tem dogodku smo izdali osebno znamko, priložnostni poštni žig in

Slika 1: Razstava starih mestnih razglednic v Carpaccievi hiši

Slika 2: Rikardo Groselj, Mitja Pelicon, Vlasta Beltram, Igor Tuta, Ivan Nanut

maksimum karto.

Leta 2014 smo na Banki Koper (danes Intesa Sanpaolo Bank) priredili zelo odmevno numizmatično razstavo. Naš član Božidar Štefanič in njegova žena Luciana sta razstavila papirnati denar Jugoslavije, denar cone B in tolarške bankovce Slovenije, ki so se uporabljali takoj po drugi svetovni vojni.

Leta 2017 smo v sodelovanju z MOK v Carpaccievi hiši pripravili zanimivo razstavo starih razglednic mesta Koper, s katerimi smo poskusili približati mestne ulice obiskovalcem (slika 1).

Filatelisti sodelujemo tudi s Pokrajinskim muzejem Koper in v njihovih prostorih občasno pripravimo zanimive ter zgodovinsko bogate razstave (slika 2).

Tudi v Osrednji knjižnici Srečka Vilharja Koper velikokrat postavimo tematsko zelo kvalitetne razstave. Na pobudo mag. Petra Štoka, ki nam

predstavi določen zgodovinski dogodek, skupaj organiziramo in pripravimo filatelistično razstavo, obogateno tudi z njihovimi zbirkami. Tako se prepletata filatelistični material in njihova bogata zgodovinska zbirka (sliki 3 in 4).

Na OŠ Koper in OŠ Elvire Vatovec Prade sodelujemo tudi z učenci. Delo z mladino je zelo zanimivo, a tudi zahtevno, saj je potrebno veliko energije, da se jih pri zbiranju njihovih zbirk pravilno usmeri. Učenci uspešno in zavzeto zbirajo filatelistični material ter pripravijo in razstavijo svoje zbirke na šoli ali v drugem primernem okolju. Ob zbiranju znamk, pisemskih ovojnica in ostalega materiala se učijo o zgodovini, kulturi in vzroku, zakaj je bila posamezna znamka izdana (sliki 5 in 6).

Stalno razstavo imamo že dalj časa v prostorih Mercatorja – Zlati kotiček, katere prostore nam dovoli uporabljati združenje upokoencev. Tam

Slika 3: Slavnostni govor Mitje Pelicona v Pretorski palači Koper ob 300-letnici palače Brutti

Slika 4: Mitja Pelicon, doc. dr. Gregor Pobežin, Mitja Jančar, Zlatko Gombar, Peter Štoka ob 500-letnici protestantizma – Vergerij

Slika 5: Krožek na OŠ Koper

Slika 6: Krožek na OŠ Elvire Vatovec Prade

vsaka dva meseca menjamo razstavne eksponate (slika 7).

Zelo odmevna je bila 70-letnica Pomorske akademije; organizirali smo prevoz pošte po morju iz Kopra v Piran (slika 8).

Poleg omenjenih razstav delujemo v klubu tudi izven Kopra. Tako smo imeli razstave v Izoli, Strunjanu in Sežani, kjer smo združili moči z našimi prijatelji iz Slovenskega filatelističnega kluba Lovrenc Košir iz Trsta. Tako smo ob 70-letnici osvoboditve Trsta v Osrednji knjižnici Sežana priredili kvalitetno in zelo raznoliko razstavo, na kateri so se prepletale filatelija, numizmatika, stare

razglednice in takratni bankovci (slika 9).

V klubu smo ponosni na naše člane, ki s svojimi dejanji pripomorejo k promociji filatelije. Tako sta nam v čast izdani deli nekdanjega člana dr. Frana Juriševiča; knjiga *Primorska pošta skozi zgodovino* je izšla 1967, knjiga *S pošto skozi preteklost Slovenskega primorja in Istre* pa leta 1981. Še posebej smo zadovoljni, da smo leta 1997 uspešno sodelovali pri izdaji knjige *Poštna zgodovina in filatelija na Primorskem* avtorjev dr. Veselka Guština in mag. Branka Morenčiča. V letu 2016 je Božidar Štefanič prejel diplomo –

Slika 7: Mitja Pelicon – Zlati Kotiček

Slika 8: Predaja poštne vreče uradni osebi Luške kapitanije Koper

Slika 9: Mitja Pelicon, Peter Suhadolc, Magdalena Svetina Terčon, Peter Štoka

priznanje za dolgoletno delo v filateliji s strani FZS, njegova žena Luciana Štefanič pa je prejela plaketo s strani Filatelističnega kluba Koper. Istočasno je naš dolgoletni predsednik in sedaj častni predsednik Ivan Nanut na pobudo našega kluba s strani FZS prejel priznanje – srebrni znak Lovro Košir.

70-letnica je velik jubilej, ki pomeni priznanje za opravljeno delo, hkrati pa je tudi obveza in vzpodbuda za nadaljnje delo in doseganje novih ter boljših rezultatov. Ob obletnici je naš klub pripravil priložnostni poštni žig, osebno znamko, pisemsko ovojnico in razstavo vseh klubskih izdaj v obdobju delovanja kluba. Obenem smo izdali zbornik, v katerem je pregled delovanja našega kluba v preteklih letih. S tem smo filatelistom ponudili pregled in sprehod skozi 70 let delovanja Filatelističnega kluba Koper.

Da, naš klub ima vizijo, kateri sledi. Upamo, da še veliko let.

Mitja Pelicon,
predsednik FK Koper

Koprski filatelistični klub sem začel obiskovati leta 2015, ko sem postal tudi gimnazijec. Prihajal sem vsak torek in prinesel pokazat katerega izmed svojih albumov kolegom zbirateljem. Sprejeli so me z odprtimi rokami in bili veseli, da se jim je pridružil tudi mladenič. Veliko smo klepetali o raznih razstavah, izidih znamk, lastnih klubskih ovojnicah in znamkah, kar me je kot novinca presenetilo, saj nisem vedel, da je to mogoče.

Žal pa sem kasneje bolj po redko hodil na srečanja, ker sem moral postaviti šolo na prvo mesto, na koncu pa srečanja prav zapustiti, ker sem imel na isti dan tudi vaje kitare, ki je bila moj drugi hobi.

Še vedno sem zbiratelj, a zbiram bolj kovance, saj je znamk preveliko in nisem mogel slediti vsem izdajam. Upam, da bom letos uspel hoditi na srečanja pogosteje in se pridružiti debatam v klubu, ki so bila vedno vznemirljiva.

Manuel Fischer, 18 let

Moja filatelistična pot

Že kot otroka sva s starejšim bratom Markom Nanutom v Kanalu ob Soči vneto zbirala znamke. Kar dobro nama je šlo. Čeprav so Italijani odpe-ljali arhiv Občine Kanal v Gorico (Italija) in Rim, je na podstrešju občine le ostalo še nekaj filatelistično zanimi-vega materiala. Najino zbirateljsko veselje pa se je nehalo, ko so nama znamke ukradli.

Po zaposlitvi na Radiu Koper leta 1972 sem spoznal g. Bruna Škerlavaja – znanega filatelista, šefa radijske tehni-ke in člana Filatelističnega kluba Koper že od 1951. leta. Z leti me je Bruno po malem začel ponovno navduševati za zbiranje znamk. V spodbudo mi je podaril album z nekaj znamkami Italije od 1918 do 1943 (žigosanih in nežigo-sanih), cone B Istra – Slovensko primorje (žigosanih in nežigosanih), cone AAMG – VG, STO – VUJA – STT (žigosanih in nežigosanih), STO cona A AMG – FTT in z nekaj znamkami Jugoslavije. Pripovedoval mi je o delu kluba, me spoznal z nekaterimi člani in seznanil s težavami, ker se novo izvoljeni odbor ni konstituiral.

Leta 1993 sem se včlanil v Filatelistični klub Koper. Nisem se udeleževal srečanj Mladinske sekcije filatelistov in numizmatikov ob petkih,

ki jo je vodil Janez Zupan, pač pa ob nedeljah, ko so se srečavali starejši člani kluba. Nekega dne mi je Bruno v službi rekel, da so me imenovali za predsednika kluba, verjetno z name-nom, da skličem občni zbor kluba, da se stvari postavijo na svoje mesto.

Skupščina kluba je bila 7. 4. 1995. Izvoljeno je bilo novo vodstvo. Izvolili so me za predsednika FK Koper. Novemu vodstvu je bilo nalože-no kar nekaj zahtevnih nalog, kar pa za jedro izvršnega odbora kluba v sestavi Ivan Nanut – predsednik, Boris Dodič – podpredsednik, Nevenka Zakrajšek – tajnica, blagajničarka in Bruno Škerla-vaj ni bila pretežka obveznost. Primo-predaje ni bilo. Novo vodstvo se je zato odločilo za temeljito inventuro. Zaradi neporavnanih obveznosti od nabavlje-nih znamk do Pošte Koper se je prekini-la distribucija znamk. Določeno je bilo, da so stalne zbirke kluba naslednje: četverčki STT, OPD Slovenije (tako so v zbirki hkrati znamka, priložnostni poštni žig in motiv na pisemski ovojnici), vse ovojnice, ki jih je izdal FK Koper sam ali v sodelovanju s FK Izola in FND Piran, kovanci Jugoslavije in Slovenije. Zbirajo naj se tudi ovojnice, ki so jih za področje Občine Koper izdajali PTT, MPZ in FZS. Rafael

Vidali je nadaljeval z izdajanjem glasila *Mladi numizmatik*. Mestna občina Koper je s sicer skromnimi sredstvi pomagala klubu s poudarkom na delu z mladimi. Zadnja leta pa se prijavljamo na razpise Mestne občine Koper za posamezne projekte, ki jih tudi delno financira. Sodelovali smo na sejmu svetega Nazarija, saj je občina nudila brezplačno stojnico.

Klubski prostor sta v preteklosti souporabljala odvetnika, ki sta krila stroške najemnine, električne energije, davka na zemljišče in po potrebi tudi vzdrževanja prostora. Po upokojitvi zadnjega podnajemnika nam je uspel dogovor z Mestno občino Koper, da se najemnina za klubski prostor ne plačuje, v kolikor koristi prostor vsaj še eno društvo.

Veliko zadovoljstvo je klub doživel v letu 1997, ko je izšla posebna znamka ob 50-letnici priključitve Primorske k matični domovini. Ob tej obletnici smo v Pokrajinskem muzeju Koper organizirali dogodku primerno

Nevenka Zakrajšek, Ivan Nanut

tematsko filatelistično razstavo. Njeno otvoritev smo kot soizdajatelj v sodelovanju z Zgodovinskim društvom za južno Primorsko in Znanstveno raziskovalnim središčem Koper izkoristili in organizirali tudi predstavitev knjige *Poštna zgodovina in filatelija na Primorskem* avtorjev dr. Veselka Guštna in mag. Branka Morenčiča. Izdali smo tudi priložnostno pisemsko ovojnico s priložnostnim poštnim žigom. Direktor Pošte Koper g. Valter Furlanič je poudaril, da je ta knjiga lepa dopolnitev h knjigi, ki jo je izdala Pošta Slovenije.

Ob 50-letnici delovanja Filatelističnega kluba Koper smo izdali publikacijo. V njej je med drugim zanimiv prispevek g. Bruna Škerlavaja. Na osnovi klubskega arhiva je podrobno opisal in z dokumenti opremil delovanje kluba od ustanovitve 17. 12. 1948 do 25. 10. 1954. Svečan dogodek je bil v Pokrajinskem muzeju Koper, kjer smo pripravili bogato filatelistično in numizmatično razstavo.

Valter Furlanič, Ivan Nanut, mag. Branko Morenčič,
dr. Veselko Guštin

Na seminarje Filatelistične zveze na temo Kako pripraviti razstavno zbirko smo vključili tudi gospo Niti Krota Bagari, mentorico filatelističnega krožka na Osnovni šoli Janka Premrla - Vojka. Obrestovalo se je, saj so njeni varovanci na državni mladinski razstavi FIRAMLA v Trbovljah osvojili srebrne medalje in nekaj bronastih. Na drugi državni razstavi v Mariboru pa je naš mladinec Danijel Vinčec osvojil zlato medaljo. Žal noben član našega kluba nima pripravljene take razstavne zbirke, s katero bi lahko nastopil na mednarodnih filatelističnih razstavah.

Naj kot zanimivost navedem, da smo kot prvi organizirali poštni žig in izpostavljeno poštno okence na ladji. To je bilo februarja 2001 na katamaranu Princ of Venice na liniji Koper–Benetke. V tem obdobju je bil Filatelistični klub Koper eden večjih in aktivnejših društev pri FZS. V želji, da bi članom kluba omogočili čim kvalitetnejše delo, smo med drugim obogatili knjižnico s filatelističnimi katalogi Michel za cel svet.

Zelo smela je bila odločitev izvršnega odbora Filatelističnega kluba Koper, da smo leta 2001 organizirali 3. državno filatelistično razstavo KOPERFILA 2001, saj je bil to zelo velik zalogaj. Za komisarja razstave je bil določen g. Boris Dodič. Organizirali

Otvoritev 3. državne filatelistične razstave

smo jo v Pokrajinskem muzeju Koper in jo napolnili do zadnjega kotička. Za mnoge obiskovalce so bili zanimivi tudi stari poštni predmeti, ki jih je razstavljal g. Janez Janežič. Prav za ta dogodek je Pošta Slovenija izdala ilustrirano dopisnico z motivom Pretorske palače. Ob tej priložnosti smo organizirali tudi srečanje filatelystov, numizmatikov in kartofilov v Dijaškem domu Koper. Naslednje leto smo srečanje pripravili v Hotelu Koper.

Ko je filatelistična zveza uvedla podelitev priznanj Lovrenc Košir, smo predlagali za najvišje priznanje, tj. priznanje za življenjsko delo, g. Bruna Škerlavaja. Predlog je bil sprejet. Kot člana izvršnega odbora Filatelistične

zveze Slovenije so me pooblastili, da v Koprju priznanje izročim g. Brunu Škerlavaju.

Mestna občina Koper je z boga-

Ivan Nanut, Bruno Škerlavaj

tim programom obeležila 50-letnico ukinitve železniške proge Trst–Poreč v Pretorski palači. Izšel je prevod knjige *Moja parencana*. Na trasi tedanje železniške proge je sedaj urejena kolesarska pot, imenovana Pot prijateljstva in zdravja. S tem nazivom je FK Koper izdal priložnostno pisemsko ovojnico s priložnostnim poštnim žigom. V avli Pretorske palače je bila poleg naše razstave razstavljen tudi maketa takratne železniške proge Trst–Poreč.

Za naše področje je zelo pomemben datum 5. 10. 1954, saj je bil na ta dan sprejet londonski memorandum, s katerim je bila ukinjena cona B. Ozemlje obalnih občin do Novigrada je pripadlo Jugoslaviji. S pomočjo županov Mestne občine Koper, Občine Izola in Občine Piran nam je uspelo, da je Pošta Slovenije izdala posebno znamko –

blok. Motiv na znamki je zemljevid z oznako ozemlja cone B in cone A. Dogodek smo ob prisotnosti vseh treh županov obalnih občin obeležili v Pretorski palači. V avli smo razstavljali našo redko zbirko znamk, četverčke STT–VUJA.

Filatelistični klub Koper je dobil svojo prvo osebno znamko ob 60-letnici delovanja. V ta namen smo v Pokrajinskem muzeju Koper organizirali veliko filatelistično razstavo z mednarodno udeležbo KOPERFILA 2008. Komisar razstave je bil g. Rikardo Groselj.

Na otvoritvi razstave s kulturnim programom in nagovori nam je Mestna občina izročila plaketo.

Naša prva osebna znamka

Za Koper je bil zelo pomemben dogodek, ko je v pristanišče priplula prva ladja – Gorica. Luka Koper je 7. 12. 2008 obeležila 50-letnico tega dogodka z bogatim kulturnim programom na potniškem terminalu. Dogodek je bil obeležen tudi filatelistično. Izdani sta bili kar dve osebni znamki, priložnostna pisemska ovojnica in razglednica s priložnostnim poštnim žigom. S tem projektom se je FK Koper

Ladja Gorica

nekoliko finančno pomogel.

Ob vseh navedenih dogodkih je klub vedno izdajal tudi priložnostne pisemske ovojnice, priložnostne poštne žige in organiziral dogodku primerne filatelistične razstave. Ves čas smo se trudili, da bi vse pomembnejše dogodke obeležili tudi filatelistično, seveda skladno s finančnimi zmožnostmi. Najlepše je bilo, ko je organizator kril vse naše stroške (oblikovanje in tisk priložnostne pisemske ovojnice, oblikovanje in izdelava priložnostnega poštnega žiga, postavitve razstav itd.). Žal smo za nekatere dogodke izvedeli

prepozno.

Ko se je Bruno Škerlavaj upokojil, sva se pogosto sestala in analizirala opravljeno delo ter se pogovarjala, kaj bo potrebno še narediti. Občasno so se nama pridružili tudi nekateri drugi filatelisti.

V meni je dozorelo spoznanje, da imamo v klubu zagnane in primerne mlajše člane, ki bi bili sposobni voditi klub. Predlagal sem, da nekdo izmed njih prevzame predsedovanje. Tako je bil na skupščini kluba 15. 4. 2009 izvoljen za predsednika g. Mitja Pelicon. Na tej skupščini so mi podelili naziv častni predsednik in izročili plaketo s tem nazivom.

Zadovoljen sem, da je klub pod vodstvom novega predsednika še vedno aktiven, sledi pomembnim dogodkom in kvalitetno opravlja svoje poslanstvo.

Ivan Nanut,
častni predsednik FKK

Ivan Nanut, Karlo Čuk, Zmago Furlanič,
Veselko Guštin, Bruno Škerlavaj

Razstave – spomini

Filatelistični klub Koper je bil v letu 2001 postavljen pred velik izziv - zaupali so mu organizacijo 3. državne filatelistične razstave Koperfila 2001. V 52-letnem delu je Filatelistični klub Koper pripravil več deset razstav in razstavic. Vse so bile kakovostno organizirane.

Ob živahni razpravi ob 3. državni filatelistični razstavi sem se spomnil na 1. filatelistično razstavo v Kopru in se odločil, da napišem nekaj tudi za večino filatelistov neznanih podatkov, predvsem o podelitvi priznanj.

Štiri leta po ustanovitvi Filatelističnega kluba Koper se je porodila misel o pripravi 1. filatelistične razstave v Kopru (takrat sem bil začetni filatelista z enoletnim pripravniškim stažem). Koper je bil takrat »prestolnica« cone B Svobodnega tržaškega ozemlja.

Imenovan je bil organizacijski odbor, ki ga je vodil inž. Joško Simončič, takratni predsednik Filatelističnega kluba Koper. Prošnji za pokroviteljstvo se je odzval polkovnik Miloš Stamatovič, komandant vojaške uprave cone B Svobodnega tržaškega ozemlja in najvišji funkcionar na tem ozemlju.

Razstava je potekala v mali dvorani koprskega gledališča od 28. 11. do 9. 12. 1952. Na 90 vitrinah velikosti 157

x 67 cm je bilo razstavljenih 44 zbirk. Vitrine so bile najete pri Filatelistični zvezi Slovenije.

Organizacijski odbor za pripravo razstave je vložil prošnjo za izdajo posebne znamke pri vojaški upravi Svobodnega tržaškega ozemlja. Odborena sta bila znamka in blok. Na vseh poštah se je blok prodajal s 25 din pribitka za kritje stroškov organiziranja razstave Filatelističnega kluba Koper.

Sponzorji so bili še: Okrajni ljudski odbor Koper in Buje, PTT Koper, Julij Beltram, Vino Koper, Tovarna pohištva Stil Koper, Tiskarna Jadran Koper, Gostinsko podjetje Triglav Koper in Radiofonija Koper.

Razstava je bila zelo uspešna – tako zaradi kakovostnih in zanimivih eksponatov kot tudi zaradi velikega števila obiskovalcev, saj je bilo prodanih 1900 vstopnic. Šole so imele brezplačen vstop in ogled filmov o izdelavi znamk.

Zaradi odločitve sekretariata za PTT pri vojaški upravi STO je bil tudi finančni obračun ugoden, predvsem zaradi prodaje blokov. Čisti dohodek je znašal 567.800 din. To je bil zelo visok znesek v primerjavi s takratnim mesečnim osebnim dohodkom, ki je znašal približno 10.000 din. Klub je obdržal

10 % sredstev, drugo pa razdelil humanitarnim in športnim organizacijam.

Komisija za podelitev nagrad je bila v naslednji sestavi: Joško Simončič – Filatelistični klub Koper, Silvo Hočevr – Sekretariat za PTT, Marjan Štebih – Filatelistična zveza Slovenije, Brigita

Košuta – PTT Koper in Ciril Ibic – Filatelistični klub Koper.

Ocene so bile opravljene strogo po kriterijih pravilnika razstave, ki ga je sprejel organizacijski odbor.

Bruno Škerlavaj

Spomini na očeta Bogomila Lilijo

Naj na začetku povem, da sem prebirala le očetove zapise v PAK Koper in domačem arhivu, tj. vse, kar je oče pisal in tipkal mnogim prijateljem filatelista v Sloveniji in v Jugoslaviji. Glavnina podatkov je navedena v arhivskem gradivu v PAK Koper. Zato pogosto navajam »glej PAK«, saj gradiva nisem pregledovala in zato določeni datumi ter leta niso verodostojni in jih je treba preveriti tam. Z gradivom je seznanjen g. Zdenko Kalizan.

Ni enostavno pisati spomine na očeta, ki je bil zelo delaven na mnogih področjih. Njegova največja ljubezen smo bile filatelija, jaz in žena Angelca (običajno je po tem vrstnem redu naštevala mama).

Znamke je oče zbiral med drugo

svetovno vojno. Začel je v Švici in Franciji, kamor je zbežal iz nemškega ujetništva v Italiji (Garesio) pred nacisti in fašisti. Seznanil se je z ljudmi, ki so s pomočjo Rdečega križa pomagali ujetnikom in med njimi so bili tudi filatelisti. To omenjam, saj so vsa leta po vojni vzdrževali stike in leta 1977 (7. 11.–11. 4.) je v Bernu potekala razstava znamk mladih filatelista iz Jugoslavije JUPHILEX. Med njimi so bili tudi Slovenci, ki jih je tja peljal Lilija. Ali so bili tudi koprski mladi filatelisti z njim, mi ni znano (glej arhiv FK v PAK).

Leta 1970 je prišel oče iz Novega mesta v Koper delat kot urednik *Luškega glasnika*. Vem, da se je družil s filatelisti, ne vem pa, kdaj je postal predsednik FK Kope (glej PAK).

Odkar pomnim, se je rad ukvarjal z otroki. Po poklicu je bil učitelj in tudi rojen je bil v učiteljski družini, zato mu je bilo v veliko veselje, če je svoje znanje lahko razdal drugim, predvsem mladim. V različnih osnovnih šolah je imel krožke za zbiralce znamk in ena izmed njih je bila tudi Osnovna šola Dušana Bordona v Kopru.

Mladi filatelisti so se zbirali tudi v nekdanji OŠ Pinka Tomažiča (danes OŠ Koper) in OŠ Antona Ukmarja na Markovcu. Oče jih je rad zalagal z znamkami, orodjem za zbiranje in albumi. Vedno je govoril, da se z zbiranjem znamk učimo natančnosti, potrpežljivosti, snažnosti, z žigi na pismih iz različnih krajev, upodobitvah znanih osebnosti, slikarjev, kiparjev, rastlin, živali ipd. pa spoznavamo države, svet in svojo lastno domovino. Mlade je usmerjal k zbiranju tematskih znamk, kot so »gobe«, »ptiči«, »Rdeči križ«, »ladje«, »fauna in flora Jugoslavije«, »raket«, »vesolje«, in jih spodbujal, da se dopisujejo s filatelisti iz drugih držav in tako učijo tujega jezika.

A najprej so se morali naučiti maternega, slovenskega jezika in si znati dopisovati v slovenščini, šele nato jim je pomagal pri pisanju v tujem jeziku. Oče je namreč obvladal nemščino, francoščino, italijanščino, srbščino in hrvaščino in mu ni bilo težko učiti otroke osnovnega bontona o pisanju

pisem, seveda z nalivnim peresom.

Maja 1981 je bila na Dunaju organizirana mednarodna razstava znamk WIPA. Oče je tja povabil mladega filatelista, da bi si skupaj ogledala bogastvo filatelističnega sveta. 23. maja je bil tako poseben dan za mlade zbiratelje in tovrstnega doživetja zagotovo niso pozabili.

Od vsepovsod, kamor je oče potoval sam ali z drugimi, je nama z mamo in prijateljem filatelistom vedno pisal razglednice ali dopisnice z razstav, opremljene z žigi.

Še vedno se nekateri še živčeji filatelisti spominjajo potovanja v Češkoslovaško – v Pragi je potekala mednarodna filatelistična razstava. Oče je organiziral prevoz z avtobusom in prenočišče pri prijateljih oziroma v telovadnici neke šole.

Leta 1984 oče še ni bil predsednik kluba, ker je na dopisih podpisan Božidar Cividini.

Leta 1986 ali 1987 je bila na radiu Opčine v Italiji posebna oddaja v slovenščini, ki sta jo ustvarjala Lilija in mlada desetletna filatelistka iz Vipave, Manja Krapež. Takratni lastnik oddajnika Malalan je oddajo namenil mladim filatelistom v Sloveniji in Italiji. Oče je pripravil tekst (med drugim je govoril o Lipici in Lipicancih ter plazilcih), prebrala pa ga je Manja in postavila nagradno vprašanje, povezano s

tekstom o znamkah: »Kaj spada med filatelistični pribor?« Otroci so odgovarjali na dopisnicah, pošiljali pa so jih v Sežano za radio Opčine za oddajo Filatelija. Za nagrado so podeljevali knjige in izlet v Luko Koper.

Najbolj odmevna je bila razstava leta 1978 ob 30-letnici filatelističnega kluba Koper, ko so v muzeju v Kopru pripravili razstavo osnutkov za znamke, ki jih je narisal Božidar Jakac. Iz Beograda je iz PTT pripotovala direktorica urada za izdajo poštних znamk v Jugoslaviji in s seboj je pripeljala osnutke Jakčevih znamk. Pri postavitvi osnutkov v steklene vitrine je sodeloval tudi Jakac. Naj povem, da so

se v klubu odločili za to razstavo predvsem zato, ker je bil oče Jakčev sorodnik. Z njim se je dogovoril, da je tudi on sporočil v Beograd, da dragoceni osnutki za znamke pridejo na razstavo v Koper. Takrat je Jakac praznoval svoj 85. rojstni dan in razstava je bila posvečena tudi njegovemu rojstnemu dnevu.

Draguška Rupnik

Delo z mladimi filatelisti

Čisto po naključju – v veliki meri skozi igro z otroki – sem prestopila v čarobni svet filatelije. In potem poti nazaj več ni. Ali kot je v znanem slovenskem filmu rekel mali Peter: »A si ti tud not padu?« Poti, ki jih ubiramo filatelisti, so številne, različne in moja je že tri desetletja osredotočena na delo z mladimi.

S filatelijo sem se pričela spogledovati v času osamosvajanja Slovenije. Prva, ki mi je s svojim bogatim znanjem pomagala pri osvajanju osnovnih korakov, je bila ga. Ljubočka Maraspin. Naučila me je, kako zbirati filatelistično gradivo, ga pravilno shranjevati in uporabljati osnovno filatelistično orodje. Pokazala mi je, kako zanimive zgodbe pišejo te majhne pisane nalepke.

Pred upokojitvijo mi je prepustila vodenje filatelističnega krožka na Osnovni šoli Janka Premrla - Vojka Koper, ki sem ga vodila do zaključka delovanja šole leta 2006. Še kar nekaj let po upokojitvi nam je ga. Maraspin z zajetnimi pošiljkami znamk in drugega materiala pomagala pri pisanju naših zgodb.

V času, ko sem vodila filatelistični krožek na šoli, sem začela z družino zahajati na srečanja članov Filatelističnega društva Koper, ki so potekala

vsako nedeljo dopoldne. Spomnim se številnih starih filatelistov, ki so z leti odšli, predvsem pa g. Bruna Škrlavaja, ki se je kot živa enciklopedija prehajal med zgodovino, umetnostjo in znanostjo, skrito v znamkah, in nas očaral s svojim širokim znanjem. Dve uri druženja sta minili, kot bi trenil.

S prihodom vse večjega števila otrok v klub je g. Ivan Nanut, takratni predsednik Filatelističnega kluba Koper, predlagal, da bi prevzela vodenje mladinske sekcije kluba. V štiriletnem vodenju od januarja 2000 do decembra 2003 smo organizirali nekaj filatelističnih razstav, in sicer: 29. 11. 2000 na pošti v Črnem Kalu z naslovom Šolstvo v slovenski Istri, decembra 2000 dve filatelistični razstavi na centralni pošti v Kopru, 19. 5. 2001 ob občinskem prazniku v Marezigah, decembra 2002 razstavo slovenskih božičnih in novoletnih znamk na centralni pošti v Kopru in junija 2003 v koprskem gledališču.

V času od 23. 5. do 27. 5. 2001, ko je Filatelistični klub Koper organiziral državno filatelistično razstavo Koperfila 2001, so se razstave s svojimi zbirkami udeležili tudi učenci filatelističnega krožka Osnovne šole Janka Premrla - Vojka Koper. Matjaž Božič je

za zbirko Vesolje prejel srebrno, Valentina Jurinčič posrebrno, Jessica Praznik pa bronasto priznanje.

Spremenjene delovne in življenjske okolščine so botrovale k odlo-

čitvi, da sem delo z mladimi filatelisti opustila, a ljubezen do tega žlahtnega konjička ostaja.

Niti Krota Bagari

Delo z mladimi filatelisti II.

V čarobni svet filatelije sem vstopil čisto po naključju, ko sem kot sedemletni otrok našel škatlo s pismi, ki sta jih starša pošiljala v času očetovega služenja vojaškega roka. Spominjam se, da sem najprej opazoval razlike med posameznimi znamkami iz serije turističnih motivov in številne vrednosti, ki

so zaznamovale znamke z motivom Tita. V želji, da bi jih med seboj lažje primerjal, sem jih v svoji neizkušenosti najprej skušal previdno odlepiti s pisem. Seveda sem na tak način marsikatero znamko tudi uničil.

Začetno otroško radovednost je nadomestilo sistematično zbiranje in

klasificiranje posameznih znamk, ki sem se jih naučil namočiti, odlepiti in posušiti. Ko sta naju z bratom starša vpisala v Filatelistični klub Koper, pa je otroško zbiranje in odkrivanje sveta filatelije preraslo v družinski konjiček.

Seveda sta vajeti v tistem času v svoje roke vzela starša. Poleg Jugoslavije smo začeli sistematično zbirati tudi Slovenijo. Tako smo ob nedeljah redno hodili na srečanja v klub, kjer smo od starejših članov pridobivali novo znanje in s pomočjo katerih smo počasi dopolnjevali svoje zbirke.

Z vstopom v srednjo šolo in v času študija sem zaradi pomanjkanja časa konjiček postavil na stranski tir.

Nov zagon in več časa sem mu nato pričel ponovno posvečati v zadnjih letih, ko sem sam začel iskati manjkajoče znamke v naših zbirkah in voditi filatelistični krožek na Osnovni šoli Koper. S pomočjo predsednika Filatelističnega kluba Koper g. Mitjo Peliconom sem pričel voditi krožek tudi na OŠ Prade ter prevzel vodenje mladinske sekcije filatelističnega kluba, in sicer v upanju, da tudi v času, ko prevladuje sporazumevanje preko elektronskih sporočil v različnih socialnih medijih in je klasične pošte čedalje manj, čim večje število otrok vzljubi filatelijo – ta strasten konjiček.

Marko Krota, mag. prof.

Izjemen odnos

»Izjemen odnos med dvema je sestavljen iz dveh reči: spoznanja podobnosti in spoštovanja razlik.« Ta misel anonimneža je čista prisposoda spoštovanja, ki se je rodilo predavnimi leti med osnovnošolko in modrim dedkom Lilijo. Morda nenavadno, da se je lahko pripetila taka vez, ki ni običajna za predstavnika dveh različnih generacij, a veličina tega modreca, ki je izpod naočnikov pokukal v otroško dušo, je pustila pečat za vedno ... v meni in svetu.

Bilo je nekje v letu 1986 ali 1987, ko sem kot mlada filatelista mnogoterih talentov vestno sledila oddajam slovenske besede na zamejskem radiu Opčine. Topel glas dveh voditeljev je bil tisti, ki me je poleg vseh informacij zelo prevzel. Voditelj Šime Sučić je imel ob sebi nekoga, ki je bil prava zakladnica znanja. Ime mu je bilo Bogomil Lilija in bil je predsednik filatelističnega društva v Kopru. Z velikim veseljem sem sodelovala, klicala, odgovarjala na vprašanja in pisala odgovore na dopisnice, ki so romale v filatelistični koš kletnega radijskega studia slovensko zelo zavedne družine Malalan. Ker sem bila tako zagnana in uživala v tedenski oddaji, so me povabili kot gostjo na radio, poleg tega pa

smo se nagrajenci letno srečali na srečanju dopisnikov filatelistične oddaje radia Opčine.

Nikoli ne bom pozabila belolasega dedka, ki me je sprejel s tako srčno odprtimi rokami, da sem se takoj počutila kot doma, med znanjem, znamkami in mikrofonom. Predlagal je, da ga kličemo »dedek« ali »dedek Lilija«, saj je bil resnično tako mil človek, da imena sploh ni bilo potrebno dodatno omenjati, navzven pa je bil eden tistih dedkov, h kateremu se otroci pilepijo ob kaki krušni peči, da bi slišali vse pravljice in modrosti in skrivnosti, ki jih je znal deliti z mirnim in s prijaznim glasom ter z dobrosrčnim nasmehom.

Kmalu sem ugotovila, da je podobno pritegnil med filatelistične znanosti tudi druge otroke in mladino, ki mu je zvesto sledila in se učila. Na radiu sta takrat že sodelovala tudi osnovnošolca Tomaž Ažman in Polona Čehovin iz Kopra, ki pa sta zaradi treningov športne narave opustila sodelovanje, a tedaj se je rodil izjemen odnos med nami tremi, dedkom Lilijo, gospodom Šimetom in mano. Verjetno se večje spoštovanje ne bi moglo roditi, v kolikor ne bi bili sami tako zagnani in srčni ter vedoželjni, a postali smo prijazen radijski in filatelistični tim, ki

je vabil medse tudi druge filateliste in jih bogatil z znanjem. Sama sem bila že nekaj let strastna zbiralka znamk, a večino znanja sem posrkala prav zahvaljujoč dedku Liliji, ki je z vnetimi pripravami razgrnil svoje pripravljene zapise in pred mikrofonom modroval s prebiranjem čudovitega lepopisa in z uporabo izvrstnega slovenskega jezika, sladka za vse jezikovne sladokusce. Bil je nekdo, ki ni prišel niti enkrat nepripravljen, ni izgubljal časa in ne energije, ampak jo je zvesto podarjal skozi informacije in nasvete prek radijskih valov. Tako me je spodbudil, da sem svoj glas podarila tudi širjenju znanja in vodenju oddaje, za kar mi je bil dobrohoten mentor in je usmerjal poti znanja med poslušalce in zbiratelje. Zbližala sva se tako zelo, da sva po letih oddaj in obiskovanja mednarodnih razstav znamk postala prijatelja in zaupnika ... jaz, še navdušeni in znanja željni otrok, in on, vzorni modrec, ki je dovolil energijam, da so se prepletale tako s pismi kot z besedami v živo.

Najino dopisovanje je seglo do konca nekkih časov, ki se pravzaprav niso nikdar končani, ampak ostajajo kot prijazen spomin in ponos velikanu filatelističnega sodelovanja s srcem.

Na Kitajskem so lilije simbol stoletne ljubezni in sreče, v evropskem prostoru so znak čistosti in vrline, blagosti, zaupanja, ponosa, hvaležnosti in skromnosti. Bogastvo znanja, spoštovanje do mladih in starejših, blagosti karakterja, hvaležnost in skromnost pri sodelovanju s filatelisti, ponos in zaupanje v dobro, čistost srca in stoletna ljubezen do filatelije in znanja ter sreča, da je bil in ostaja del naše filatelistične zakladnice, so samo delčki sledi, ki jih je dragi dedek Lilija pustil med nami. V čast mi je in tudi ostaja dejstvo, da je v moje življenje stopil tedaj, ko se je tleča filatelistična strast prepletla z veličino učitelja s fičkom, ki je poznal podobnosti in tihe skrivnosti sveta ter spoštljivo sprejemal razlike v modrosti človeštva. Hvaležna hvala mu.

Manja Krapež

40 let s koprskimi filatelisti

Koprski klub filatelistov, numizmatikov in zbirateljev drobnih poštnih predmetov s svojim motom »Vztrajnost in marljivost« si za svojo 70-letnico zasluži moje iskreno spoštovanje.

S filatelijo sem se prvič srečal v osnovni šoli v Domžalah. Otroci smo tedaj zbirali različne predmete, od prtičkov, znamk pa do starega denarja. Eden od učiteljev je opazil našo zbirateljsko vnemo in nas povabil v filatelistični krožek. Podučil nas je, kaj je filatelija, kaj in kako zbirati in izbirati ter usmerjal naše delo.

S koprskimi filatelisti sem se prvič srečal leta 1977. Obrnili so se name, da bi znak, ki sem ga oblikoval ob 20-letnici Luke Koper, kjer sem tedaj delal, natisnili na kuverte. Še danes se živo spominjam debat ob naslovu plakata, ko se je med imeni pristanišče, pristan ali luka izbralo slednje.

V okviru dela s koprskimi filatelisti sem spoznal vrsto zanimivih, vsestranskih osebnosti, ki so pomembno vplivale na mojo rast; bili so moji prijatelji in dragoceni sodelavci. Najprej sem v luki spoznal velikega filatelista, zbiratelja knjig, fotografa, novinarja in urednika *Luškega glasnika* prof. Bogomila Lilijo, ki je bil tedaj predse-

dnik Filatelističnega kluba Koper. Prekipeval je od energije in idej in me spodbujal k risanju za *Luški glasnik*. Spominjam se svojih ilustracij, prispevkov Milana Gregoriča in humornih črtic Cirila Koprivca. Lilija je vedel, da obvladam svinčnik, šestilo in risbo ter mi zaupal risanje žigov za koprške filateliste. Bilo je veliko obletnic in prireditev, ki jih je filatelistični klub želel obeležiti na pisemskih ovojnica z žigi za prvi dan. Včasih mi je kar po telefonu povedal, kaj se obeležuje, in naročil, naj izdelam več predlogov, ki jih je potem predložil pošti. Pomagal sem si s šestili, ravnili, peresi, tuši, letraset črkami, ki sem jih kupoval v Italiji, ... Vse delo je potekalo ročno. Ni bilo računalnikov kot danes, ko lahko izdaš celo paleto znamk in žigov v barvah. Bogomil Lilija je kot predsednik kluba organiziral tudi filatelistične razstave in predavanja po šolah, velikokrat tudi na svoje stroške, kjer sem ga pogosto spremljal in mu pomagal pri postavitvah in prevozu. Veliko sva sodelovala po šolah, podjetjih, galerijah in kulturnih domovih tako v obalnih mestih in zaledju kot tudi v Sežani in na Krasu. Lilija je priložnostne kuverte in žige koprskih filatelistov objavil v dveh poštnih glasilih. Decembra 1978 je ob

30-letnici Filatelističnega kluba Koper v koprskem muzeju pripravil razstavo in simpozij v tedanji ribji restavraciji v Pretorski palači. Razstavljeni so bili tudi neobjavljeni osnutki in objavljene znamke Božidarja Jakca. Z ženo Marijo sva za filateliste volontersko naredila veliko fotografij.

Dobro sem poznal tudi agronoma dr. Frana Juriševiča, znanega zbiralca razglednic in avtorja knjig o zgodovini pošte na Primorskem. Pogovori z njim so me vedno obogatili. Velik poznavalec filatelije pa je bil med drugimi tudi Bruno Škerlavaj.

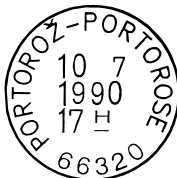
S pridobivanjem novih članov (posebno mladih) se je veliko trudil Rafael Vidali, znan tudi po svojih literarnih zgodbah o slovenski Istri in Kubedu, ki sem mu jih likovno opremil. Predlagal sem mu, da bi poleg filatelije v program društva vpisali tudi sekcijo z drobnimi predmeti, kar je Vidali sprejel in začel občasno izdajati list *Mladi numizmatik*, pri katerem sva z ženo sodelovala pri prvih desetih številkah.

Mladi numizmatik je nagovarjal predvsem mlade in jih seznanjal z delom koprskega filatelističnega kluba. Vidalijeva knjiga *Lepi moj domček, čeprav te je samo za en lonček* je izšla v založbi revije *Fontana*, ki jo je urejal Danilo Japelj. Na njeni ovojnici je moja ilustracija zadnjega mlina na reki Rižani. Rafael Vidali se mi je za to pisno zahvalil z besedami: »Dragemu prijatelju Janezu Janežiču, ki Istro ljubi tako kot jaz; ki zvest ji je tako kot jaz; naj tak ostane tako kot jaz (Škofije, 8. 6. 1997).«

Z Ivanom Nanutom sem sodeloval ob razstavah Koperfila 2001 in 2011, nadalje tudi z Janezom Zupanom in drugimi.

S filatelisti sodelujem še danes in nameravam tudi v prihodnje, saj cenim njihov srčni trud in prispevek k ohranjanju kulturne dediščine. Čestitam jim ob tej častitljivi obletnici in jim želim tako uspešno še naprej.

Janez Janežič

Slovenski filatelistični klub Lovrenc Košir iz Trsta

Novembra 1952 je v Kopru tamkajšnje filatelistično društvo priredilo veliko filatelistično razstavo, saj je Jugoslavija v tistem času izdajala posebne znamke za cono B. Razstavo si je ogledal tudi domačin iz Škednja in dober filatelist Srečko Merlak. Prav tam se mu je porodila misel, da bi tržaški Slovenci lahko ustanovili svoj filatelistični klub. Doma se je posvetoval s prijatelji, ki so se ukvarjali z zbiranjem znamk, in zamisel je bila takoj sprejeta. Že nekaj mesecev kasneje, 11. februarja 1953, je bil sklican ustanovni občni zbor, ki se ga je udeležilo dvanajst članov. Za novi krožek so izbrali ime Tržaški filatelistični klub Lovrenc Košir, in sicer po znanem Slovcu iz okolice Škofje Loke, ki je kot visoki poštni uradnik na Dunaju leta 1835 predlagal uvedbo poštne znamke. Za prvega predsednika kluba je bil izvoljen prav Srečko Merlak.

Zamisel je pri slovenski javnosti naletela na veliko zanimanje, tako da je število članov do konca leta naraslo že na petdeset. Filatelistična zveza Slovenije ga je sprejela v svojo organizacijo kot 46. člana. Klub je ostal njen član do sprejetja novega jugoslovanskega zakona o kontroliranem knjigovodstvu

sredi sedemdesetih let.

Že januarja 1954 je društvo priredilo v dvorani na svojem sedežu v ulici Roma 15 prvo slovensko filatelistično razstavo v Trstu. Svoje zbirke je razstavljalo 16 članov. Ob tej priložnosti so izdali tudi posebno dopisnico z žigom. Konec leta je bil klub med ustanovnimi člani Slovenske kulturno-gospodarske zveze. In prav iz poročila na seji IO SKGZ beremo, da je bilo v slovenski filatelistični klub vpisanih veliko mladincev, ki pa so na pritisk nekaterih šolnikov zaradi ideoloških razlik kmalu odpovedali svoje sodelovanje.

Med letoma 1964–1967 je klub vsako leto na dan, posvečen filateliji, izdal svojo spominsko razglednico. V Kulturnem domu so 1. junija 1965 člani TFK Košir ob akademiji SKGZ v počastitev zmage nad fašizmom in nacizmom v vhodnem foyerju priredili spominsko razstavo z zbirkami: Nikoli več (Perko), Odporništvo (Podbršček), Sožitje (Merlak), OZN v službi miru (Ločniškar) in Mi, ljudstva združenih narodov (Merlak).

Zaradi pomanjkanja prostorov je bil leta 1974 sedež kluba premeščen iz ulice Geppa v ulico Rismondo 2 na dom predsednika Ločniškarja. Kljub upra-

vni izključitvi iz FZS se je sodelovanje s slovenskimi filatelisti nadaljevalo z rednimi obiski predsednika Bojana Pečarja v Trstu. Za svoje dolgoletno delovanje v prid filatelije na Tržaškem je Ivan Ločniškar leta 1979 kot dvanajsti dobitnik prejel priznanje Filatelistične zveze Slovenije zlati Košir.

Prelomno leto delovanja filatelističnega kluba Košir je bilo leto 1983. Sedež kluba so člani uredili na ulici sv. Frančiška v prostorih ZSKD, kjer ima društvo še vedno svojo omaro, svoj arhiv in filatelistični material. Tam ima tudi vsako prvo sredo v mesecu redne mesečne sestanke. Na izrednem občnem zboru 18. junija je predsednik Ločniškar prepustil krmilo kluba novi generaciji; za predsednika je bil izvoljen Peter Suhadolc, za tajnika Igor Tuta in za blagajnika Teodor Okretič. Ločniškar pa je do svoje smrti novembra 2000 ostal častni predsednik. Delovanje kluba so razširili na vso deželo in zato so mu spremenili tudi ime v Slovenski filatelistični klub Lovrenc Košir.

Aprila 1984 je klub ob svoji 30-letnici priredil v kulturnem domu v Trstu veliko filatelistično razstavo, na kateri sta poleg članov kluba sodelovala vidna slovenska filatelista Janko Fili iz Nove Gorice in Fran Juriševič iz Kopra. Za razstavo je bil na slovenskih osnovnih in srednjih šolah v Trstu in

Gorici razpisan risarski natečaj na temo pošte in filatelije. Za natečaj so organizatorji prejeli 376 risb. Ob tej priložnosti je klub izdal oštevilčeno spominsko kuverto s filatelističnim žigom na tržaški pošti.

Delovanje društva je na novo zaživelo, vpisali so se novi člani in obnovljena je bila mladinska skupina. Izdali so tudi nekaj številčk svojega vestnika *Postiljon*. Klub so leta 1985 tudi registrirali pri notarju.

Junija 1984 je tajnik kluba Igor Tuta prejel od FZS priznanje bronasti Košir za uspešno filatelistično delovanje, oktobra 1988 pa je častni predsednik kluba Ivan Ločniškar prejel priznanje ZSKD zlati krog za požrtvovalnost za svoje dolgoletno delovanje na področju slovenske filatelije.

V zadnjih letih se delovanje članov društva redno nadaljuje. Klub mesečno preskrbi članom vse novitete in filatelistični material po znižani ceni. Leta 1992 je bil SFK Košir ponovno sprejet kot redni član Filatelistične zveze Slovenije in od tedaj ima svojega predsednika v izvršnem odboru. Peter Suhadolc je trenutno predsednik FZS, ki jo zastopa tudi kot slovenski nacionalni komisar in sodnik na svetovnih razstavah, od leta 2016 pa je tudi predsednik FIP komisije za tematsko filatelijo. Suhadolc veliko razstavlja in za svoje zbirke prejema najvišja prizna-

nja. V slovenščino je za FZS prevedel uradna besedila pravil FIP za tematsko filatelijo. V *Novi filateliji* je objavil vrsto člankov o aktualnih filatelističnih temah. Leta 2004 je za svoje uspešno delo na področju filatelije prejel priznanje FZS zlati Verigar. Leta 2016 pa najvišje priznanje FZS zaslužni filatelist.

Leta 2001 je SFK Košir pripravil prvi dvojezični slovensko-italijanski poštni žig za 20-letnico Kraške ohceti. Žig je uporabila tržaška pošta na začasni izpostavi 25. avgusta v Repnu. V naslednjih letih je klub poskrbel za

celo vrsto dvojezičnih poštnih žigov.

Leta 2013 je klub začel sodelovati s tržaško pošto upravo pri projektu za filatelijo v zaporih. V šolskem letu 2017/18 pa so člani kluba vodili štiri tečaje filatelije za mladino v slovenskih osnovnih šolah na Tržaškem.

Klub tesno sodeluje s člani filatelističnega kluba v Kopru, kar zadeva srečanja, razne razstave, tematska predavanja in pridobivanja filatelističnega materiala po znižani ceni.

Igor Tuta

Igor Tuta in dr. Fran Juriševič

Pozdrav iz Pirana

Z znamkami sem se srečal, ko sem v osnovni šoli trgal hlače. Da sem prišel do znamk, mi je mama, kot je bil takrat običaj, iz službe nosila kuverte. Občasno sem namesto sladoleda kupil kakšno novo serijo znamk; te so bile brez zadnje, najvišje nominale. Danes vem, zakaj nisem mogel dobiti teh znamk – nisem bil član društva in sem bil s tem prikrajšan za informacije.

Miselni preskok, da samo nabiranje in hranjenje znamk v albumu ni filatelija, se je zgodil, ko so se Koprčani lotili in izpeljali projekt Lipica. Pritegnil me je prenos pošte s kočijo z Dunaja v Lipico in pohitel sem tja, da sem lahko kupil kuverto.

V pripravo spominskih izdaj sem prvič resno vstopil ob izidu Valvasorjeve znamke, ko sva s Cividinijem na mojo pobudo pripravila naši prvi dve maksimum karti (MC). Takrat je Cividini z letrasetom potrpežljivo in natančno nanašal črke na krožnico, za ilustracijo pa sem s pomočjo fotokopirnega stroja poskrbel sam. Sledil je film in naročilo izdelave žiga v poštni delavnici.

Naslednji korak so bile hrastoveljske freske. Takrat sem že sodeloval s tajnikom FZS Štampflom, ki je prinesel novico o napovedanem izidu

teh znamk. Z Janezom Zupanom, takratnim predsednikom koprskega kluba, sem se dogovoril, da pripravim štiri MC, in sicer ob izidu in predstavitvi znamk v Kopru, on pa spominsko izdajo ob slavnostni proslavi tega dogodka. Ker je ostalo kar veliko razglednic, sva s Štampflom na dan svete Margarete, ko so bile freske dokončane, pripravila še priložnostni žig za drugi komplet MC.

Z Zupanom sem se hitro ujel, saj sva se oba zavedala, da s spominskimi izdajami trajno beležimo tako aktualne dogodke, kot obujava pretekle. Današnji (priložnostni) poštni žig je namreč jutri že zgodovina. Edino, kar me je pri filatelistih stare šole motilo, so bile variante. En žig, en ovitek in ena znamka so popolnoma dovolj, vse ostalo pa je puljenje denarja iz žepov kolegov.

Z izgubo dela v Kopru in zamenjavo Janeza Zupana sem izgubil stike s kolegi iz Kopra; z Zupanom sem kasneje, ko je še vedno vodil mladinsko sekcijo, sicer še sodeloval. Kmalu zatem je zamrlo še delo v piranskem društvu in ker nisem čutil potrebe po organiziranem delovanju, tudi stikov s kolegi nisem imel.

Seveda pa to ni pomenilo, da me

filatelija ni zanimala. Brez društva in brez FZS (tudi od tam sem se umaknil) sem uspešno pripravil predstavitev triptiha oljke v Tonini hiši v Svetem Petru. V tem obdobju je koprski klub pripravil ovitek za Prince of Venice in da je do žiga prišlo, je »krivo« moje vztrajno prepričevanje Fantiniča na pošti v Kopru in Tancerja v portoroški poslovalnici Kompassa, ki je bil lastnik katamarana. Ker takrat naše društvo ni delovalo, je Fantinič zaupal izdelavo spominskega ovitka koprskemu klubu.

Naše društvo je formalno obstajalo vsa leta, saj Koprčani niso sprejeli sklepa o pripojitvi. V tem vmesnem času je bila to predvsem težava Ivanke in Boža Cividinija, ki sta morala skrbeti za administracijo z državnimi organi. Ker je bil pred razpustom društva statut usklajen z novim zakonom o društvih, ni bilo nobenega zadržka za obnovitev društva. Tudi prisotnost je dala upanje, da bo akcija za obnovitev dela FND Piran uspešna. Naključje je bilo, da se je po obnovitvi našega društva v piranski občini zvrstilo veliko zgodovinskih in aktualnih dogodkov ter da smo v kratkem obdobju pripravili veliko žigov in spominskih izdaj. In mogoče je prav to spodbudilo sedanje vodstvo vašega kluba, da naveže stike z menoj, da vam v zadnjem času oblikujem žige in ovitke, kar mi je v zadovoljstvo, saj bo v kateri izmed

naslednjih brošur zapisano moje ime. Pa tudi klubu prav pride, da prihranijo »kakšen sold«. Veljalo bi pripraviti delavnico, da bi mlade spodbudili tudi v tem vidiku filatelije.

Naše društvo se lahko pohvali z več novitetami v slovenskem prostoru. Tako nam je uspelo prepričati Pošto Slovenije, da je začela tiskati razglednične dopisnice – še vedno premalo cenjeno poštno celino, ki zelo popestri zbirke. Prvi in edini smo ustvarili rastrski žig; v rastru tiskarji tiskajo črno-bele slike v časopisih. Z izpopolnitvijo tehnike žigosanja bi bili lahko žigi z motivi znanih oseb bolj zanimivi. Za razliko od Pošte Slovenije, ki je sicer uporabila hologramsko folijo na dveh znamkah, smo na spominskem ovitku prvi in edini uporabili hologram. Na našo pobudo je avtor znamk Matjaž Učakar predlagal Pošti Slovenije posutje štirih znamk z motivi morskih rib s pravo morskijo soljo. Prste smo imeli zraven tudi pri oblikovanju pole z motivom čipke za čipkarski kongres v Ljubljani in veseli smo, da se je vaš klub priključil projektu Po sledih čipke v Sloveniji in s tem obudil spomin na čipkarsko šolo v Izoli.

Moj pogled na filatelijo je optimističen. Ne skrbi me upad poštnega prometa in s tem ukinjanje poštnih uradov, manjšanje naklade znamk ali

celo njihovo ukinitev. Znamka verjetno ne bo dočkala svoje dvestoletnice, kar ni hudo. V 180 letih jih je kar veliko ugledalo luč. Računalnik ni sovražnik filatelije. Danes z njegovo pomočjo preko svetovnega spleta najdem filatelistične artefakte, o katerih sem še pred 20 leti samo sanjal. Z asociacijo na predfilatelistična pisma bomo dobili postfilatelijo. Sam raje uporabljam pisma brez znamke (angl. stampless – cover), kajti danes je že 90 % pisem brez znamke. Kako naj danes mladi sploh pridejo do znamk? Naslednji

pozitivni vidik računalnika in svetovnega spleta je promocija v družabnih omrežjih, saj hitreje dosežemo ciljno publiko, predvsem je to cenejše kot tiskanje. Ta komunikacija ni enostranska, temveč obojestranska.

Piran in Koper sta tako blizu, da lahko rečem, da smo pravzaprav eno društvo. Imamo namreč skupne člane in projekte, tako da meddruštvenega tekmovanja, kot ga spodbuja FZS, ne potrebujemo.

Še na mnoga leta.

Mitja Jančar

Umetno ime se ni uveljavilo

Poštna zgodovina je marsikateriga filatelista spravila v zadrego, ko je odkril kak zanimiv, a do takrat neznani primer. Na Primorskem, ki je bila v 20. stoletju predmet političnih spletk in okupacij, je bilo ob političnih in vojaških spremembah kar nekaj poštnozgodovinskih primerkov, ki so filateliste presenetili in jih hkrati po razrešitvi primera obogatili z novim spoznanjem.

Po drugi svetovni vojni so imela primorska mesta in vasi italijanska imena, ta pa so uradnike nove oblasti zmedle, da so jih narobe razumeli in nato glede na politično ozadje tudi narobe registrirali. Takih primerov je bilo v primorski poštni zgodovini kar

veliko. Med njimi je bil tudi primer Pošte Izola – po koncu vojne se je nahajala v coni B Svobodnega tržaškega ozemlja in dobila bolj slovensko ime »Ižola«, kar se je seveda odrazilo tudi v poštne žigu.

Pošta Izola je kmalu po ustanovitvi cone B najprej uporabljala italijanski poštni žig ISOLA D'ISTRIA z izklesanim imenom Puljske pokrajine, kamor so spadale vse slovenske pošte na Obali. Tak žig se je na Pošti Izola uporabljal vsaj do polovice aprila 1946. Glede na moje najdene primere je Pošta Izola vsaj od aprila 1946 uporabljala slovensko-italijanski poštni žig IŽOLA/A/ISOLA premera 30 mm s

slovenskim napisom in žig IŽOLA/B/ISOLA premera 28 mm, ki ga je uporabljala vsaj do maja 1952.

Ni mi znano, zaradi česa je bilo ime Ižola najprej uvedeno in kasneje opuščeno, vsekakor pa to ni bilo življenjsko. To potrjuje tudi primer Pošte Dornberk v Vipavski dolini – pod A-O se je imenovala Dornberg, pod Italijo Montespino, v začetku 50-tih let pa so jo preimenovali v Zali Hrib; verjetno so jo zaradi nasprotovanja prebivalcev leta 1955 ponovno poime-

novali Dornberg, nekoliko kasneje pa spremenili v Dornberk.

Za zbiralce primorske poštno zgodovine bi rad pripomnil še, da je bilo v dvojezičnem poštnem žigu PORTOROZ/A/PORTOROSE premera 29 mm v slovenskem imenu PORTOROZ uporabljen »ž« namesto »z«. Ni mi znano, ali je to bila originalna napaka oblikovalca ali pa se je strešica nad »z« odbila pri žigosanju. Še to, datumski del je bil očitno vzet iz nekega italijanskega žiga, saj za slabo odtisnjenim datumom (verjetno 23. 8. 1949) ni popolnoma odstranjeno črno polje, kjer je bilo fašistično leto v rimskih številkah.

Branko Morenčič

Filatelistično pripravljen ovitek, poslan prvega dne izida znamk s priporočeno pošto.

Ovitki prvega dne Svobodnega tržaškega ozemlja (STO)

Za STO je bilo izdanih 24 uradnih ovojníc prvega dne (OPD ali s tujko FDC – First Day Cover). Ker se na filatelističnem trgu pojavlja čedalje več ovojnic, ki imajo sicer tak ali drugačen žig PRVI DAN, pa tudi ilustracijo na pisemski ovojnicí v spodnjem kotu, a niso uradni izdelek Filatelističnega kluba Koper (FKK), želimo s tem prispevkom podati predvsem pregled uradnih izdaj.

Z znakom FDC (OPD) bomo označili uradne ovojnícice prvega dne, ki imajo ilustracijo v levem spodnjem kotu in (priložnostni) žig prvega dne, medtem ko bomo z znakom PISMO označili navadno (belo ali modro) pisemsko ovojnicico brez natiskane ilustracije in navaden žig na uradni dan izdaje znamke, torej prvi dan veljavnosti znamke. V oklepaju bomo podali naklado ovojnic. Številke izdanih znamk smo povzeli po katalogu *Slovenika*.

V začetku ni bilo ovitkov z žigom prvega dne izdaje. Kdor si je ta žig sam priskrbel na pošti, ga danes ima, vendar so taki ovitki zelo redki, saj v Kopru takoj po vojni ni bilo ne filatelistov ne kluba. Na to misel je prvi prišel učitelj in risar Bruno Colledani.

Tako je ob izdaji prvih znamk v dinarjih 15. avgusta 1949 naredil dva ovitka, na katera je narisal in nazorno prikazal zamenjavo jugo lir za dinarje. Žal so napisali samo v italijanščini. Kasneje je naredil še več ovitkov s primernimi motivi za izdajo, v spisku so označeni z IZDELAL COLLEDANI.

Znamka »esperanto 300 din« je bila tiskana v dveh barvah, zeleno-vijolični in vijolični. Najprej je bilo natiskanih 1000 pol po 12 kosov, pozneje pa še 375 pol po 8 kosov brez napisov ob robu. Rdeči napis ESPERANTSKI KONGRES 38 UNIVERSALA KONGRESO DE ESPERANTO 1953 – CONGESO DELL' ESPERANTO je špekulativen izdelek. Žig PRVI DAN je bil verjetno prvič uporabljen na FDC Radičević.

Colledani je ročno izdelal devet ovitkov (po dva primerka) prvega dne. Te osebne ilustracije – plod povsem njegove zasebne iniciative – so:

- 15. 8. 1948: redna, »partizani«, samo din 4,9 in 16
- 8. 9. 1949: ob 75-letnici UPU
- 21. 1. 1950: ob 100-letnici jugoslovanskih železnic
- 7. 4. 1950: ob frankovni seriji »živali«

- 1. 5. 1950: ob 1. maju
- 3. 7. 1950: ob izdaji druge serije za Rdeči križ

- 1. 11. 1950: ob izdaji portovnih znamk »ribe«

- 1. 5. 1951: ob 1. maju

- 7. 10. 1951: ob tretji izdaji doplačilnih znamk za Rdeči križ (»zastavice«)

Devet ovitkov prvega dne, od katerih je bil vsak izdelan le v dveh izvodih, je povzročilo, da se je pošta v Kopru začela zanimati tudi za izdajo ovitkov FDC. Za nadaljnjih devet ovitkov je izdelal osnutke prav tako Bruno Colledani, tiskala pa jih je Tiskarna Jadran v Kopru.

Ob 60-letnici maršala Tita je bil uporabljen znani ovitek s sliko Božidarja Jakca v petih barvah, v istih barvah je tudi dodatni napis STT – VUJA. Ob tej priložnosti je bila izdana še razglednica z isto sliko in napisi v zeleni barvi – to je pravzaprav »maksimum karta« z znamko za 28 din ter žigom z datumom izdaje 25. maj 1952.

Zbiranje znamk in ovitkov prve-

Literatura:

- Velikanje, Martin (ur.) (1999): *Slovenika Velikanje. Katalog poštних znamk, celin in doplačilnih znamk*. Ivančna Gorica: Martin Velikanje.

- Fili, Janko (1986): *Spomini na začetek filatelije v Kopru*. Filatelistični zbornik, III. Ljubljana: Filatelistično društvo.

- Škerlavaj, Bruno (ur.) (1998): *Ustanovitev in delo Filatelističnega kluba Koper od 17. 12. 1984 do 25. 10. 1953*. Koper: Filatelistični klub Koper.

- *Nova filatelija*, 1950, let. 2, št. 1–1953, št. 12. Ljubljana: Filatelistična zveza Slovenije.

ga dne cone B STO pa vsekakor ni bilo ne enostavno ne poceni. Čeprav so imeli filatelisti naročeno (vsak po eno) serijo po ceni, višji od nominalne vrednosti, se je dogajalo, da jih niso dobili. Na pošti v Kopru pa so se dobili le posamezni primerki. Tako lahko v reviji *Nova filatelija* preberemo:

»Žal znamke za 300 din »esperanto« ne moremo niti opisati, ker je še nismo videli. Na poštno okence so dali le 10 kosov, od teh pa je bil eden celo pokvarjen. Od celotne naklade (baje 12.000) so prodali v Ameriko 8000 znamk, 2000 so jih pokupili tržaški trgovci, ostanek pa je bog ve kje«.

Vse kopske znamke so ostale v veljavi do vključno 31. 12. 1954. Za filateliste so prav gotovo zanimiva pisma z mešano frankaturo, tj. z znamkami STO in jugoslovanskimi znamkami tega obdobja.

Upamo, da bo ta preglednica dokončno razjasnila nesporazume o ovitkih prvega dne – takšnih in drugačnih.

Dr. Veselko Guštin

Poštni žigi Kopra

Uvod

Poštna služba v Kopru sega daleč nazaj, saj je že pod Beneško republiko leta 1761 Koper dobil prvi poštni žig na slovenskem ozemlju.

Današnji poštni urad se nahaja že od leta 1960 na Muzejskem trgu 3, kamor se je pošta preselila s Trga Brolo 2, kjer je delovala že takoj po priključitvi Kopra k Sloveniji (oziroma Jugoslaviji) leta 1954. Danes tu posluje pošta št. 6101, Koper pa ima še sledeče pošte: 6102 Koper (Srebrničeva ulica 1), 6103 Koper (Beblerjeva ulica 7) in 6104 Koper (Kolodvorska cesta 9).

Pokojni Janko Fili (1986) piše:

»V začetku septembra 1945 sem po dveh mesecih dela na oddelku za trgovino in preskrbo okrajnega ljudskega odbora v Tolminu prišel v Koper. Dodeljeno mi je bilo mesto načelnika oddelka za gospodarstvo. Kot dolgoletni zbiralec znamk sem se kmalu začel zanimati tudi zanje. Takrat je bila pošta v stavbi veleposestnika Madonice (sedaj je to stavba kopske občinske skupščine), ki ji je bilo dozidano še drugo nadstropje. Poštni urad je bil v velikih, temnih prostorih v pritličju te še kar dobro ohranjene starejše stavbe. Osebe na pošti je bilo samo italijansko. Na pošti sem dobil le posamezne znamke s pretiskom 1. V. 1945 TRIESTE – TRST, provizorije znamk s pretiskom ISTRRA, ki so bili pretiskani z novo vrednostjo 4, 6, 10 in 20 lir ter nekaj znamk s pretiskom FIUME – RIJEKA, kakor tudi že prve primerke ljubljanske izdaje rednih frankovnih znamk za Istro in Slovensko primorje, ki so izhajale postopoma od 15. avgusta do 24. decembra 1945. Znamke s pretiskom PORTO pa so bile dane v promet šele 31. decembra 1945.«

Iz Filijevih zapiskov lahko sklepamo, da je bil poštni urad med letoma 1945 in 1955 na današnji Verdijevi ulici 10. Kje je bil poštni urad pred tem, lahko samo ugibamo. Stari Koprčani pravijo, da je bilo to v Gallusovi ulici 6. Res, da sem bil takrat še otrok, vendar je bila po mojem spominu pošta na vogalu Gallusove ulice in Ulice stare pošte 1. Po pripovedovanju nekaterih še starejših Koprčanov tudi izvemo, da se je poštni urad selil iz lokacije na lokacijo. Kje je bil leta 1761, pa je skoraj nemogoče ugotoviti.

Predfilatelistično obdobje

a. *Beneško obdobje*. Več ali manj so Benečani gospodarili Istri (in seveda tudi Kopru) od leta 1267 pa tja do propada Republike leta 1797 (campoforjnijski mir). V

tem času so istrska mesta živela v senci Benečanov, proste trgovine po Jadranu je bilo konec, pač pa se je razvijala trgovina z zaledjem in tu je največ pridobival Koper. Vojne, kuga in malarija so pustošili tudi po Istri. Tako je na primer v letu 1630/31 v Kopru, ki je imel 8000 prebivalcev, to padlo na 1800. Beneška oblast je izgube nadomeščala z naseljevanjem z Apeninskega polotoka. Italijani so imeli v rokah bančništvo, sodstvo, duhovščino, trgovino, medtem ko so bili Slovenci brezpravna kmečka sila – redkeje v mestnih jedrih, pogosteje pa na podeželju.

Poleg precejšnjega dela današnje slovenske Istre so Benečani po letu 1420 gospodovali tudi nekaterim krajem na Tolminskem. Tako vemo, da so bili tudi Breginj, Livek, Logje in Robidišče pod njihovo oblastjo.

Benečani so že sredi 18. stoletja vzpostavili redne poštno zveze z različnimi kraji svoje republike in Benetkami (Vollmeier, 2000). Tako je tudi Koper dobil svojo poštno povezavo, leta 1761 pa svoj prvi poštni žig C.DIS/TRIA, saj je bil nekakšen »logistični center« za celotno Istro in Dalmacijo (slika 1).

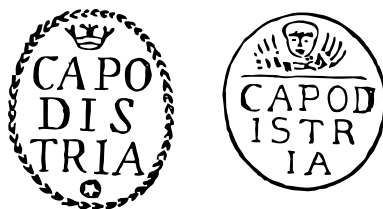
Po tem letu sta sledila še dva beneška žiga Kopra: CAPO/DIS/TRIA (1784-89) in CAPOD/ISTR/IA (1795), ki si jih lahko ogledamo v delu Paola Vollmeierja *Forged Pre-Adhesive Postmarks of the Old Italian States* (slika 2).

Skoraj po dvajsetih letih, ko smo v Kopru dobili prvi žig, so se prvi poštni žigi pojavili tudi na Kranjskem – leta 1782 v Ljubljani/Laibach, 1793 v Idriji/Idria, 1795 v Kranju/Krainburg – in na Štajerskem – leta 1796 v Mariboru/Marburg, pozneje pa še drugod. Seveda to ne pomeni, da pisemskih pošiljk pred tem letom ni bilo, pač pa da so se uporabljali z roko napisani zaznamki ali pa so pošto prenašali (poštni) sli.

Kako je s pristnostjo teh žigov? Začnimo najprej z zadnjim žigom. Doslej najboljša knjiga, ki nas popelje v svet beneških žigov, je delo Paola Vollmeierja *Repubblica di Venezia, Catalogo documentato, vol. 1 in 2*, ki ga je izdal v lastni založbi; obe knjigi obsegata skupaj 820 strani. Pokojni Vollmeier je v svojem dolgoletnem zbiranju predfilatelističnih žigov zbral več kot 2000 pisem. Žal se je srečal tudi z njihovimi (pre)številnimi ponaredki. Pa ne samo pri trgovcih, videl jih je

Slika 1

Slika 2

tudi na svetovnih in evropskih razstavah. Zato se je odločil, da svoje sile posveti raziskovanju tega področja. Vedimo, da je bilo tržišče že od leta 1930 in naprej »željno« predfilatelističnih žigov in beneški so bili posebno cenjeni. Zato je bila njegova želja, da stopi na prste vsem številnim ponarejevalcem in da zaščiti filateliste pred tovrstnimi lažnimi nakupi. Zatorej mu lahko povsem zaupamo, ko nas podučuje o tem, kaj je pristno in kaj ne. Zaenkrat je dokazano edini priznani pristni beneški žig Kopra tretji – CAPOD/ISTR/IA. Ponaredek poznamo po tem, da črka I ni pod S (kot pri originalu), ampak je zamaknjena v levo in leži med S in T (glej sliko 3).

Kaj pa prvi in drugi žig? Tu so zadeve bolj zapletene. Vollemerer v svoji dolgoletni zgodovini zbiranja ni naletel na »originalni« prvi (mali ovalni) žig. V svoji knjigi celo omenja, da tudi ni prepričan, ali je drugi žig (večji ovalni s krono) res obstajal. Če so taki »brilijantno črni« žigi na ovojnici, tedaj skoraj zagotovo rečemo, da niso pravi. Vedeti moramo, da so se žigi odtisnili le na poštnih uradih in običajno le takrat, ko je poštni uslužbenec dodal zaznamek. V tistem času prav gotovo ni bilo raznih zbiralcev, da ne rečemo »filatelistov«, ki bi želeli spominske ali uslužnostne odtise žigov. Hkrati pa povejmo, da je bilo obilo pošte, ki je bila prenesena v »paketu« iz enega kraja v drugega in se na posamezno ovojnico ni odtisnil noben žig. In te »čiste« ovojnice so bile lahek plen ponarejevalcev, ki so jih opremljali s »pravimi« žigi.

b. *Ilirske province 1809–1813*. Z dunajskim mirom 14. 10. 1809 so pripadale Kranjska, Goriška, Hrvaška, Dalmacija, Beljak, Tržič in Istra (od 1810) v tvorbo z

Slika 3: Prednja (levo) in zadnja stran (desno) originalnega beneškega pisma iz leta 1796. Pismo je prišlo iz Buzeta/Pinguento preko Poreča/Parenzo za Koper/Capodistrio. Tu je bil na hrbtni strani odtisnjen žig CAPOD/ISTR/IA (podpis Vollmeier) in zavedba v knjigo – najprej pod št. 13 (no. 13), potem popravljeno v št. 8 (no. 8). Ker je pismo službeno, je bilo oproščeno poštnine in je nadaljevalo pot s konjenikom do Palme in nato še v Benetke.

imenom Ilirske province. V tem času se je za Koper uporabljalo francosko poimenovanje Capo d' Istrie. V delu Nikole Rukavine *Priručnik žigova predfilatelističkog i filatelističkog doba – signete – biljezi* najdemo, da v Koprni ni bilo Napoleonovega poštnege urada, zato naj ne bi bilo niti žiga s francoskim imenom. V Morenčičevih zapiskih *Seznam predfilatelističnih pošt Slovenskega primorja* preberemo podatek, da je obstajal žig CAPO D' ISTRIE uokvirjen in v rdeči barvi.

Fran Juriševič v svojem delu *S pošto skozi preteklost Slovenskega primorja in Istre* omenja, da je obstajala samo pošta s tem imenom. Kakorkoli že, žig Napoleonove pošte Koper CAPOD'ISTRIE vidimo na sliki 4.

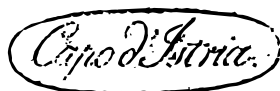
Leta 2009 je potekala v Ljubljani v Narodnem muzeju Slovenije filatelistična razstava z naslovom Pod Napoleonovim orlom/200-obljetnica ustanovitve Ilirskih provinc. Ob tej priložnosti je društvo Slovenska filatelistična akademija izdala knjigo *Poštna zgodovina Ilirskih provinc 1809–1813* in spodnji žig je naslikan v tej knjigi.

Slika 4: Pismo iz Buzeta/Pinguente za Koper CAPO D' ISTRIE
z dne 26. 7. 1813, poštnina 3 decime

CAPOD'ISTRIA

CAPOD'ISTRIA
3. NOV.

Slika 5

Poznani so pa še drugi žigi Napoleonove pošte na Primorskem: Gorica/Gorice, Materija/Materia, Tržič/Monfalcone, Sežana/Sessana in Trst/Trieste.

c. *Avstrijsko cesarstvo 1815–1866.* Od leta 1815 sta pripadali Istra in Primorska avstrijski monarhiji, ki je tedaj segala globoko v ozemlje današnje Italije (Lombardsko-beneško kraljestvo), ozemlje pa si je pridobila z vojno proti Napoleonu.

V obdobju 1815–1850 so poznani trije predfilatelistični žigi Kopra. Vidimo jih na sliki 5.

Prve znamke stare Avstrije iz leta 1850 predstavljajo skoraj neizčrpen vir za filatelistični študij. Prva izdaja je prav gotovo ena od izdaj z največ različnostmi v vsej klasični filateliji. Ker je minilo že skoraj 150 let od izdaje, so cene znamk zelo poskočile, po ugodnejših cenah pa se lahko dobi bolj pogoste tipe.

Ko je graver Tautenhayn izdelal prvi original po osnutku Leanderja Russa v jeklu (brez legende), je iz njega naredil 10 matric za tisk vseh 10 vrednot z legendo in označbo vrednosti: 1, 2, 3, 6 in 12 krajcarjev (avstrijskega goldinarja) ter 5, 10, 15, 30 in 60 stotinov (avstrijske lire).

Slika 6: Predfilatelistični žig Kopra na prvi avstrijski znamki iz leta 1850

Slika 7: Avstriski žigi Kopra. Prvi je še brez letnice v datumu, ostala ga že imata. Žigi so bili v uporabi do leta 1900.

Obdobje 1850–1866 štejemo že v filatelistično obdobje. V tem času je poznanih pet žigov Kopra (Rukavina, 1944). Nekatere od njih vidimo na sliki 7.

Filatelistično obdobje na Koprskem

a. *Avstro-Ogrska oblast 1866–1918.* Na sliki 8 vidimo še ostale žige Kopra. Za časa Avsto-Ogrske je bilo v uporabi 273 različnih znamk.

Slika 8

b. *1915–1918.* V tem času so del Primorske in Furlanije v enajstih ofenzivah okupirali Italijani. Obdobje med vojno, kakorkoli je potekala frontna linija, je bilo zelo pestro tako po motivih s soške fronte kot po žigih vojaških komand in pošt ter seveda cenzur. V Koper je italijanska vojska prišla 3. 11. 1918 po podpisnem premirju z Avstrijo.

c. *Italijanska okupacija.* Po kapitulaciji avstro-ogrške vojske se začne obdobje zasedbe Slovenskega primorja, Istre, Dalmacije in Tirolske s strani italijanske kraljevske vojske. To je trajalo od 1918 do 1920, ko je z Rapalsko pogodbo ozemlje dokončno dobila Italija. V tem času so največkrat uporabljali še stare avstro-ogrške žige in razglednice oziroma dopisnice. Znamke pa so bile najprej avstrijske s pretiskom v treh vrstah REGNO D' ITALIA/3. XI. 1918/VENEZIA GIULIA, pozneje pa italijanske s pretiskom VENEZIA GIULIA, končno pa samo še italijanske z vrednostmi v kronah za celotno okupirano ozemlje. Na razglednicah jih le redko vidimo, saj so predvsem tiste prve izšle v majhnih nakladah in še to v kratkem časovnem obdobju (glej sliko 9). Po Borsteinu (1949) naj bi obstajal tudi okrogli žig CAPO D' ISTRIA*TRIESTE*, vendar ni poznan.

Slika 9

č. *Obdobje 1920–1928,* tj. po podpisu pogodbe med Kraljevino Italijo in Jugoslavijo v Rapallu in priključitev Primorske (in Kopra) k Italiji. Ta čas lahko

označimo kot mehkejšo obliko okupacijskega terorja, čeprav je bil fašizem že v polnem teku. Imena – prej povsem slovenskih krajev – so dobila italijansko obliko. Počasi, a vztrajno je izginjal vsak najmanjši znak, da je na tem ozemlju kdaj živel slovenski človek.

d. Obdobje 1928–1943. Označimo ga lahko kot trdo obliko poitalijančevanja. Na razglednicah, pismih in dopisnicah ni niti najmanjše sledi slovenstva. Prvi »novi« italijanski žigi Koperja so dobili dodatek z imenom glavnega mesta POLA province Istra in se je uporabljal tudi še v RSI (slika 10).

Slika 10

e. Kapitulacija Italije 1943–1945. Po kapitulaciji sta prišla Slovensko primorje in Istra (torej tudi Koper) pod nemško upravo oziroma v sestav kvizlinške države: Repubblica sociale Italiana (RSI)/Italijanska socialna republika. Hkrati z italijansko je delovala tudi nemška pošta. V Kopru ni bilo nemške službene pošte tako kot v Gorici, Trstu, Trbižu, Pulju, Reki in Ljubljani. Obdobje RSI je trajalo približno leto in pol. Na dopisnicah, pismih in razglednicah je zelo malo poznano. Na poštnih žigih Koperja ni videti sprememb. Opazne so le na nekaterih službenih poštnih žigi, kjer je zbrisano na primer R(EGIE) 'kraljeve' ali 'kraljevi grb'.

f. Osvoboditev. Jugoslovanska partizanska vojska je 1. maja osvobodila Trst, Tržič, Gorico in druge kraje Slovenskega primorja in Istre (Koper 2. 5. 1945). Že po dvanajstih oziroma šestnajstih dneh je bilo v Trstu oziroma v Pulju pripravljenih

Slika 11

nekaj znamk s pretiskom TRST – TRIESTE, RIJEKA – FIUME in ISTRA (slika 11). Ker pa so se morale partizanske enote 12. 6. 1945 umakniti iz omenjenih krajev, so se omenjene znamke uporabljale tudi še pod zavezniško vojaško upravo do konca zalog, a ne dlje kot do 31. 7. 1945. Na pismih, razglednicah in dopisnicah so zelo redke in med filatelisti zelo iskan material. Nekatero teh serij so se prodajale tudi v drugih krajih po Istri in Slovenskem primorju, dokler nista Jugoslovanska vojaška uprava in Zavezniška vojaška uprava izdali vsaka v svoji upravni coni svoje znamke. Tudi te znamke težko najdemo na pismih in razglednicah, še posebno pa so cenjene dopisnice, razglednice in pisma z znamkami AMG – VG z žigi naših krajev: Bovec, Kobarid, Solkan, Sežana itd.

Provizoriji in prve znamke za Slovensko primorje so v Kopru žigosani še z italijanskim žigom, ki mu je pozneje bilo izbrisano ime province POLA. Leta 1946 je Koper prvič v svoji poštni zgodovini dobil dvojezični žig KOPER – CAPODISTRIA. Le-tu je še vedno uporabljen italijanski datumski del, oznaka fašistične ere je zbrisana.

g. *STO*. S priključitvijo cone B in dela cone A Julijske krajine k Jugoslaviji se je zaključilo zelo pestro obdobje filatelije na Primorskem. Z ukinitvijo uprav nad conama v Julijski krajini se je ustanovilo Svobodno tržaško ozemlje (*STO*), ki je bilo

Slika 12: Dvojezični žig Kopera se je uporabljal tako v *STO* po 1954 v Jugoslaviji kot po letu 1991 v Sloveniji. Leta 1971 smo dobili v žigu poštno številko 66000, 1. 3. 1996 pa žige brez prve šestice – 6000. Nekatere žige z zbrisano šestico pošta uporablja še danes.

prav tako razdeljeno v dve coni. Koper je spadal v cono B STO.

Leta 1954 je cono A dokončno dobila Italija, cono B in manjši južni pas (200–500 m) cone A STO pa Jugoslavija. Razglednice, pisma in dopisnice tega časa so cenjene, še posebno zanimive so pošiljke iz Škofij (Albaro Vescova), ki so bile takrat del cone A.

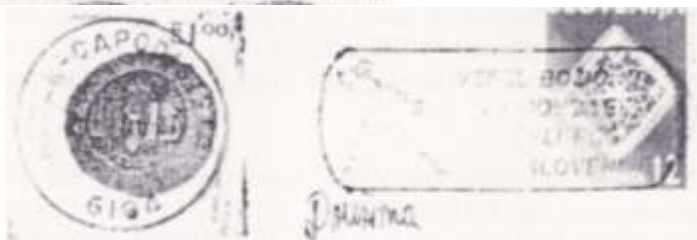
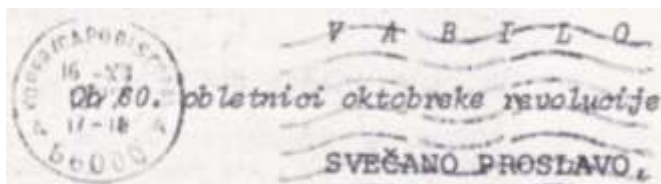
h. Po letu 1954. Kmalu smo dobili novo posebnost – imenovanje krajev se je tja do leta 1965 podvojilo še z zapisom v cirilici. Tako smo dobimo zapis kraja v dveh pisavah, na primer ANKARAN – AHKAPAH. Le-ta je edini žig v nekdanji coni B STO, ki je bil v dveh pisavah. Z uvedbo poštних številke je tudi ta posebnost izginila. Kraji so dobili le slovenski zapis imena, v nekdanji coni B STO pa so nekatere pošte ohranile ime v italijanščini: Koper – Capodistria. V Sloveniji to velja še danes. Koper ni nikoli imel žiga v dveh pisavah (slika 12).

I. Priložnostni poštni žigi. V času Avstro-Ogrske je bil leta 1910 v Kopru v uporabi prvi priložnostni žig CAPODISTRIA – AUSTELLUNG – ESPOSIZIONE. Naslednji priložnostni žig je trojezični, tisti iz leta 1948: KOPER – KOPAR – CAPODISTRIA – 1. 5. 1948, prvi v STO, prvi v Jugoslaviji 11. 6. 1955 in prvi v Sloveniji 26. 6. 1991 (slika 13). Po tem letu skoraj ni več dogodka, ki bi ne bil vgraviran v priložnostnem poštne žigu. Nekateri spominski žigi so sicer bili navadni, a so se odtisnili z rdečo barvo. Vseh priložnostnih žigov pošte Koper do 26. 6. 1991 je 40.

j. Avtomatski poštni žigi. Žal točnega datuma, kdaj smo v Kopru dobili prvi avtomatski žig, nimamo, sklepamo pa lahko, da je to bilo po letu 1960, ko se je pošta

Slika 13

Slika 14

preselila v nove prostore na Muzejskem trgu (slika 14). Avtomatski žigi so navadni (z vijugami) in s sloganom.

k. Rdeči avtomatski žigi. Tudi rdeči žigi se pojavljajo šele po letu 1960, in sicer za frankiranje poštnih pošiljk delovnih organizacij. Najprej ga je imela Skupščina Občine Koper, zatem pa še Luka Koper, Tomos, Istrabenz, Zdravstveni center, Rižanski vodovod, Elektro Primorska in drugi. V novejšem času so žige dobili še OMV Istra, Adriatic, Slovenica, ZZZS itd.

Slika 15

Rdeči žig Skupščine Občine Koper je prav gotovo eden najlepših in je zanimiv za zbiratelje. Pretorsko palačo v Kopru vidimo samo še na znamki STO iz leta 1952 ob 75-letnici UPU. Žal tako zanimivo področje zbiranja je pri nas kaj malo poznano in cenjeno. Za tematsko zbirko je žig prav tako dragocen kot sama znamka.

l. Odtiski, žigi ali štampljke POŠTNINA PLAČANA PRI POŠTI ... KOPER – CAPODISTRIA. Uporabljajo se po letu 1960, množično pa prav v novejšem času, tj. po 1990 (slika 17). Služijo predvsem za plačevanje poštne manjših ustanov ali društev, ki sicer občasno oddajo precejšnje količine pošiljk in plačajo celotno poštnino v enem znesku na poštnem okencu. Štampljka ni primerna za posamezne pošiljke.

Po letu 1945 so poznane uporabe ovalnega žiga R(reggie) P(oste) (zbrisano)

Slika 16

PAGATO 'plačano'. Plačevanje na pošti se je uporabljalo vselej takrat, ko ni bilo znamk ali pa niso bile neveljavne (na primer znamke RSI). V Kopru ga ne poznamo, drugod na Primorskem pa so uporabljali zapis z roko: PLAČANO V GOT. 2L POD ŠT. 6/6. Kmalu za tem so imeli že tudi stampiljke: FRANKO V GOTOVINI 2L / ZARAČUNANO POD ŠTEV. 80.

Slika 17

Posledica avtomatizacije poštnege poslovanja so tudi nalepke s plačano poštino tako za navadno kot priporočeno pošiljko. Nalepke za plačano poštino nadomeščajo tako znamko kot žig. Sprašujemo se, zakaj so nalepke Kopa tako puste, saj je to vendar eden najlepših obmorskih krajev v Sloveniji (slika 18).

Čeprav je šlo mimo Kopa iz Trsta mnogo ladijskih prog, ni bilo nobenega ladijskega žiga, ki bi imel ime Kopa. Iz Trsta v Poreč je mimo Kopa še pod Avstro-Ogrsko peljala ozkotirna železnica, a tudi ambulančnega žiga z imenom Kopa ni, kar je popolnoma logično, saj je bil Koper samo vmesna postaja na tej progi.

K mestu Koper lahko danes štejemo tudi zaselke Smedela in Žusterna, ki sta imela pod Avstro-Ogrsko in Italijo od 1914 do 1923 svoje pomožne pošte: Smedella in Giusterna (Lavrič, 1999).

Koliko je vseh različnih žigov Kopa od 1761 do danes, ne vemo, prav gotovo pa bi z njimi pripravili čudovito in zanimivo zbirko. Več podatkov o sami poštni

zgodovini Primorske pa lahko bralec dobi v mojem delu Poštna zgodovina in filatelija na Primorskem.

dr. Veselko Guštin

slika 18

Literatura:

- Bornstein, Antonio (1949): *Tergeste. Catalogo Speciale 1949–1950*. Gorica.
- Fili, Janko (1986): *Spomini na začetek filatelije v Kopru*. Filatelistični zbornik, št. 6.
- Guštin, Veselko (et al.) (1997): *Poštna zgodovina in filatelija na Primorskem*. Knjižnica Annales, št. 15. Koper: Zgodovinsko društvo za južno Primorsko, Znanstveno raziskovalno središče Republike Slovenije, Filatelistični klub.
- Juriševič, Fran (1981): *S pošto skozi preteklost Slovenskega Primorja in Istre*. Koper: Založba Lipa.
- Lavrič, Anton (1999): *Pomožne pošte na Slovenskem 1918–1997*. Ljubljana: Filatelistična zveza Slovenije.
- Morenčič, Branko: *Seznam predfilatelističnih pošt Slovenskega primorja*. Zapiski.
- Rukavina, Nikola (1944): *Priručnik žigova predfilatelističnog i filatelističnog doba – signete – biljezi*. Zagreb: Tiskara Mercantile.
- Vollmeier, Paolo (2005): *Repubblica di Venezia. Catalogo documentato, vol. 1 e 2*. Castagnola: Paolo Vollmeier Editore.
- Vollmeier, Paolo (1979): *Forged Pre-Adhesive Postmarks of the Old Italian States*. Spec. Pub. Of Postal History Soc. New York: Inc.
- Vollmeier, Paolo (1979): *Forged Pre-Adhesive Postmarks of the Old Italian States. Especially the Territory of Venice*. Postal Hist. Society.

N.º

REGNO

D'ITALIA

Capo d'Istria li 25. Aprile 1808.

IL DIRETTORE DELLE POSTE
DEL DIPARTIMENTO DELL'ISTRIA

Certifica, che la Posta Ordinaria proveniente dall'Italia, è giunta la sera del giorno 24. corrent. all'ore 10. pomerid., e d'aver conseguita la Correspondenza Letteraria d'ufficio al Sig. Commissario di Guerra Galidi, soltando il giorno d'oggi all'ore 8. Chiusura, ed essersi ritrovata fra le carte del mese una coll'indicazione Reservata Staacmann N.º 5305 proveniente da Milano.

Al presente si rilascia a richiesta del Sig. Commissario sopradetto.

Cupola

Utrinek poštnega poslovanja v Napoleonovem obdobju ko Beneška Istra še ni bila del Ilirskih provinc.

Priprava razstavne zbirke – razstavljanje (ne le) za začetnike

Uvod

V Filatelistični zvezi Slovenije (FZS) menimo, da se kljub dvigu nivoja razstavnih zbirk od osamosvojitve naprej še vedno kaže potreba, da z osnovami priprave filatelistične zbirke za razstavo seznanimo čim širši krog zbiralcev. Cilj vsakega pravega filatelista bi moral biti pokazati svoj eksponat drugim filatelistom in širši publiki, čeprav vemo, da večina njih zbira le za svoje veselje.

Zbral sem nekaj osnovnih pravil in nasvetov o pripravi primernega eksponata za razstavo v želji, da bi čim več zbiralcev spodbudil k razstavljanju, pa čeprav le na klubovski ali lokalni ravni.

Navodila so namenjena v prvi vrsti tistim, ki bi želeli pripraviti svoj prvi eksponat. Seveda pa lahko to pisanje pripomore tudi ostalim filatelistom, da dalje razvijejo svoje razstavljalске sposobnosti, tako da ne bodo le nadaljevali z razstavljanjem svojih zbirk, ampak bodo svoje eksponate tudi redno izboljševali.

Mnogi zbiralci svoje zbirke ne nameravajo spreminjati in jo želijo razstaviti »takšno, kot je«, saj se nočejo lotiti dela, potrebnega za izboljšavo eksponata. Če pa zbirko prijavimo le zaradi udeležbe na razstavi in ne upoštevamo pravil, lahko ta računa le na »diplomo o udeležbi«, kar je lahko za mnoge zbiralce pravo razočaranje, seveda po lastni krivdi.

Čeprav nobena lokalna ali regionalna razstava ne bo zavrnila take zbirke, pa pravila in standardi državne razstave, kar je nujen korak k mednarodnemu razstavljanju, postavljajo določene zahteve in ne dovoljujejo udeležbe »povprečnim« eksponatom, ki ne spoštujejo osnovnih pravil.

Praviloma se novi razstavljalci lahko pojavijo na kateri koli razstavi, razen na državni ne. Tudi v Sloveniji moramo dati čim več spodbude novim razstavljalcem in eksponatom, vendar so ti novi le prvič in se kasneje že uvrstijo med navadne razstavljalce. Morda se zdi to nepravilno, vendar je tudi edini način, da se z razstavljanjem, s sodniki, povratnimi informacijami in tudi z razstavljalškimi tečaji pride do stalne izboljšave eksponata, velikokrat tudi z minimalnim doprinosom novega filatelističnega gradiva v eksponatu samem.

4. Censura militare durante la prima guerra mondiale

Cartolina spedita da Opčina il 12 luglio 1915 per Praga censurata a Ljubljana.

Raccomandata della ditta di costruzioni Anton Gomzy (era noto l'hotel Gomzy vicino alla ferrovia) spedita il 17 giugno 1916 a Budapest e censurata a Trieste (bollo rosso lineare "K.u.k. Militärzensur Triest").

Razstavljanje je tekmovanje, kjer zbiralci skušajo dvigniti svoj nivo razstavljanja in svoje zbirke v zavesti, da so podvrženi pravilom, ki se jim morajo podrediti, če želijo biti uspešni.

Pričeli bomo od začetka, čeprav se bo nekaterim zdelo, da je večina stvari že davno premeta oziroma preočitna, da bi jo ponavljali. Vsekakor bodo te vrstice brali tudi tisti, ki želijo izvedeti vse od začetka; po drugi plati pa se tudi na razstavah dogaja, da večkrat zasledimo čisto enostavne stvari, ki so bile v pripravi eksponata spregledane oziroma nedognane. Začeli bomo pri razlikovanju med zbirko, eksponatom za društveno ali lokalno razstavo in tekmovalnim eksponatom.

Zbirka

Zbirka znamk je nekaj, kar imamo vsi filatelisti – z različnimi merami popolnosti – pripravljeno po naših željah in načeloma brez zunanjih pogojevanj. Je pa res, da na splošno vsebuje značilnosti, ki smo jih videli pri drugih zbirkah, zbiralcih ali na razstavah, ki so nam bile všeč. Pri zbiranju si pravila določimo sami. Prav nihče nam nima pravice povedati kako in kaj zbirati. To je zelo osebna odločitev, ki jo izpeljemo natanko tako, kot sami hočemo.

Propagandna razstava

V filatelističnem klubu lahko za lokalni praznik ali drugo podobno priložnost razstavimo izbrane strani iz naše zbirke po svoji uvidevnosti, razen če organizator ne zahteva od nas določene teme. Tudi pri tem ni nobenega pisanega pravila oziroma priporočil, razen števila razstavnih strani, ki jih organizator razstave predpiše. Nekaj nenapisanih pravil pa vseeno obstaja. Na prvem listu mora biti napisan naslov eksponata, ki naj gledalcu pove, kaj bo prikazano na naslednjih razstavnih listih. Lahko se k temu doda še razstavljalčevo ime in klubsko pripadnost. Vedno je dobrodošlo, če razstavljalček na razstavnih listih ob znamkah tudi nekaj napiše o gradivu, ki je na listu.

Eksponat

Le na tem nivoju so v filateliji vpeljana pravila. Stopnja uspešnosti bo torej določena z našim razumevanjem, s sprejemanjem in z upoštevanjem pravil.

Filatelistična vsebina in prikaz eksponata sta se v zadnjih letih precej spremenila. Nekoč so pošiljali na razstave kot eksponat cel album oziroma več albumov svoje zbirke. Še v času po drugi svetovni vojni so menili, da je za eksponat zadosti, če izberejo iz zbirke določeno število strani, navadno tiste z najdragocenejšim gradivom, in ga razstavijo brez določenega reda. Naslov se je navadno glasil Izbrane strani iz zbirke ... Na nekaterih lokalnih in regionalnih razstavah ter filatelističnih

srečanjih je to še zmeraj v navadi. Na državnih razstavah pa se je že dalj časa uveljavilo sojenje po FIP pravilih, da bi tako pomagali razstavljalcu k razumevanju letih in mu razložili dobre in slabe vidike njegovega eksponata. FIP je kratica za Federation International de Philatelie, po naše Mednarodna filatelistična zveza, ki deluje na svetovni ravni in ureja pravila tekmovalnega razstavljanja. Na državnem in višjih nivojih mora tako razstavljalec dodobra premisliti in načrtovati pripravo svojega eksponata. Na takih razstavah predstavlja vsaka stran pomemben in celovit del neke zgodbe. To pomeni, da mora imeti eksponat načrt, zgodbo, ki naj jo pripoveduje. To, kar je bilo do nedavnega obvezno le za tematski razred, se sedaj zahteva tudi v drugih tekmovalnih razredih.

To je torej osnovni korak za vsakega novega razstavljalca. Kaj bo razstavljalec prikazal v eksponatu in katero zgodbo bo z njim pripovedoval? Od te odločitve bodo razvili naslov eksponata in naslovna stran, izbira gradiva in besedila ter zaporedje strani. Prav tako to pomeni, da bo moral svojo zbirko razporediti na poseben način, da bo lahko prikazal najzanimivejše gradivo, ki ga ima. Marsikdo bo dejal, da zahteva to obilico dela, vendar pa rezultat in zadovoljstvo vsekakor odtehtata vloženi trud.

Čemu razstavljati?

Veliko je razlogov, da preidemo od zbiranja k razstavljanju, in ti se navadno spreminjajo glede na stopnjo in nivo zbiratelja, so pa vsi osebne narave. Zbirateljve stopnje so v glavnem naslednje in odločitev lahko preide več stopenj:

- želja, da drugemu pokažemo svojo zbirko;
- želja, da pomagamo pri promociji svojega filatelističnega društva;
- želja, da tudi sami sodelujemo pri tistem, kar mnogi zbiralci počnejo;
- želja, da od drugih zvemo nivo, ki ga je naš eksponat dosegel;
- želja po osvojitvi kolajne;
- želja po poglobitvi našega znanja;
- želja, da nam sodnik pomaga z nasveti, da bomo izboljšali naš eksponat;
- želja prebiti se od regionalnega in državnega do mednarodnega in svetovnega nivoja.

Osebna zbirka

Prvi korak je v tem, da del naše zbirke (ali pa celo) pretvorimo v eksponat. Pri tem je seveda nujno, da smo izbrali motiv, ki to dovoljuje. Lahko rečemo, da se da večino zbirk pretvoriti v eksponat, vendar je treba tudi povedati, da to, če opazujemo današnje eksponate, ni vedno enostavno.

To posebno velja za zbirke, ki vsebujejo le navadne znamke, robne vrste

1. Austria 1783 - 1809

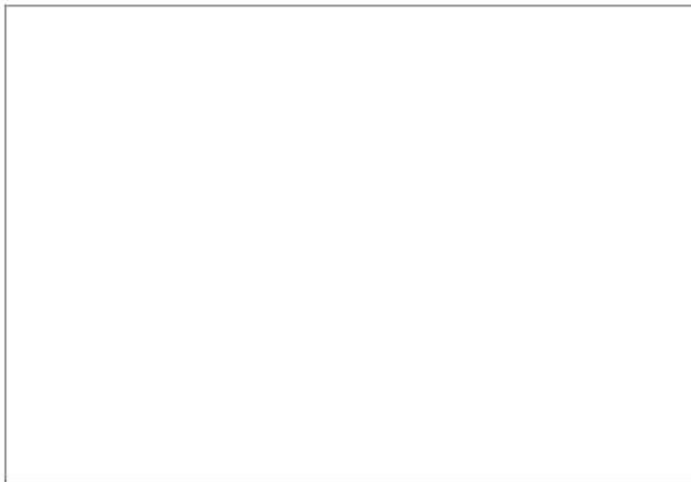
1. Private cachet

V.Triest

Use: ~1794

1794.09.01 Folded letter, sent from Trieste to Seizanhahn.
Rate x Kr. Xxxxx cancellation "d'austriche" (from Austria)

1786.02.08 Folded letter, sent from Trieste to Genova.
Paid to border.

znamk, ovitke prvega dne, pošne konfekcije, vnaprej žigosane ovitke, eseje namenjene zbiralcem in podobno »filatelistično« gradivo, največkrat ene same države. Razlikovati bo namreč treba med izdelki, ki so namenjeni zgolj bolj ali manj širokemu krogu zbiralcev, in izdelki, ki so namenjeni pravi uporabi v poštnem prometu.

Podobno veja za zbirke rabljenih ali nedotaknjenih znamk, ki so izšle recimo pod vladavino angleškega kralja Jurija VI. v državah britanskega Commonwealtha, ali kako drugo podobno obširno temo kjer je težko razpoznati načrt in ustvariti neko zgodbo. Potemtakem je potrebno preštudirati izvedljivost izvlečka neke zgodbe iz zbirke in glede na izsledke določiti, kateri del zbirke je primeren za osnovo eksponata. V nekaterih primerih si zbiralci zastavijo cilje in omejitve eksponata ter nato zberejo gradivo, ki jim omogoči pripovedovanje zgodbe. To je značilnost predvsem tematskega zbiranja, vendar se ta tehnika širi tudi v ostale razrede.

Ko smo gradivo zbrali, je potrebno preveriti, če ga je zadosti, da napolnimo mnogokratnike dvanajstih listov (oz. šestnajstih na mednarodnih razstavah), kolikor jih gre v eno razstavno vitrino pri nas. Minimalna količina za lokalno ali regionalno razstavo je ena vitrina, maksimalna pa tri. To je tudi mejnik za nove zbiralce. Na državni tekmovalni razstavi pa je minimum tri, maksimum pa pet oziroma (le za že najbolje nagrajene eksponate) osem vitrin. Na mednarodni razstavi je minimum osemdeset A4-listov (pet vitrin po šestnajst listov) oziroma sto osemindvajset A4-listov (osem vitrin po šestnajst listov) za tiste, ki so že dosegli veliko pozlačeno kolajno. Le za zelo omejene teme, ki se jih ne da razširiti na več vitrin, lahko priredimo ekponat v eni vitrini (šestnajst A4-listov).

Eksponat se da pripraviti!

Ko smo dognali, da smo eksponat zmožni pripraviti (v katerem koli številu vitrin), se moramo odločiti najprej, ali bo ta namenjen za prikaz na lokalni ali društveni razstavi ali če ga hočemo uvrstiti v tekmovalni razred. V slednjem primeru moramo pravilno določiti, v kateri razred eksponat spada. V veliki večini primerov je izbira razreda sama po sebi umevna, vendar se pojavljajo tudi eksponati, za katere je težko določiti, v kateri razred spadajo. Te ponavadi spravimo v tradicionalni razred.

Ko smo določili tekmovalni razred, je naslednji korak izrednega pomena, vendar ga ponavadi prezremo ali pa zavestno neupoštevamo; imenuje se branje smernic in pravil FIP.

Tekmovalni razredi

V tekmovalni filateliji je zbiranje razdeljeno na več razredov. Vsi imajo za

osnovo znamko, vendar pa nekateri vsebujejo različne vrste gradiva. Glavni razdelki so:

a. Tradicionalna filatelija. Zbiranje poštних znamk, poskusnih odtisov, esejev, barvnih poskusnih odtisov in podobnega gradiva ter specifično študijo bodisi novih ali pa rabljenih znamk, vključno z njihovimi različicami in rabo.

b. Berofilatelija. Študija o znamkah, nalepkah, ovitkih in pismih, ki so povezani s katerikoli obliko prenašanja zračne pošte.

c. Poštna zgodovina. Študija o poštних uslugah, poteh, tarifah ali žigih v katerikoli obliki, povezanih s prenašanjem poštних pošiljk. (Ta razred ne vključuje nedotaknjenih ali nerabljenih znamk ter celin.)

č. Poštne celine. Študija o eni ali več vrst celin, ki jih je izdala poštna uprava, vključno z dopisnicami, zalepkami, ovitki, s priporočenimi ovitki, časopisnimi pasicami, z aerogrami, s paketnimi kartončki in podobnim gradivom.

d. Tematska filatelija. Zbirka, ki vsebuje vse zgoraj naštetih primerke, ki so zbrani v zgodbi pod določeno temo, kot je »praznovanje božiča«, »moje ime je avtomobil« ipd. Pred časom so ta razred imenovali tudi motivno zbiranje (na primer »rože na znamkah«), ki pa ni vsebovalo zgodbe, ampak le znamke z istim motivom. Razpon možnih tem je omejen le s fantazijo in z ustvarjalnostjo zbiralca. Ta razred predpostavlja široko paleto filatelističnih sposobnosti, je pa tudi nadvse primeren za začetnike.

To so glavni razredi zbiranja, ki jih srečujemo na skoraj vseh večjih razstavah, vendar je razredov še več. Veliko pozornosti je namenjeno mladinski filateliji, ki ima tudi posebna pravila. Ostali manj razširjeni razredi so »maksifilija« (razstavljanje maksimum kart), »astrofilatelija«, »fiskalni razred« in »literatura«. V nekaterih državah je možno razstavljanje tudi t. i. »pepelke« ali »cinderella znamke«, v Avstraliji imajo družbeno filatelijo, zadnja leta pa se je počasi uveljavila tudi t. i. »odprta filatelija«, v kateri je poleg poštne gradiva potrebno razstavljanje tudi nefilatelistične primerke. Zadnja leta se je tem razredom pridružil tudi razred razglednic, ki ga je že sprejela FEPA, Evropsko združenje filatelističnih zvez, menda pa ga bo v kratkem sprejela tudi FIP.

Smernice in pravila

Ponavadi razstavljalci povejo, da niso vedeli, da pravila obstajajo. Priznati je treba, da je za novega razstavljalca kdaj težko dobiti željeno informacijo. Pravila se tu pa tam pojavijo v filatelističnih revijah in literaturi, vendar je najenostavneje prositi za pomoč filatelistični klub, zvezo ali pa organizatorje razstave. Važnejša FIP pravila so

smernice in pravila za ocenjevanje eksponatov (GREV), posebna pravila za ocenjevanje eksponatov (SREV) in specifične smernice za vsak razstavni razred posebej. Računalniško pismeni jih lahko preberejo na spletu ali z njega snamejo. V slovenščini so dosegljivi na spletni strani: **FZS.SI v meniju (STATUT, PRAVILNIKI, ZAPISNIKI, OBRAZCI)**

Nekateri razstavljalci menijo, da so pravila in smernice preveč togi in da razstavljalcu ne dovolijo svobode. Zavedati pa se moramo, da pravila obstajajo v vsakem tekmovanju in da se jih moramo držati. Glavni namen smernic je vnesti določene elemente enakomernosti v predstavitev in drugih elementih v eksponatu, da bi na ta način sodniki lahko ocenjevali glede na določen standard – to so pravila, po katerih bo naš eksponat ocenjevan. Zaradi tega je smiselno, da pripravimo eksponat po teh pravilih, da bomo lahko pri sodnikih kar se da dobro ocenjeni.

Če se pravil nočemo držati, izdelajmo eksponat za netekmovalne razstave. Vsekakor pa so pravila in smernice dobrodošel pripomoček, kako pripraviti dopadljiv, četudi netekmovalni eksponat. To nam bo prav prišlo, če se bomo kdaj odločili iz netekmovalnega preiti v tekmovalni eksponat.

Razumevanje smernic

Branje smernic nam omogoča, da razumemo, kaj lahko in česa ne smemo storiti, da bodo naša prizadevanja dosegla maksimalen učinek. Menim, da nekaj branja in razmišljanja, preden se lotimo priprave ekponata, ni problem.

V zadnjih letih je sistem ocenjevanja prešel na točkovanje, v katerem so točke (maksimum 100) dodeljene specifičnim kriterijem, ki jih sodniki preverijo pri vsakem eksponatu. Kriterij so naslednji: obdelava in pomembnost, znanje in raziskava, ohranjenost in redkost ter prikaz. Smernice nam povejo definicijo vsakega od teh kriterijev, kako vsakega uporabimo in maksimalno število točk, ki ga vsak zaobjema.

Ko razstavljalec prebere smernice, točno ve za število točk, ki so mu lahko dodeljene, in lahko vnaprej planira način, da bo odnesel maksimalno število točk glede na vsak kriterij. Pred kratkim je prišlo do določene standardizacije v številu točk, ki so dodeljene vsakemu kriteriju (razen za mladinsko filatelijo, kjer se točkovanje razlikuje po starostni stopnji). Splošno pravilo pa je naslednje (to je le okvirno in razstavljalec naj si ogleda specifične smernice za izbrani razred):

1. Obdelava (20) in filatelistična pomembnost (10)	30
2. Filatelistično in s tem povezano znanje, osebni študij in raziskava	35
3. Ohranjenost (10) in redkost (20)	30
4. Prikaz	5
	Skupno
	100

7. Fourth lesson: Navigation and sailing

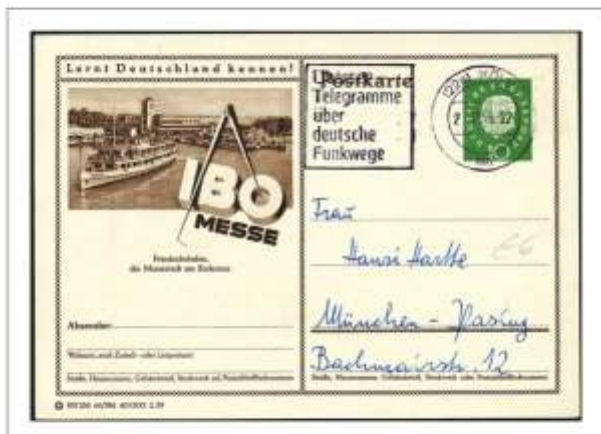

UK booklet

Next came the lesson about **charts** and how to interpret them. The **numbers** on the sea surface denote the **water depth** at the time the tide is lowest.

The **blue colour** near the coast indicates the area where the sea depth is under 10 m. The **anchor** good anchoring sites.

To measure distances on the chart, the **divider** is used, along with other devices that facilitate plotting the intended route of the boat...

... the most important instrument being the **compass**, that helps you maintain the direction of the boat.

A **small star** indicates a **lighthouse**, that allows to determine visually your position ...

... but also a possible danger, like a small island or a **rocky side of a bay**.

Za vse razrede (razen za tematskega) je pod obdelavo mišljen načrt in njegova izvedba na listih eksponata. To je ključni kriterij, ki vpliva na način, kako lahko pridobimo točke tudi v kriteriju filatelistično in s tem povezano znanje, osebni študij in raziskava.

Naj še dodam točkovanje za tematsko filatelijo:

1. Naslov in načrt (15), obdelava (15) in inovacija (5)	
2. Filatelistično (15) in tematsko znanje (15)	35
3. Ohranjenost (10) in redkost (20)	30
4. Prikaz	30
	Skupno 106

To je točkovanje, ki je v veljavi danes, lahko pa se v bodoče tudi spremeni.

Načrtovanje in priprava eksponata

Na tej stopnji ne bomo obravnavali kriterija pomembnost, ker takorekoč nima nobenega vpliva na pripravo eksponata iz obstoječe zbirke. Ostalih šest kriterijev pa bomo razdelili v dve skupini, da bo jasneje vidno, na kaj se je treba osredotočiti pri pripravi eksponata.

- skupina A: obdelava, znanje in raziskava, prikaz

- skupina B: redkost, ohranjenost

Osredotočimo se najprej na skupino A. Opazimo, da imamo v tej skupini na razpolago do 60 od možnih 100 točk. Tako je nadvse pomembno, da skušamo na tem predelu osvojiti maksimalno število točk. Veliko razstavljalcev ne razlikuje prav dobro med prikazom in obdelavo, torej naj pojasnimo najprej ta dva kriterija.

Naslov in uvodna stran (načrt v tematskih eksponatih)

Še enkrat je dober premislek ključ do uspeha; zavedati se je treba, da je to prvi list eksponata. List mora pustiti dober vtis, povedati točno zgodbo eksponata vključno s ciljem in z namenom, ki ga ima razstavljalcev. Ker je eksponat porazdeljen na več vitrin, je potrebno na kratko predstaviti njihovo vsebino in glavne točke zgodbe, ki se odvija na listih.

Če je na naslovni strani opis točno določenega časovnega obdobja, potem se mora eksponat tega natančno držati in v principu ne smemo vključiti ničesar izven v načrtu določenega obdobja. Informacija na naslovni strani naj se tudi sklada z opisom (če je ta predviden) v katalogu razstave. Ni nujno, da je popolnoma isti, vendar med njima ne sme biti neskladnosti. Naslovna stran lahko vsebuje tudi kratek, a natančen zapis glavnih virov, ki smo jih uporabili pri pripravi besedila v eksponatu; to pravilo ne velja le za tematski eksponat. To lahko pripomore k osvojitvi nadaljnjih točk v

znanju in raziskavi. Na splošno je naslovna stran kritičen del vsakega eksponata.

Obseg vsebine na naslovnem listu lahko zavzame dva ali tri liste, ko naše misli zapišemo na papir. Praviloma uporabimo v eksponatu le en list (lahko tudi dva, vendar gre to na škodo obsega razstavljenega gradiva) in je zato potrebno, da preuredimo naše začetne ideje. Vidiki filatelije z viri, dokazi raziskovanja, zgodovinski, geografski in drugi viri ter kratki zapisi o najzanimivejšem (redkem) gradivu v eksponatu morajo biti direktno vezani na obravnavano temo. Uspešen naslovni list je tisti, na katerem so vsi omenjeni aspekti uravnoteženo predstavljeni.

Obdelava (naslov in načrt ter razvoj)

Pri obdelavi je treba začeti misliti resno, in sicer od naslova naprej. Slednji mora biti skladen z načrtom in s kasnejšim razvojem le-tega vzdolž posameznih listov. Paziti moramo, da naslov zaobjema vse, kar želimo dati v načrt in predstaviti na listih. Ne smemo imeti preobširnega naslova, če se omejimo v razvoju le na del, ki ga zaobjema. Recimo, da je naslov Umetnost, prikažemo pa le slikarstvo. Naslov omejimo tudi s časovnim obdobjem in/ali z zemljepisnim področjem: Slikarstvo 18. in 19. stoletja v Evropi. Tako nam ne bo treba začeti s predzgodovinskimi risbami in uravnoteženo obravnavati tudi azijsko slikarstvo. V naslovu se tudi izogibajmo besedam »v filateliji« ali »na znamkah«, saj je očitno, da gre za filatelistični eksponat.

Beseda »načrt« nam pove, da se za tem skriva zgodba, skladen potek ali logično zaporedje, ne pa le katalogiziranje ali le kronološko zaporedje. Ni treba, da je načrt zelo prefinjen ali zapleten, mora pa biti logičen do take mere, da lahko kdorkoli prebere uvodne besede, razume, kaj je namen eksponata in kaj je v njem predstavljeno, tako da si lahko ogleda preostale dele eksponata in pri tem vseskozi ohranja skladno sliko.

Obdelava je torej precej težek kriterij in ni lahko osvojiti maksimalnega števila točk. Če pa obdelavo dodobra premislimo, je lepo razvita obdelava mejnik tudi za ostale kriterije pri ocenjevanju zbirke. Važno je, da na vrhu vsakega lista navedemo poglavje ali podpoglavje, da obiskovalec ali sodnik ve, kje v zgodbi se nahajamo in kaj bo lahko na listu videl. Potrebno pa je tudi razstavljen primerek opisati in ga povezati z zgodbo, ki jo pripovedujemo. V tematskem eksponatu skušajmo besedilo zgodbe postaviti ob primerek, ki besedilo ilustrira. Pri nezačetniških eksponatih besedila ne postavimo le na vrh ali na spodnji del lista. Vsak primerek mora biti povezan z besedilom, ki je del naše zgodbe.

Znanje

Znanje pomeni, da razstavljalec popolnoma obvlada izbrano temo, da so

uporabljeni opisi natančna interpretacija razstavljenega filatelističnega primerka in da so (razen pri tematiki) navedeni glavni viri v literaturi. Ker sta znanje in raziskava povezani, je seveda osebna raziskava nagrajena, vendar ni treba, da je to originalna raziskava. Razstavljalec ne bo oškodovan, če razstavlja temo, ki je bila že na široko obdelana; od njega pa se zahteva, da je preštudiral, razumel in bil zmožen potrditi (ali pa zavrniti) prejšnje raziskave. V tem primeru torej prinaša točke prikazano znanje. Navadno ne opisujemo tega, kar je na primerku samo po sebi razvidno: npr. pismo iz Ljubljane v Maribor, temveč opišemo raje tarifo, po kateri je pismo potovalo, in obdobje njene veljavnosti, pošto pot, po kateri je pismo potovalo, pri predfilatelističnih pismih objasnimo oznake, ki so na njem itd.

Pri tematiki bo treba med drugim paziti, da je gradivo nadvse primerno besedilu. Če na primer opisujemo škodljivce pri pridelavi krompirja, bomo obravnavali tudi koloradskega hrošča. Pri tem ne smemo ilustrirati zgodbe s katerimkoli hroščem, recimo hroščem rogačem, ker s tem dokazujemo pomanjkljivo tematsko znanje.

Upam, da je jasno, zakaj smo najprej obravnavali te štiri kriterije skupine A. Ne da bi vzeli v poštev ohranjenost in redkost, ki so vezane na denarne sposobnosti posameznika, si lahko prislužimo lep del 50–55 točk s tem, da dodobra upoštevamo zahteve skupine. Če povzamem, razstavljalci so tisti, ki imajo popolno kontrolo nad temi štirimi kriteriji, ko jim sledijo v svojem študiju in pripravljajo liste eksponata.

Prikaz

Temu kriteriju je dodeljeno najmanjše število točk – pet. Zanima nas le, če je eksponat urejen in lepo pripravljen, če je njegov izgled brezhiben, če listi niso prenatrpani ali prazni, če se da besedila lahko prebrati in če kaže uravnoteženost v vsaki vitrini in na vsakem listu. Treba je paziti na vsesplošno estetsko uravnovešenost. Pišemo na bele ali blede rumenkaste liste (nikoli ne take z močno barvo ali celo na črne liste) ročno ali s pisalnim strojem, dandanes pa se največ uporablja oblikovalec besedil na računalniku. Važno je le, da je rezultat čist, čeden in berljiv izdelek. Tekst naj opisuje vse, kar je pomembno, vendar naj ne bo prenapolnjen; raje naj bo kratek, jedrnat in predvsem natančen v detajlih. Glede umetnostne pisave ali rabe starogotskih črk brez okrasitev ali robov pa: gradivo je tisto, kar je bistveno in kar mora pritegniti našo pozornost. Dandanes je velika večina listov računalniško pripravljena. Vsekakor lep prikaz blagodejno vpliva na sodnike, tudi kar se tiče ostalih ocenjevalnih kriterijev.

Oglejmo si še dva kriterija, ki spadata v skupino B: redkost in ohranjenost.

3. First Provisional Issue of Fiume

Set issued July 26, 1945

Overprinted in black by *Tipografia Commerciale (?)* in Fiume (Rijeka) on stamps of the Pola provisional issue (P08, P07, P01 and P04).

L. 4. —

the values being: 4., 6., 10., 20.

B01

B02

B03

B04

Quantity overprinted:

B01: 109,000

B02: 17,800

B03: 10,100

B04: 17,800

Major flaws and varieties

First Overprint shifted upwards, so bars barely touch the old value

Second Overprint shifted to right

First Overprint Pos. 54: T without base, R missing serif top left

First Overprint Pos. 54: T without base

Inverted Overprint shifted to right

On original overprint shifted horizontally to right (Pos. 51, 52)

Nanašata se seveda na gradivo, ki je prikazano v eksponatu.

Redkost

Redkost nekega primerka pomeni, da ga je težko pridobiti – bodisi ga je na trgu malo bodisi pa ga je sicer dovolj, vendar je zelo iskan in ga bogatejši kupci takoj pokupijo, ko se pojavi. Primer slednjega je recimo znana švicarska znamka »bazelski golob«. Pri tem kriteriju se upošteva tudi pomembnost gradiva samega. Ni vseeno, če je nek primerek unikat, ampak tudi koliko je njegova pomembnost za nacionalno oziroma globalno filatelijo. Recimo, da imamo edini znani primerek odtisa žiga pošte v manjši vasi na prvi dan uporabe. Ta ni primerljiv z redkostjo edinega poznanega primera najzgodnejše uporabe priporočenega pisma v neki državi ali pa v svetu. V eksponatu je vsekakor potrebno, da vse naše redkosti pravilno opišemo in s tem pritegnemo pozornost obiskovalca in sodnika. Če imamo varianto zobčanja ali barve neke znamke, le-to razstavimo ob navadni znamki, da pride varianta bolj do izraza.

Velikokrat lahko vidimo težko dosegljivo, nepogosto ali redko filatelistično gradivo, ki ni pretirano drago. Večkrat je celo naše specifično znanje tisto, ki nam omogoča, da identificiramo tako gradivo, ki ga ostali niso razpoznali, in tako pridemo do njega po relativno nizki ceni.

Če izberemo temo, v kateri so na trgu na razpolago poskusni odtisi, barvni poskusni odtisi, nezobčani primerki in cela vrsta redkega in dragega gradiva, naša zbirka pa vsebuje vsega tega le malo, bo seveda eksponat slabše ocenjen glede na redkost.

Nedavno so bili tradicionalni razred in razredi pošte zgodovine, poštnih celin in aerofilatelije porazdeljeni na tri specifična časovna obdobja: klasično (do leta 1900), srednje (1900–1940), moderno (1940–danes). Na razstavah je vedno več dobro ocenjenih eksponatov tudi iz modernega obdobja (mofila), ki ne vsebujejo pretirano dragega gradiva. Namen mofile je dati možnost razstavljavcu, da poseže do istih nagrad kot razstavljaivec v klasičnem obdobju. Veliko eksponatov v mofila razredu vsebuje ne prav drago, vendar pa redko filatelistično gradivo.

Ohranjenost

Ta kriterij pomeni, da se je treba potruditi, da bo vse razstavljeno filatelistično gradivo v najboljšem možnem stanju, ki je na razpolago glede na izbrano temo. To pomeni, da morajo znamke imeti vse zobčke, neprepognjene in nestrgane, brez rje ... Tudi pisma in celine morajo biti cela, brez madežev, ne strgana pri odprtju pisma, z nezapacanimi žigi itd. V razredu poštno zgodovine bodo primerki s slabo berljivimi žigi penalizirani, če se ve za obstoj primerkov, ki so lepo berljivi. Izogibajmo se tudi

PART III. ... AND TO ITS MATURE PHASE. AT THE TOP OF THE WORLD AND LOOKING BEYOND

10. REQUIRING NEW TECHNIQUES TO CONQUER ALL MOUNTAIN FACES

10.1 The revolution in the Eastern Alps

Private print on Bayern 5 pf. postal stationery, 1898

While English mountaineers were conquering fourthousanders, and Kugy ascended most of the main peaks along the easiest routes, new techniques of climbing in limestone rock ...

Between 1900 and 1914 classic mountaineering slows down, but in the Eastern Alps new techniques of climbing are invented ...

In the beginning of the 20th cent. guides lead their clients on difficult but known routes. The equipment is still classic*, with nailed shoes, and very long sticks apt for ice and snow.

In the Julian Alps the classical ascents, with the help of Slovenian guides, were mostly done by Julius Kugy.

Part of the Kugy family company in Trieste, where Julius worked. Uncommon on cover!

Italian aerogramme with 60 lire imprint, postage valid for European countries, sold for 85 lire. Imprint slightly shifted to the left. Sent on first day of issue to Hungary.

... found in the Austrian Kalkalpen (=limestone Alps)...

... in the Dolomites, ...

... and in the Julian Alps, were introduced by local climbers.

poštnim celinam z neostrimi vogali ali zgibi. Ko gre za relativno moderne primerke, morajo ti biti neoporečni, v ostalih primerih pa v čim boljši ohranjenosti glede na splošno ohranjenost določenega primerka. Tudi tu se ohranjenost upošteva glede na redkost primerka. Če je ta slabše ohranjen, vendar je unikat, se točk ne odvzema. Ohranjenost se tudi ne upošteva pri primerkih poštne zgodovine, kot so pisma poškodovana v požaru, pri potopu ladje ali padcu letala. Četudi zbiramo rabljene znamke Afganistana ali kaj podobnega, mora še vedno biti naš cilj imeti primerke v najboljšem možnem stanju.

Vsekakor bo razstavljelec tudi pri tem kriteriju dobil več točk, če bo imel v eksponatu veliko dobro ohranjenih redkih primerkov. Tu pa gre seveda za globino žepa, ki ga nek razstavljelec premore.

Model eksponata

Naslednji korak sestoji v tem, da si razstavljelec pripravi model svojega eksponata na podlagi lastnega načrta in splošnega razmišljanja o eksponatu. Med tem delom bo lahko dobil še nove ideje, se domislil izboljšav in dopolnil svoj načrt z novimi poglavji, na katere ni pomislil med teoretskim obravnavanjem.

Uporabimo hrbtno stran rabljenih albumskih strani ali celo A4-list ter naredimo osnutek ali skiciramo zasnovo vsakega lista. Tisti, ki obvladajo računalniške programe (npr. pages na Mac-u, publisher, page maker ali tudi word na PC-ju), lahko svoje gradivo skenirajo in z vstavljanjem besedilnih enot oblikujejo strani kar na ekranu. Pri tem si je potrebno velikokrat ogledati osnutek vsake strani in odpraviti vse, kar se nam je v začetku zdelo imenitnega, pa ne spada v naš razvijajoči se načrt. To v praksi pomeni, da moramo zaradi razvoja splošnega načrta in dodeljevanja določenih delov gradiva okvirom (po 12 ali 16 listov) predelati veliko večino strani iz prvotne zbirke, da bomo tako ustvarili tisto novo stvar, ki mu pravimo eksponat. Izkušeni razstavljalci predelajo vedno znova svoje liste, tako da sploh niso več podobni zasnovi prvotne zbirke.

Osebnost imam rad lepe albumske liste (Marini, Lindner) ali kvadratni format (31 x 29 h), ki ga izrežem iz A3-listov (nekateri uporabljajo tudi cele A3-liste); veliko razstavljalcev uporablja tudi navaden A4-papir ali tanek bel karton (120–160 g/m²) istega formata. Izbira je osebna, vendar začetnikom priporočam navadne (lahko malo debelejše) A4-liste. Ker so albumske strani drage, bo model eksponata pripomogel k varčevanju denarja in vam dal na razpolago kopijo, s pomočjo katere boste lahko stvari dodobra razmislili in preizkusili. To je vsekakor bolje, kot pa se zadeve lotiti brez predhodnega načrta, sproti misliti in narediti, se pa na koncu zavedati napak, kar

zahteva, da vse delo začnete znova.

Govorili smo že o zapisih na listih pri njihovi predstavitvi. Vidik, ki ima precejšen pomen pri uspešnem razstavljanju, je izogibanje preobširnih praznih prostorov na listih. To se dogaja največkrat pri eksponatih poštne zgodovine in poštних celin, vendar je opazen tudi v drugih razredih. List mora biti napolnjen, vendar ne prenatrpan. Pogosto vidimo zapis na vrhu lista, filatelistično gradivo natančno postavljeno v sredino in seveda očitno praznino v spodnjem delu lista. V takih primerih razdelimo zapis v dva dela (pri tem ni pomembno, kako majhen je eden od delov) in drugega postavimo zraven ali na dno lista; ta preprost trik za pogled neverjetno učinkovit. Če je primerek zelo redek, da navadno postavimo na sredino lista, da s tem pritegnemo pozornost gledalca.

Če je eksponat razstavljen v več vitrinah, je dobro, če poskušamo priti do logične vsebine vitrine tako, da novo poglavje, nov motiv, nov del razvrstimo na prvi list vsake nove vitrine. Izogibajmo se pričeti novo poglavje proti koncu vitrine ali nekaj listov po začetku vitrine. Večkrat je to precej težko, če hočemo ohraniti kronološki red, vendar nam kdaj domišljija ponudi kako *licentia poetica* ali pa *philatelica*, s katero dosežemo željen rezultat.

Sodniki na splošno menijo, da ima veliko eksponatov potencial, da osvojijo višjo medaljo, skrit prav v drugačni razporeditvi na listih in vitrinah. Točke, ki jih je razstavljalce izgubil in ki so preprečile osvojitve višjega priznanja, so mu bile na razpolago v enem ali več od naštetih štirih kriterijev. Pomembno je torej, da pregledamo eksponat večkrat, potem ko smo že menili, da je dovršen, da se prepričamo, da je naš osebni doprinos res dosegel maksimum.

Priporočljivo je tudi, da pokažemo naš končni izdelek (filatelističnemu) prijatelju ali pa akreditiranemu sodniku. Ta nam lahko velikokrat da dober nasvet ali popravi manjše jezikovne ali tipkovne napake, ki smo jih sami prezrli. Vsi se namreč preveč navadimo na naše stvaritve in pogosto vidimo le tisto, kar vemo, da bi tam morale biti, ne pa tistega, kar je v resnici tam.

Uspešno pripravo eksponata voščim vsem, posebno tistim, ki se boste prvič lotili tega dela. Verjamem, da vam bo dal še mnogo zadoščenj.

Peter Suhadolc

Ustanovitev in delovanje Filatelističnega kluba Koper 17. 12. 1948–25. 10. 1954

Ko mi je Ivan Nanut, predsednik Filatelističnega kluba Koper, predlagal, naj nekaj napišem ob jubilejni 50-letnici delovanja kluba, nisem bil pretirano navdušen. Zaradi pomembnosti jubileja in pomislov posameznikov v FZS (Filatelistični zvezi Slovenije) o datumu ustanovitve kluba, sem se odločil, da pregledam arhiv kluba od ustanovitve do leta 1954.

Moj trud je bil kmalu poplačan. Našel sem dokument, ki neizpodbitno dokazuje, da je datum ustanovitve 17. 12. 1948. To me je navdušilo in spodbudilo k nadaljnjemu delu. Sam sem član Filatelističnega kluba Koper neprekinjeno že od leta 1951, zato so mi nekateri dogodki še toliko bolj znani. Zapisal sem utrinke, zame zanimive, tudi nepovezane ter zbrane iz dokumentov, poročil, zapisnikov in arhivskega gradiva.

Pobuda in ustanovitev kluba

Po ustanovitvi Svobodnega tržaškega ozemlja ter njegove delitve na dve coni, cono A pod zavezniško vojaško upravo (angl. Allied Military Government – Free Territory of Trieste ali s kratico AMG – FTT) in cono B pod vojaško upravo Jugoslovanske /narodne/ armade (nekoč uradno Vojna upra-

va Jugoslovenske /narodne/ armije – Slobodni teritorij Trsta ali s kratico STT – VUJ/N/A), je pri nas nastala potreba, da se vsi filatelisti z območja cone B združijo v organizacijo, ki bi pospešila razvoj filatelije še posebno med mladimi.

Na pobudo inšpektorja Inšpektorata za PTT Koper se je v petek, 10. 12. 1948, v gostilni Ramani (Rampin) v Kopru sestala skupina sedmih navdušenih filatelistov, da bi pripravila vse potrebno za ustanovitev filatelistične organizacije. Sklep sestanka se je glasil: »Za petek, 17. 12. 1948, sklicujemo ustanovni občni zbor Filatelističnega kluba Koper«. Na občnem zboru je bilo prisotnih devet od enajstih prijavljenih članov. Dva sta bila službeno zadržana. Ustanovitelji kluba so bili:

- Olaf Bizjak – Koper
- Sergio Busdon – Izola
- Bruno Colledani – Koper
- Pino Coslovich – Koper
- Janko Fili – Koper
- Livio Garau – Koper
- Zdenko Gostiša – Piran
- Franc Klemenc – Koper
- Franc Kobal – Koper
- Viktor Pirc – Koper
- Nazario Pobega – Koper

Vsi so s 17. 12. 1948 postali člani kluba.

Udeleženci ustanovitvenega občnega zbora so sprejeli pravila kluba, pripravljena po vzorcu pravil Filatelističnega društva Ljubljana z vsemi potrebnimi popravki in dopolnili. Izvolili so tudi prvi odbor kluba. Za predsednika je bil imenovan Janko Fili. Določili so višino vpisnine in članarine, ki je za leto 1949 znašala 100 + 200 jugo lir. Vsi prisotni so zneske takoj vplačali blagajniku Nazariju Pobegi. Tajnik kluba Franc Kobal je prevzel nalogo, da pravila kluba dostavi ustreznemu organu v potrditev. Okrajni ljudski odbor Koper je 31. 12. 1948 pod številko 4435/2-48 izdal odločbo o odobritvi pravil in delovanja FK Koper z dnem ustanovitve 17. 12. 1948.

Odbor je želel čim prej doseči cilje, sprejete na ustanovnem zboru kluba. Ker še niso imeli lastnega prostora, so se sestajali v že omenjeni gostilni in kasneje v pisarni OLO, v pisarni Orient tabaka in v klubu VUJA.

Začasni sedež kluba je bil v kavarni Malusa v Čevljarski ulici.

Prvi sestanek je bil sklican 29. 12. 1948 v gostilni Rampin, na njem pa so sklenili:

- izdelati klubski žig (slika 1)
- poiskati prostor za sedež kluba
- izdelati članske izkaznice
- tiskati ovojnice in dopisni papir z glavo kluba (slika 2)
- nabaviti blagajniške knjige
- odpreti račun pri Istrski banki Koper

Razdelili so prve znamke cone B STO, vsakemu članu osem serij triptihov »1. maj 1948« in deset serij »Gospodarske razstave 1948«, ki so jih plačali po nominalni vrednosti z 10 % pribitkom, verjetno v korist kluba.

Dr. Hlavaty, okrožni zdravstveni referent in slikar, je izdelal dva osnutka žiga. Izbran je bil osnutek v obliki pravokotne vertikalne znamke. Predstavljal je tržaško helebardo, dvojezični napis kluba, levo zgoraj dvojezični žig in v sredini datum ustanovitve. Z manjšimi korekcijami se ta žig uporablja še

Slika 1

FILATELISTIČNI KLUB
KOPER

CLUB FILATELICO
CAPODISTRIA

Št. N. 6/50
Predmet:

Koper
Capodistria 15. MARCA 1949

Filatelistični Klub - Association Philatelique - Club Filatelico
STT - KOPER - CAPODISTRIA - TLT
Territoire Libre de Trieste - Yugo-Zone

Slika 2

danes. Ker je bila ponudba za izdelavo žiga iz Trsta previsoka (1000 metro lir), je bil ta naročen v Učiteljski tiskarni v Ljubljani. Ovojnice in dopisni papir z glavo je brezplačno natisnila tiskarna Pecchiari v Kopru.

Časopisa *Primorski dnevnik* iz Trsta in *Slovenski Jadran* iz Kopra sta o ustanovitvi objavila daljši članek. Tudi odbor je z ustanovitvijo kluba seznanil Filatelistično društvo Ljubljana, s katerim so imeli prve stike, in Filatelistično zvezo Hrvaške. Naročil je mesečno revijo *Filatelija* iz Zagreba in prosil, da v njej objavijo vest o ustanovitvi Filatelističnega kluba Koper. Temu je sledil val zanimanja in prošenj za znamke STO in članstvo v koprskem klubu.

Na podlagi klubskih pravil je bil v Piranu, 9. 2. 1949, ustanovljen Filatelistični krožek. Za predsednika je bil izvoljen Zdenko Gostiša, za tajnika pa Alojz Prinčič. V krožek je bilo vključenih 19 članov. Sledili sta še ustanovitvi krožka v Izoli in Bujah. Kratek čas je deloval krožek v Umagu, a se je kma-

lu združil z bujskim. Krožki so prejeli znamke od matičnega kluba in mu odvajali 50 % članarine.

Dva člena pravil sta se kmalu spremenila. Eno spremembo je želel klub: »Klub deluje na celotnem ozemlju cone B (prej: v okviru OLO Koper).« Drugo spremembo je predlagal Inšpektorat z PTT: »Člani kluba so lahko samo prebivalci cone B STO (prej: lahko tudi državljani FLRJ – Federativne ljudske republike Jugoslavije – in iz inozemstva; slednji so bili lahko le dopisni člani).«

Pripravljeni odbor za ustanovitev Filatelistične zveze Slovenije je povabil FK Koper na ustanovni občni zbor, ki je potekal 24. 7. 1949 v Ljubljani. Na vabilu sta bila podpisana Pavle Anderlič in Ferdo Kobal. Kot delegati FK Koper so se ga udeležili Janko Fili, Darko Gregorič in Zmago Pirc. Tako je postal FK Koper soustanovitelj FZS.

Delovanje kluba in članstvo

V zapisniku iz aprila 1949 je

zapisno: »Vilhar Srečko je našel na nekem podstrešju v Piranu večje število ovojnic in znamk iz leta 1918/19. Znamke je daroval klubu s pripombo, da se en komplet pokloni polkovniku Mirku Lenacu, komandantu VUJE. Ostalo naj se proda članom, izkupiček pa vnese v fond kluba.« To je bil vzrok, da so predlagali komandanta VUJE za častnega člana kluba. To se jim je kasneje obrestovalo, kar je razvidno iz ohranjenih dopisov. Ko je na primer Inšpektorat za PTT (Pošta – telegraf – telefon) hotel zmanjšati količino znamk, so o tem seznanili komandanta, on pa je želji kluba ugodil.

Do ustanovitve FZS je klub pošiljal znamke na Slovensko filatelistično društvo in Filatelistično društvo Ljubljana. Septembra 1949 je FZS poslala inšpektoratu za PTT in FKK seznam podružnic oz. članic FZS. Teh je bilo 22 (Celje, Guštanj /Ravne na Koroškem, Domžale, Nova Gorica, Idrija, Jesenice, Kranj, Ljubljana I, II in III, Maribor, Tolmin, Trbovlje, Tržič, Murska Sobota, Slovenska Bistrica, Ptuj, Brežice, Šoštanj, Novo mesto, Postojna in Ljutomer) s 1700 člani. FZS je zaprosila inšpektorat, da odobri 8500 serij vsake izdaje STT – VUJA, kar je pomenilo pet serij za vsakega člana. Za FZS sta podpisala seznam upravičencev predsednik Ferdo Kobal in predsednik nadzornega odbora Martin Špindler.

Kot zanimivost naj navedem, da je bil Filatelistični klub Koper od oktobra 1949 pooblaščen, da opravlja distribucijo znamk vsem filatelističnim zvezam v FLRJ. Ker se je število članov v podružnicah FZS povečalo že na 2000, se je v klubu kopičilo bančno, administrativno in finančno-knjigovodsko delo. Klub si je s tem finančno opomogel, saj mu je ostajal manjši odstotek od prodanih znamk, ki je bil namenjen za redno poslovanje.

Jugoslovanskih znamk klub ni prejemal. Ministrstvo za pošto iz Beograda je pisмено pojasnilo, da velja prepoved pošiljanja znamk v cono B – tako kot velja za tujino, velja tudi za območje STO, saj je bila tam v veljavi druga valuta. Da je ozemlje veljalo kot inozemstvo, dokazuje carinska deklaracija za dobavo katalogov iz filatelistične trgovine v Ljubljani.

V prvem letu delovanja se je število članov povečalo z 11 na 70. V tem obdobju je bil na lastno željo sprejet kot dopisni član znani slovenski filatelist dr. Franc Marušič. Rad se ga spominjam kot partizanskega zdravnika, saj sva bila nekaj časa skupaj v četi. Danes nosi njegovo ime filatelistično društvo v Novi Gorici.

Član kluba je lahko postal vsak, ki je izpolnil pristopno izjavo, dokazal, da je filatelist, in imel podpis dveh garantov.

Slika 3

Metro lira

Tako imenovane »metro lire« so večkrat omenjene v arhivskem gradivu. To so bile angloameriške okupacijske lire (ALLIED MILITARY CURENCY), ki so se od leta 1945 uporabljale kot denar v Italiji in v coni A (AMG – VG), tj. zahodno od Morganove črte. Bankovci so bili tiskani v rolah in so jih rezali s škarjami »na metre«; od tu vzdevek »metro«.

Ob uvedbi STO so v coni B ostal v veljavi še »jugo lire«. Da bi se valuti

lažje razlikovali, se je običajno napisalo J (jugo) pred vsoto za napo valuto v napi coni in črko M (military) za valuto cone A. Črka M je bila kot nalašč uporabna za naziv »metro lire«, čeprav so bile tam v uporabi samo italijanske lire. Jugo lira je bila v veljavi do sredine leta 1949, ko jo je zamenjal dinar.

Aktivnost kluba

Na občnem zboru, ki je potekal v obnovljenem gledališču Ristori, so predsednik, tajnik in blagajnik predstavili svoja poročila. Nekateri deli teh

Slika 4

Slika 5

poročil so se mi zdeli zanimivi, saj nudijo podatke o dejavnostih, zato sem jih izpisal:

- Predsednik: »[D]a se je klub uveljavil, dokazuje tudi vabilo inšpektorata za PTT, ki nas poziva k sodelovanju, dajanju pripomb in iskanju tehničnih rešitev pri izdaji novih znamk za STO ... Sodelovali smo z nekaj eksponati na gospodarski razstavi v Semedeli, ki so bili deležni velike pozornosti ...«.

- Tajnik: »[V] letu 1949 je bilo dvajset sestankov. Predlagam, da se poveča filatelistična propaganda za dosedaj najmanj 100 članov ... Prejeli smo 145 dopisov... Uradne ure kluba so vsak petek od 18. do 19. ure v kavarni Malusa v Čevljarški ulici, kjer dežura po en član odbora ... Klub še nima lastnega prostora ... Ob ustanovitvi je bilo 11 članov, 31. 1. – 26, 26. 2. – 30,

31. 5. – 40, 2. 9. – 65, 31. 12. – 70 članov.«

- Blagajnik: »[B]ilanca je pokazala, da smo v letu 1949 obrnili 968.908 din. V istrski banki je saldo v naše dobro 10.652 din ...«.

Leta 1950 je bil izvoljen nov odbor. Za predsednika je bil ponovno izvoljen Janko Fili, za podpredsednika Bruno Colledani. V odbor so bili izvoljeni še: I. tajnik Stanko Rudež, II. tajnik Stana Ban, blagajnik Vili Kancler in ekonom Darko Gregorič. Predsednik nadzornega odbora je bil dr. Fran Juriševič.

Ko sem prijel v roke prošnjo FZS, da naj bi klub nabavil 800 litrov vina in en zaboj bučk, sem nekaj časa razmišljal, v kakšno »tematsko« zbirko to sodi. Rešitev sem nato našel v ohranjenem vabilu. Vino in bučke so potrebovali za družabni večer s plesom, ki ga

je FZS priredila januarja 1950 v Ljubljani. V vabilu so tudi prosili, naj FK Koper sporoči, koliko sob je potrebno rezervirati. Predsednik Janko Fili je odgovoril: »Z veseljem sprejemamo vabilo. Sobe ne rezervirati, kot inozemci imamo vedno sobe na razpolago v hotelu Slon«.

Februarja 1950 sta časopisa *Primorski dnevnik* in *La nostra lotta* objavila obširne članke o razvoju filatelije na območju cone B.

Zaradi manjših naklad je pošta delila klubu manjšo količino, predvsem tako imenovanih »ključnih znamk«. Prva taka znamka je bila ob 100-letnici železnice. Zato je bilo poslano FZS samo 2000 serij znamk, 1000 zobčanih znamk in prav toliko nazobčanih blokov. Vsak član v Sloveniji je prejel eno serijo znamk in en blok. Le v koprskem klubu so člani prejeli eno serijo in oba bloka.

Odbor za gospodarsko razstavo je prosil klub, da bi tudi to leto razstavljali filatelistične eksponate. Odločeno je bilo, da se razstavi zbirka Istra – Slovensko primorje in VUJA – STT z ovojniciami.

Pri proučevanju gradiva se mi je zdelo zanimivo tudi to, da je mestni LO (ljudski odbor) zahteval, naj klub popiše vse nepremičnine in premičnine. Klub je na zahtevo odgovoril: »Nimamo ne prvega ne drugega, ker

nam še niste dodelili klubskega prostora. Posedujemo le nekaj revij in zbirko znamk STT – VUJA«.

Na občnem zboru februarja leta 1951, ki je potekal v menzi št. 1 (danes je tam Mladinski kulturni center), je bilo izvoljeno skoraj isto vodstvo. Nova sta bila le tajnika Janko Makarovič in Stojan Cink. Moje zanimanje je vzbudil tisti del predsednikovega poročila, kjer je navedeno mnenje prosvetnih delavcev, da imajo prav dijaki in študenti filatelisti najboljše učne uspehe. Dr. Juriševič je bil zadolžen, da sodeluje z odborom za izgradnjo kulturnega doma. Tam jim je bil obljubljen sedež kluba. V finančnem poročilu je bil prikazan čisti dobiček 42.629 din. Število članov se je povečalo na 130. Vpisnina je znašala 50 in članarina 120 din.

Po končanem občnem zboru je bil organiziran že tradicionalni srečelov. Vsi dobitki so bili filatelistični material. V letu 1951 je pripravila Filatelistična zveza Hrvaške tombolo, FZS pa loterijo (slika 6). Dobitki so bili predvsem znamke SIT – VUJA, kar dokazuje veliko zanimanje filatelistov za izdaje cone B.

Filatelistični krožek iz Izole je leta 1951 protestiral, ker je Inšpektorat za PTT zmanjšal število ključnih znamk na le eno serijo na člana. Zahtevali so vsaj pet serij na člana, sicer

FILATELISTIČNA ZVEZA SLOVENIJE

Filatelistična Zveza Slovenije priredi v sodelovanju Ministrstva za finance LRS šteč. 331/51 a dne 10. I. 1951 svojo prvo veliko loterijo

LOTERIJO

LOTERIJSKI NAČRT:

Pr emija: Vse-blok v vrednosti dn 20.000

5 Glavnih dubitkov:

- 1) 1 komplet Slovenske prstke (Jubilena, Maršec, Marika Sabota vključno 4 Pl. Hofenborg) v vrednosti dn 7.300,-
- 2) Jubilara NDH v sklopu v vrednosti dn 7.500,-
- 3) Kompletna slička VUJA SED - vrednost dn 7.000,-
- 4) Kompletna slička DE J in F&E - vrednost dn 6.000,-
- 5) Prstak DF, Cebaje - vrednost dn 3.000,-

Ostali dubitki:

- 10 dubitkov po ena kufca srebrnih prstkov vrednosti dn 1.000,- skupaj dn 10.000
- 2 dubitka PEN KLUB - srebrnjaka po dn 2.250,- skupaj dn 4.500
- 15 dubitkov VUJA - 100 let letovst v porabi klubov po dn 1.300,- skupaj dn 19.500,-
- 30 dubitkov JOL - skakal dn 3 po dn 600,- v vrednosti dn 37.800,-
- 30 dubitkov JOL - skakal II. 2 po dn 600,- skupaj dn 12.000,-
- 15 dubitkov VUJA - LPU po dn 600,- skupaj dn 9.000,-
- 40 dubitkov VUJA - I. maj in leta 1948 (100) po dn 480,- skupaj vrednosti dn 6.000,-
- 15 dubitkov VUJA - srebrni, avstrijski (100) po dn 600,- skupaj vrednosti dn 6.000,-
- 500 dubitkov razne vrste VUJA, FIRJ in razne avstrijske države v skupni vrednosti dn 100.000,-. Skupna vrednost dubitkov dn 348.300,-. Vrednost najmanjšega dubitka srebra dn 300,- - izločen srečja je 15.000,-

Srečke po dn 30,- naročite pri FZS

Žrebanje bo javno pod nadzorstvom Ministrstva za finance LRS še eno leto vršilo na dan 3. III. 1951 od 15. ure dalje v prostorih FZS (Ljubljana, Miklošičeva c. lina, 5. Telefonske zveze: šteč. 37-44

Žrebna lista bo objavljena v glasilu FZS, Mesec Filatelija - Najboljše dubitki sponzorirani 3 mesece po žrebanju. Publiko in nakupov.

Slika 6

bi bil krožec uknjen. FK Koper je njihov protest podprl, z dopisom seznanil komandanta VUJE in Inšpektorat za PTT in tako sta bili odobreni dve seriji na člana.

Privlačna se mi je zdela tudi prošnja za izvoz filatelističnih eksponatov. Klub je verjetno sodeloval na razstavi ZEFIS 1951 v Zagrebu, saj je bila maja poslana prošnja odseku za izvozna dovoljenja, da odobri izvoz filatelističnih eksponatov v Zagreb.

Leto 1951 je pomembno tudi, ker je klub na predlog uprave Pošte Koper v lastni založbi začel izdajati ovojnice PRVI DAN. Prva ovojnica je

bila z jugoslovansko znamko Primoža Trubarja in s pretiskom VUJA – STT. Njen osnutek je izdelal akademski slikar Božidar Jakac, izdana pa je bila 4. 11. 1951 ob 400-letnici slovenske knjige. Druga ovojnica z znamko Marka Maruliča je bila izdana za Festival hrvaške kulture v Istri. Obe ovojnici sta izšli v nakladi 6000 izvodov. Predračun za njuno realizacijo je znašal 325.000 din, a ker na klubskem računu ni bilo dovolj denarja, je klub zaprosil Istrsko banko Koper, d. d., da mu dovoli prekoračitev na računu za 100.000 din. Z jamstvom predsednika in tajnika kluba je banka prošnjo odobrila. S Slovensko-hrvaško prosvetno zvezo je bil sklenjen sporazum, da prejmejo od prodaje po 120.000 din za vsako izmed obeh izdaj ovojnic. Ostanek od predvidenega prihodka od prodaje v znesku 70.000 din je ostal klubu. Po sklepu odbora so ga shranili za kritje stroškov predvidene filatelistične razstave v naslednjem letu. Tretjo ovojnico za teden italijanske kulture s tremi znamkami Pier Paola Vergeria, ki so bile tiskane samo za STO, je izdala skupnost Italijanov iz Kopra v nakladi 12.000 izvodov. Vse tri izdaje so tudi prve uradne ovojnice z označbo PRVIDAN STT – VUJA.

Za leto 1952 je bil na občnem zboru (razen tajnikov) potrjen prejšnji odbor. I. tajnik je postal Ciril Ibič, II. pa

Danilo Memon. Članarina je znašala 264 din; od te je FZS prejela 120 din, FZJ 24 din, klubu pa je ostalo 120 din. V tem letu se je število članov povečalo na 154. Odbor je odobril tudi pomoč Tolminski ob snežni ujmi v znesku 10.000 din.

27. 4. 1952 je odbor sklenil, da bodo jeseni pripravili individualno filatelistično razstavo. Pomoč je obljubila tudi FZS. Kolikšne aktivnosti je imel klub v tem letu, dokazuje že podatek, da je bilo izdanih osem ovitkov PRVI DAN. Za šest ovitkov je pripravil osnutke član kluba Bruno Colledani, dva pa sta bila jugoslovanska s pretiskom. Naklada za ovojnico OTROŠKI TEDEN je imela 3000 izvodov.

Prva filatelistična razstava v Kopru

Janko Fili, predsednik od ustanovitve in odtlej nesporno gonilna sila, je bil sredi leta premeščen na (drugo) delovno mesto izven STO in ni mogel več opravljati funkcije predsednika. Nadomestil ga je ing. Jožko Simončič, že član odbora in odgovoren za mladino. Imenovan je bil odbor za razstavo: predsednik Jožko Simončič, tehnično oblikovanje Bruno Colledani, blagajnik Stane Čok, knjigovodstvo Gulič, koren-spondenca Čiro Ibić in loterija Dante Crollini. V odbor so bili kasneje kooptirani še nekateri drugi člani. Komandantu VUJE, častnemu članu kluba, je bil posredovan predlog,

da se prav za to razstavo izda posebna znamka za 15 din in blok za 50 din. Bloki naj bi se prodajali na razstavi kot vstopnina s pribitkom 35 din v korist kluba. Ustrezno količino bi odstopili pošti za njene potrebe. Predlog je bil sprejet. Ponovno se je pokazalo, kako koristno je imeti častne člane na visokih položajih. Pravilnik za razstavne zbirke je določal, katere eksponate se lahko razstavlja. Poleg znamk, ovojnic in ostalih filatelističnih zbirk je predvideval tudi razstavljanje predmetov, ki so zgodovinsko zanimivi za razvoj pošte na Slovenskem, filatelistične literature in filatelističnega pribora. Določal je tudi način ocenjevanja in nagrajevanja.

V razstaviščni prostor v mali gledališki dvorani so postavili 70 vitrin velikosti 157 x 67 cm, ki jih je za plačilo (izposojevalnino) posodila FZS. Štirje člani FZS so nudili pomoč pri pripravi razstave. V breme kluba so bili potni stroški, 32 dnevnic in 94 penzionov.

Pri Istrski banki je bil odprt poseben račun, kjer so bili evidentirani vsi prihodki in odhodki v zvezi z razstavo. Finančno knjigovodstvo je bilo vodeno posebej. Izvedbo razstave so finančno podprli: VUJA, OLO Koper, OLO Buje, Uprava za PTT Koper, FZS, Julij Beltram, Podjetje Vino, d. d., Tovarna pohištva Stil, d. d., Tiskarna Jadran, d. d., Gostinsko podje-

tje Triglav, d. d., in Podjetje Radiofonija, d. d. Na prošnjo kluba je Direkcija jugoslovanskih železnic odobrila (v II. in III. razredu) 50 % popust za obiskovalce razstave od 27. 11. do 9. 12. 1952. Ministrstvo za pomorstvo je odobrilo enak popust na Jadranski linijski plovbi. Zanimiv je bil odgovor avtobusnega podjetja Adria, d. d., iz Kopra

(v slabi slovenščini): »Naše podjetje je pripravljeno priznati 50 % popust ob priliki filatelistične razstave pod pogojem, da se gori omenjeni klub obveže pismeno za tozadevno refundacijo. Med razstavo je bila organizirana filatelistična loterija. Vrednost vseh dobitkov je znašala 212.000 din. Tiskanih je bilo 4000 srečk in vse so

Slika 7

Slika 8

bile dobitne. Prodajali so jih v Kopru, pošiljale pa so se (na njihovo zahtevo) tudi filatelističnim društvom v FLRJ.

Varovanje je bilo izvirno – podnevi sta dežurala dva člana kluba, ponoči pa sta dva spala kar v prostoru. Od 23 razstavljalcev so nekateri razstavljali večje število zbirk. Med njimi sta bila akademski slikar Božidar Jakac z zbirko Osnutki znamk od OF 1943 do 1. 5. 1951 STT – VUJA in dr. Franc Marušič z eksponati Borba Primorske za svobodo. Ocenjevalno žirijo so sestavljali: predsednik Jožko Simončič, člana Ciril Ibic in Silvo Kočevar, Brigita Košuta za Upravo PTT in Marjan Štebih za FZS. Ocenjevanje je v celoti potekalo strogo po pravilniku. Komisija je dodelila 8 zlatih, 4 pozlačene, 16 srebrnih in 11 bronastih odličij ter 5 pohval.

Slikar Božidar Jakac je za koprski klub pripravil osnutek ovitka z znanim starim koprskim vodnjakom. Te ovojnice so bile prvič uporabljene prav ob tej priložnosti. Izdani sta bili dve ovojnicici PRVI DAN. Prvo ovojnico z znamko nominalne vrednosti 15 din in drugo z blokom 50 din je klub prodajal po 60 oz. 145 din. Za obisk razstave je bilo prodanih 1900 vstopnic (blok in vstopnina) po 85 din. 400 mladincev si je ogledalo filme o izdelavi znamk.

V finančnem obračunu, nareje-

nem marca 1953, je prikazan prihodek v znesku 910.000 din, odhodek v znesku 34.220 din in čisti dohodek 567.800 din, od katerega je bilo 500.000 din podarjenih telovadnemu društvu Partizan v Kopru za gradnjo športnega doma. Kolikšna je bila vrednost zneska, je razvidno iz primerjave s povprečno mesečno plačo, ki je bila takrat približno 10.000 din.

Za leto 1953 obstaja precej arhivskega gradiva. Iz zapisnika seje odbora z dne 4. 2. 1953 je razvidno, da je bil sprejet sklep, da se občni zbor skliče 15. 2. 1953, in sporočilo podjetja PTT, da ima klub v dobrem 130.822 din, ki so ostali od prodaje razstavnih blokov. Občni zbor je bil v kmečkem domu (prej menza št. 1). Žal o njem ni zapisnika, obstajata le dve poročili.

V prvem dokaj obširnem poročilu je predsednik Jožko Simončič največ pozornosti posvetil filatelistični razstavi. Med drugim je opozoril, da je ob prostovoljnih delovnih akcijah za klub izmed vseh 154 članov aktivnih le 6–8 članov. Povedal je, da je na gimnazijah v Portorožu, Piranu, Izoli in Kopru vključenih v filatelistične krožke 80 mladincev. Nekateri med njimi so člani kluba in jim je potrebno zagotoviti redno prejemanje znamk. Poročal je, da je bil s pomočjo FK Koper ustanovljen tudi filatelistični krožek v Umagu, ki je imel takrat 10 članov, in podal tudi

začasno finančno poročilo, saj bilanca še ni bila zaključena.

V drugem poročilu, ki ga je napisal predsednik nadzornega odbora Stane Majcen, je navedeno, da se sicer daje staremu odboru razrešnica pod pogojem, da v roku desetih dni predloži celotno dokumentacijo o poslovanju. Novi odbor je moral navesti nov sistem poslovanja tako z denarjem kakor tudi s filatelističnim materialom (znamke, ovojnice), z delom pa bi pričel, ko bi bile stvari razčiščene. Za novega predsednika je bil izvoljen Stane Majcen, za tajnika pa Mladen Petrinič.

16. 8. 1953 je bil potekal izredni občni zbor. Iz jedrnatega zapisnika Alojza Vilharja je razvidno, da si je odbor zamenjal prizadeval za dodeljevanje treh namesto dveh serij znamk članom kluba. Predlagano je bilo, da se v Bujah ustanovi filatelistični klub, ki bi vključeval filatelistični krožek iz Umaga. Število članov se je zmanjšalo na 130, ker je štiridesetim članom zaradi neplačevanja članarine prenehalo članstvo. Izraženo je bilo nezadovoljstvo, ker se vodstvo TVD Partizan ni zahvalilo oziroma ni potrdilo prejema podarjenih 500.000 din. Zaradi distribucije znamk in ovojnic za Jugoslavijo (prometa je bilo za 2.500.000 din) se je razmišljalo o stalni zaposlitvi uslužbenca za opravljanje finančno-administrativnih del. Predsednik Stane

Majcen je zaradi slabega zdravstvenega stanja prosil za razrešitev dolžnosti. Zaradi nujnih novinarskih obveznosti pa je za razrešitev zaprosil tudi tajnik Mladen Petrinič. Za novega predsednika so izvolili Alojza Vilharja, za tajnika pa Iva Markoviča. Na izrednem občnem zboru so se tudi odločili za naslednjo delitev ugotovljenega dobička: 200.000 din za vrtec, 100.000 din za spomenik padlim v Koprju in honorarje za izredno in požrtvovalno delo, predvsem blagajnika. Nadzorni odbor (sestavljali so ga Petrič, Kravanja, Vilhar) je ugotovil, da je finančno poslovanje skladno s predpisi in da je v skladu s pravilnikom tudi ostalo poslovanje, vključno z distribucijo znamk.

V letu 1953 je klub nadaljeval z izdajo ovojnic PRVI DAN. Pripravili so štiri ovojnice z Jakčevim vodnjakom za znamke: »avtomoto dirke«, »esperanto 15 din«, »Radičević« in »Rdeči križ«. Izdanih je bilo še pet jugoslovanskih ovojnic s pretiskom STT – VUJNA za jugoslovanske znamke: »Nikola Tesla«, »Združeni narodi«, »Tito«, »Okroglica« in »AVNOJ«.

Aktivnost kluba v letu 1953 potrjujejo tudi številni arhivirani dopisi, ki jih je nad 500. Leto 1954 je potekalo v znamenju razprodaje večjih zalog ovojnic PRVI DAN iz prejšnjih izdaj. Njihov odkup je bil ponujen

vsem zvezam in mnogim društvom v FLRJ. Zanimiv je seznam filatelističnih društev, ki ga je FZS poslala Upravi PTT Koper, ta pa našemu klubu v zvezi z dobavo znamk. V Sloveniji je bilo 47 društev z 2272 člani. Ta so bila: SFD Ljubljana, FKL Ljubljana, FKT Ljubljana, Maribor, Ravne na Koroškem, Idrija, Jesenice, Trbovlje, Murska Sobota, Ljutomer, Ptuj, Domžale, Šoštanj, Novo mesto, Rogaška Slatina, Škofja Loka, Metlika, Gornja Radgona, Postojna, Črnomelj, Bled, Vrhnika, Slovenske Konjice, Brežice, Zagorje, Sevnica, Velenje, Lendava, Ilirska Bistrica, Radovljica, Ribnica, Krško, Kranj, Slovenj Gradec, Rogatec, Kočevje, Prevalje, Koper, Trst in Mozirje. Z enakim namenom je poslala seznam društev tudi FZ Srbije, ki je imela 66 društev s 3294 člani, in FZ Hrvaške z 42 društvimi in 1965 člani. Klub je v tem letu končno dobil svoj sedež – iz ulice Marconi se je preselil v večji prostor v Verdijevo ulico, kjer deluje še danes.

V letu 1954 so bile izdane 4 ovojnice PRVI DAN z znamkami: »letalska pošta«, »živali«, »srbska vstaja« in »letalska pošta za 500 din«. Spominska klubska ovojnica z vodnjakom je bila izdana tudi ob uveljavitvi Londonskega sporazuma z napisi obmejnih naselij, ki so bila takrat priključena k FLRJ. To je bila tudi zadnja

ovojnica cone B STO.

28. 2. 1954, šest mesecev po izrednem občnem zboru, je potekal redni občni zbor kluba, in sicer prvič v prostorih na Verdijevi ulici. V poročilu je predsednik Alojz Vilhar poudaril, da zahtevi odbora za dodeljevanje večjega števila serij znamk članom kluba še vedno ni ugodeno. Omenjeno je bilo tudi, da se je pri izdaji pisemskega ovitka AVNOJ, izdanega 29. 11. 1954, vrnil tiskarski škrat. Ko je bilo nekaj ovojnic že odposlanih, se je naknadno ugotovilo, da je na nekaterih znamkah nominalne vrednosti 15 din izpadel običajni pretisk STT – VUJNA. Sodelovanje z Upravo PTT Koper in FZS je po mnenju Lojzeta Vilharja potekalo v dobrih medsebojnih odnosih v obojestransko zadovoljstvo in razumevanje.

Iz zapisnika dr. Frana Juriševiča je razvidno, da se je na občnem zboru razvila živahna razprava, ki je poudarila velik posluš in razumevanje kluba za dogajanje v širšem prostoru. Ocenjeno je bilo, da je aktivnost krožkov v Izoli in Piranu minimalna, omejena le na razdeljevanje znamk. Izolski krožek je sam predlagal direktno povezavo s FK Koper. Ker se je z razpustom krožkov strinjal tudi poverjenik iz Pirana Zdenko Gostiša, je bil predlog o ukinitvi obeh krožkov sprejet. FK Koper je bil pripravljen denarno pomagati pri izdaji revij *Primorski*

književniki in *Nova filatelija*. Veliko pozornosti so posvetili pomoči mladim filatelistom za nabavo zvezkov, rabljenih znamk in enostavnih vložnih albumov.

Na zboru je delegat FZS in urednik *Nove filatelije* Gruden dejal: »Revija stane 90 din, prodajamo pa jo po 30 din. Ker se cena ne sme zvišati, moramo za denar beračiti. S članarino plačamo komaj lokal, kjer je sedež zveze. Zato je potrebno, da koprski klub, ki ima največ možnosti, pomaga pri izdaji glasila.« Majcen je na povedano pripomnil: »Lansko leto je dal koprski klub večjo vsoto kot pomoč za izdajo revije in tega ing. Gruden sploh ni omenil.« Klub se je odzval prošnji FZS in ji pomagal s sofinanciranjem njene dejavnosti. Sklenili so, da se v tiskovni sklad *Nove filatelije*

nakaže 50.000 din, enako vsoto se nakaže tudi Primorski založbi, vsi člani FK Koper pa naj postanejo naročniki revije. Trobec, distributer FK Koper, je opozoril, da mala pola v rahlo spremenjeni barvi in z napisi na robovih »esperanto za 300 din« ni bila uradno izdana in je ponaredek.

Izvoljen je bil nov upravni odbor: predsednik Alojz Vilhar, tajnik Ivo Markovič, blagajnik dr. Franc Juriševič, I. distributer Vili Kancler, II. distributer Bruno Colledani, člana Zdenko Gostiša in Silvio Gotardis. V nadzorni odbor so bili imenovani: Vladimir Petrič, Anita Daneu in Pino Kravanja.

Povzeto iz bornika izdanega ob 50 letnici FK Koper

Iz arhiva FK Koper izbral in zapisal Bruno Škerlavaj

Zanimivosti iz klubskega arhiva

Spoznanja o delovanju kluba od ustanovitve do leta 1954 so nas spodbudila, da smo pregledali še preostalo klubsko dokumentacijo. Odločili smo se, da predstavimo nam zanimive dogodke in pomembne podatke.

Za leto 1954 je zanimivo predvsem poročilo urednika revije *Nova filatelija*, ki navaja, da je bilo 31. 12. 1954 število naročnikov 1183, od tega 570 iz FLRJ, iz tujine pa 613. *Nova filatelija* je bila v letu 1954 edina slovenska filatelistična revija, ki je krepila medsebojne vezi med zbiralci znamk takratne skupne države. V tistem letu je postala znana in cenjena revija tudi v svetu, saj so v letu 1953 prejeli v zamenjavo iz drugih držav 35 revij, v letu 1954 pa že 56.

Iz zapisnika občnega zbora za leto 1963 smo povzeli sledeče:

»V letu 1962 so zaradi težke finančne situacije prav na občnem zboru sprejeli sklep o prodaji zbirke četvorčkov nekdanje cone B STO (STT – VUJA). Predlagali so, da se četvorčke razkosa, zbirko pa oceni po nižji vrednosti, kot je bila kataloška. Na srečo do prodaje ni prišlo, ker so v zbirki takrat manjkale nekatere serije. Na občnem zboru leta 1963 so ugotovili, da je sklep iz prejšnjega

leta za klub velika napaka, zato so se odločili, da se dokupi manjkajoče znamke, tako da se je serija četvorčkov kompletirala in ohranila v klubski zbirki. Dr. Fran Juriševič je seznanil prisotne, da pripravlja samostojno razstavo z naslovom Razvoj pošte na Primorskem v luči nacionalnega zatiranja (poštni žigi, spominske ovojnice, predfilatelistična doba).«

Leto 1967 je bilo zaznamovano s pomembnim izidom knjige dr. Frana Juriševiča *Primorska pošta skozi zgodovino*. Delo, ki je izšlo pri založbi Lipa Koper v sodelovanju s poštnimi podjetji v Kopru in Novi Gorici, obsega 158 strani večjega knjižnega formata, dopolnjeno je s skoraj prav tolikšnim številom nadvse zanimivih ilustracij ter z večjim zemljevidom primorskih in istrskih pošt. Knjiga skozi zgodovino prikazuje nastanek in razvoj poštne zvez, uvedbo in stalno izpopolnjevanje poštne znamke ter uporabo uradnih jezikov in poštne žigov na Primorskem. Je zanimiv in dragocen prispevek tudi k splošni zgodovini primorskih Slovencev in istrskih Hrvatov.

V tem letu so bile izvedene tudi druge dejavnosti. Ob otvoritvi železniške proge Koper–Prešnica je bil izdan priložnostni žig. Od 28. 11. do 10. 12.

1967 je bila organizirana filatelistična razstava, ki si jo je ogledalo 2000 obiskovalcev in je močno odmevala v javnosti, kar se da ugotoviti iz prispevka v *Primorskem dnevniku*: »Iz številnih izjav v knjigi vtisov je razvidno, kako močan vtis je pustila razstava na domače in tuje obiskovalce ne glede na to, ali so bili filatelisti ali ne. Iz izjav filatelističnih strokovnjakov pa je razvidno, da je bilo v Jugoslaviji doslej malo primerov tako skrbno pripravljene, pestre in nazorne filatelistične razstave.«

Organizirana je bila tudi 2. filatelistična razstava v Loži, na kateri je FK Koper prejel 3. nagrado.

V letu 1970 je v okviru gospodarske razstave v Kopru Primorska razstavlja dr. Fran Juriševič samostojno razstavil zbirko Primorska pošta skozi zgodovino. Svojo zbirko je nato predstavil še v Slovenskem kulturnem domu v Trstu.

V zgodovini kluba so se včasih zgodile tudi neprijetne stvari, kot je na primer dogodek iz leta 1971. Okraden je bil namreč član kluba, 100 % invalid. Tatovi so mu odnesli celotno zbirko filatelističnega in numizmatičnega materiala, in sicer kar 27 albumov. Klub je

5.–9. februar	Razstava pionirjev – filatelistov v prostorih Pokrajinskega muzeja Koper
20.–23. april	Skavtizem na znamkah
20.–24. april	Počastitev dneva tabornikov

s tatvino seznanil večino filatelističnih društev po Jugoslaviji in jih prosil za pomoč pri odkrivanju morebitne prodaje navedene zbirke.

Filatelistična zveza Slovenije je od leta 1966 naprej ocenjevala delo filatelističnih društev na osnovi prejetih poročil o delu in prirejanju razstav. Delo društev se je ocenjevalo s točkami.

Pri točkovanju FZS za leto 1972 je zanimivo njeno poročilo o ocenjevanju:

»Pri ocenjevanju in podeljevanju točk niso zajete razstavice v izložbah, kot jih npr. redno prireja Filatelistični klub Koper v izložbi knjigarne Lipa ob raznih jubilejih in ostalih dogodkih. Takšne, čeprav po obsegu res minimalne razstavice, če jih lahko tako sploh imenujemo, koristijo več, kot si marsikdo misli, saj mimoidočemu nehote vzbudijo zanimanje za filatelijo. Če takšne razstavice redno prirejajo v Kopru in so v letu 1971 kar 11-krat menjali izložbo, bo marsikdo od mimoidočih kmalu našel pot tudi v filatelistično društvo.«

V letu 1972 je bilo organiziranih kar nekaj razstav. V poročilu Filatelističnega kluba Koper o razstavnih dejavnosti v letu 1972 so navedene naslednje:

23.–28. maj	Klubska filatelistična razstava
12.–16. maj	Počastitev občinskega praznika
23.–26. maj	Počastitev Titove 80-letnice
10.–15. junj	Razstava pionirjev – filatelistov
mesec julij	Trieste Fila – Dr. Fran Juriševič
3.–5. julij	Počastitev dneva borca
20.–27. julij	Počastitev dneva vstaje
28. julij–4. avgust	Jugoslovanski folklorni festival
mesec oktober	100-letnica pošte v Škednju – dr. Fran Juriševič
27.–30. november	Počastitev dneva republike – stalna razstava v izložbi knjižarne Lipa Koper

Ob 30-letnici osvoboditve leta 1975 je nameraval FK Koper izdati spominski žig na ovojnic. Ovojnice naj bi priskrbel klub sam, za žig pa bi poskrbela PTT Koper. FK Koper je predlagal sledeče osnutke žigov:

imenovan Julij Cergol. Knjižarna Lipa je dala brezplačno FK Koper na razpolago stalno izložbeno okno za manjše razstave ob raznih praznikih in jubilejih, kar je bilo za propagando kluba zelo pozitivno, vendar je bilo

Od leta 1971 do leta 1975 ni bilo izdano nobeno poročilo o delovanju FK Koper, zato so v letu 1976 na skupščini povzeli delovanje kluba za vsa navedena leta. Za predsednika kluba je bil

ugotovljeno, da člani s svojim razstavljanjem znamk in ovojnic to možnost premalo izkoriščajo. Novogoriško filatelistično društvo je za ZFZJ v Beograd poslalo predlog za imeno-

vanje Janka Filija kot atestatorja za sledeča področja filatelije: Jugoslavija 1920–1941, Slovensko primorje, Cona B in STT – VUJA. Ob dnevu borca je bila pripravljena klubska razstava s poudarkom na NOB-u. Prvič so bili razstavljeni tudi kovanci in značke.

V letu 1977 so bili dejavni učenci osnovne šole Janka Premrla - Vojka, ki so od 7. do 14. aprila razstavljali na mednarodni filatelistični razstavi mladih *Juphilex* v švicarskem Bernu.

V pregledanih poročilih smo našli tudi podatke o članstvu v klubu. V razpredelnici je navedeno število članov v Filatelističnem klubu Koper od leta 1965 do 1976, v katerega so bili ves čas vključeni tudi mladinci:

- leta 1965 50 članov
- leta 1966 72 članov

- leta 1971 77 članov
- leta 1972 82 članov
- leta 1973 79 članov
- leta 1974 86 članov
- leta 1975 92 članov
- leta 1976 74 članov

V letu 1978 je bil predsednik FK Koper Bogomil Lilija. To je bilo leto 30-letnice Filatelističnega kluba Koper. Ob tej priložnosti je bila izdana spominska ovojnica z grafično podobo vodnjaka na Mudi, ki jo je leta 1952 izdelal akademski slikar Božidar Jakac, tiskana pa je bila na Dunaju. V ta namen so bile izdane značke in zastavice. Slavnostna seja je bila v restavraciji Capris v Koprju. V Pokrajinskem muzeju je bila organizirana razstava osnutkov znamk akademskega slikarja Božidarja Jakca. To je bila hkrati tudi prva

Slavnostna seja ob 30-letnici FK Koper

razstava njegovih osnutkov znamk v Jugoslaviji. Razstava je bila na ogled celih 46 dni, tj. od 17. decembra 1978 do 31. januarja 1979. Pokrovitelj razstave je bila Občina Koper s častnim predsednikom Mariom Abramom. Steklarstvo Popovič je podarilo 24 steklenih šip za razstavne panoje. Pripravljeni so bili štirje albumi fotografij, od katerih so bili trije podarjeni Božidarju Jakcu, Občini Koper in Pokrajinskemu muzeju Koper, enega pa je obdržal FK Koper.

Leto 1979 se je začelo s srečanjem filatelistov v Simonovem zalivu, s čimer se je zaključilo praznovanje 30-letnice Filatelističnega kluba Koper. Različnim podjetjem in organizacijam je bilo poslanih 100 prošenj za dotacije. Ob različnih praznikih je klub pripravil množico malih filatelističnih razstav v Kopru, Izoli, Strunjanu, Piranu, Portorožu in Sežani, vse stroške razstav pa je krila PTT Koper. Aprila je v Koper pripeljal prvi vlak, kar je bila priložnost za izdajo spominske ovojnice in žiga. Na enem od sestankov so predlagali, naj se raje vsako leto pripravi eno veliko filatelistično razstavo namesto cele množice manjših. Iz Pulja so bili vrnjeni razstavni eksponati Božidarja Jakca. 39 eksponatov je bilo vrednih 100.000.000 dinarjev. Člani našega kluba so pomagali pri iskanju klubskega prostora za Filatelistični klub Portorož – Piran in pri oživljanju njego-

vega delovanja. V začetku leta je deloval Filatelistični klub Izola, ki pa je v naslednjih letih popolnoma zamrl. Med pripravami na proslavo 400-letnice Kobilarne Lipica so člani izvedeli, da bo pokroviteljstvo nad tem dogodkom prevzel sam maršal Tito. V tem letu je klub dobro sodeloval s FND Ilirska Bistrica. Na konferenci delegatov društev kulturnih in znanstvenih delavcev je bil udeležen en delegat.

Pod okriljem kluba so delovali filatelistični krožki na osnovnih šolah z učitelji – mentorji, in sicer:

- OŠ Janka Premrla - Vojka Koper – 30 članov, mentorici Ljubočka Maraspin in Karla Fjuričič
- OŠ Vojke Šmuc Izola – 18 članov, mentorica Jadranka Cerkvencik
- OŠ Dekani – 12 članov, mentorica Metka Kovač
- OŠ Pinka Tomažič – 7 članov, mentorica Mira Stančič

Mladinci teh krožkov in mladinci FK Koper so sodelovali na mednarodni mladinski razstavi v Bernu v Švici, kjer so prejeli mednarodno priznanje. V Sežani je klub pomagal ustanoviti filatelistično društvo, ki je imelo že na začetku 30 članov. V tem letu je izšlo 27 serij znamk, za člane je klub kupoval 250 serij za distribucijo.

V letu 1980 je imel član kluba Bruno Škerlavaj (tako je navedeno v reverzu) na domu v varstvu zbirko četverčkov STT – VUJA. Klub je kupil

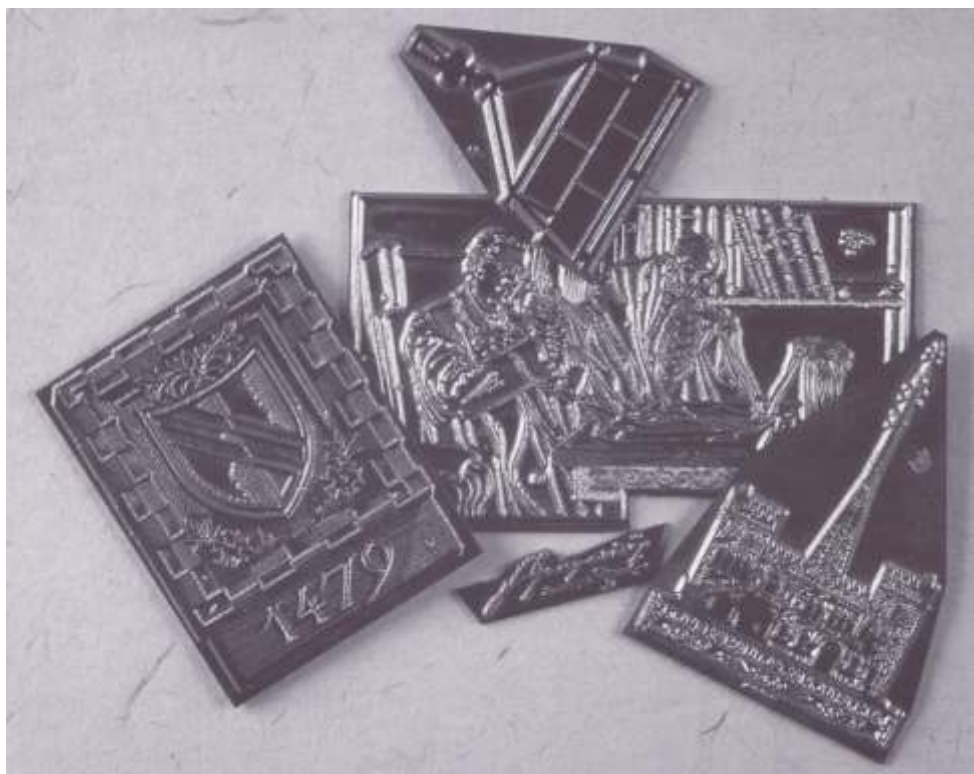
3000 serij znamk »konji« iz leta 1969. Izdane so bile sledeče spominske ovojnice z žigi: »konferenca jadranskih mest v Portorožu«, »igre brez meja v Portorožu« in »zbor pionirjev Jugoslavije v Lipici«.

Sestankov kluba se je udeleževalo v povprečju od 5 do 10 članov. Po polemiki na FZS o »resnici« o Lovrencu Koširju je bila v našem klubu izražena želja, da se razišče zgodovinska resnica o njem in na podlagi temeljitih in tehtnih dokazov ugotovi dejstvo, da je bil Lovrenc Košir oče in pionir poštne znamke. V tem letu je vladala prava delovna mrzlica pri pripravah na 400-letnico Kobilarne Lipica, saj je Bogomil Lilija celoten program zastavil zelo širokopotezno. Izdali naj bi namreč priložnostno znamko s podobo lipicanca, zlatnik, srebrnik, serijo dvanajstih malih spominskih ovojnic in serijo šestih velikih ovojnic, pa še poseben žig in posebne poštne žige na vsaki postaji, kjer naj bi se na poti od Dunaja do Trsta ustavila poštna kočija. Ker se je pripravljala mednarodna razstava v hotelu Maestoso v Lipici, je bilo potrebno napisati pravila razstave v slovenščini in nemščini. Delegati kluba so se odpravili na obisk na Dunaj, da bi se dogovorili o poti poštne kočije. Na vse možne načine so izvajali akcije za izdajo konja lipicanca na spominski znamki, začele pa so se tudi intenzivne priprave na prevoz

poštних pošiljk s pošno kočijo od Dunaja do Trsta preko Lipice. Za izdajo lipicanca na spominski znamki se je skupaj s člani kluba v Beogradu zavzemal sam akademik Božidar Jakac, ki je naredil tudi likovni osnutek za znamko. S srečelovom, ki naj bi bil izveden v Lipici, naj bi klub zbiral sredstva za svoje delovanje. Izdanih naj bi bilo 5000 srečk, zadela pa naj bi prav vsaka. Občina je prvič ocenila in ovrednotila klubski prostor. V klubu je bilo skupaj 101 članov, od tega 64 odraslih in 37 mladincev. Jugoslavija je v tem letu izdala 31 serij znamk, za člane pa je bilo nabavljenih 320 serij. Seveda pa je bil glavni poudarek na razkošnem praznovanju 400-letnice Kobilarne Lipica.

Preden so se motivi za spominske ovojnice delali z računalniško opremo (še prej s filmi), so zanje izdelovali kovinske klišeje, s katerimi so se motivi tiskali na spominske ovojnice. V spomin na te »kovinske« čase hrani FK Koper nekaj takih klišejev.

15. marca leta 1981 je bil sklican občni zbor. Predsednik kluba je postal Alojz Vilhar. Filatelistični krožki so pod okriljem Filatelističnega kluba Koper delovali na osnovnih šolah Janka Premrla - Vojka, Pinka Tomažiča, Dušana Bordona, Antona Ukmarja, Vojke Šmuc v Izoli in v Dekanih. Štirim osnovnim šolam, na katerih so ti aktivno delovali (Janka Premrla - Vojka, Pinka Tomažiča, Vojke Šmuc v

Kovinski klišeji

Izoli in v Dekanij), je klub razdelil 160 spominskih ovojnic. Klub je sodeloval pri izdaji druge knjige dr. Frana Juriševiča z naslovom *S pošto skozi preteklost Slovenskega primorja in Istre*. Dr. Fran Juriševič je prejel medaljo za svoj prispevek k filateliji. Na sestankih FZS so govorili o ustanovitvi poštno-filatelističnega muzeja v Škofji Loki. Izdane so bile spominske ovojnice z žigom ob 40-letnici Osvobodilne fronte in ob 60-letnici marežanskega upora. Klub je imel 72 članov, in sicer 51 odraslih in 21 mladincev. Jugoslavija je izdala 29 serij znamk, za člane je bilo na pošti

kupljenih 300 serij vsake izdaje.

V letu 1982 je Kulturna skupnost Občine Koper klubu dodelila 50 % več sredstev kot v prejšnjem letu. Žal pa je imel FK Koper zaradi prirejanja filatelističnih razstav iz prejšnjega leta še precej neporavnanih računov. Klub je kupil šest novih stolov in mizo. Za razstavo v Škofji Loki se je prijavil Igor Pelan. Na PTT sta bila poslana dva predloga za spominske znamke, in sicer ob 400-letnici izida Dalmatinove Biblije in 900-letnici kartuzije Pletanje. V tem letu je bilo v klub včlanjenih 81 odraslih in 24 mladincev, skupaj torej

105 članov. V Jugoslaviji je izšlo 26 serij znamk, klub pa je za svoje člane kupoval 320 serij. Zaradi nezmožnosti plačevanja najemnine za klubski prostor so zaprosili Luko Koper, če bi lahko kot klubski prostor uporabljali luški samski dom. Član Alojz Vilhar je bil na FZS izvoljen v komisijo, ki je ocenjevala delo društev. Izdani sta bili dve spominski ovojnici, in sicer ob začetku delovanja Splošne bolnišnice Izola in 1. sejmu pobratenih mest.

V letu 1983 je bilo včlanjenih 80 članov, od tega 64 odraslih in 14 mladincev. Filatelistično društvo Milje je klubu podarilo nekaj steklenih filatelističnih vitrin na kovinskih podstavkih. Določeno je bilo, da bodo shranjene v skladišču Splošne banke Koper. Sklican je bil sestanek vseh istrskih in primorskih filatelistov za organizacijo svečane prireditve ob 1000-letnici mesta Pazin in 40-letnici priključitve Istre in Slovenskega primorja k matični domovini. Na PTT je klub uspel z idejo o izdelavi posebnega poštnega žiga 66333 SEČOVLJE – LETALIŠČE PORTOROŽ. Izdane so bile spominske ovojnice za pokal Branka Ivanuše, ob Evrorallyu v Portorožu, 35-letnici FK Koper, 40-letnici ustanovitve Istrskega odreda in 100-letnici pošte v Dekanah. V tem letu je bilo organizirano tudi medijsko zelo odmevno filatelistično srečanje v Portorožu z mednarodno udeležbo.

V letu 1984 je bilo izvoljeno častno razsodišče s šestimi člani in trajajočim mandatom do 31. 12. 1985. Ob takratnem dnevu republike je bila pripravljena razstava, in to kar v klubskem prostoru, v njem pa je istočasno potekla tudi intenzivna prodaja filatelističnega materiala, ki je klubu omogočala boljše finančno poslovanje. Izdana je bila spominska ovojnica z žigom ob 30-letnici tovarne motorjev Tomos Koper. Predsednik kluba Bogomil Lilija je kot novoletno darilo za uslužbenke na PTT Koper kupil bombone.

V letu 1985 se je postopno prevažalo razstavne panoje iz skladišča Splošne banke Koper v klubski prostor. To je bil za takratne razmere pravi podvig, saj je prenos potekal z lokalnimi avtobusnimi prevozi. Klubski mladinci so si redno dopisovali s filatelisti iz tujih držav. V juniju je bila organizirana velika filatelistična razstava, pripravljeno pa je bilo tudi filatelistično srečanje v Lipici. Člani kluba so šli na izlet v Rim na svetovno filatelistično razstavo. Pripravljena je bila tudi potujoča filatelistična razstava, ki je krožno potovala po šolah v Občini Koper. Hramba četverčkov STT – VUJA je bila vedno prioriteta naloga. Ker ni bil uresničen sklep odbora o hrambi na PTT, jih je prevzel takratni predsednik. Klub je imel 45 članov, predsednik kluba pa je bil Julij Cergol. Izdane so bile sledeče spominske

ovojnice in žigi: »40 let osvoboditve za FND Izola«, »50 let ukinitve proge Trst–Poreč« in ovojnica »v spomin na partizanske kurirje«.

V letu 1986 je bilo v naš klub včlanjenih 42 odraslih in 35 mladincev, skupaj torej 77 članov. Zbirka četverčkov STT – VUJA je bila shranjena pri Juliju Cergolu, saj je bil sprejet dogovor, da se klubska zbirka hrani pri vsakokratnem predsedniku.

V začetku leta 1987 je bila organizirana letna skupščina Filatelističnega kluba Koper. V tem letu je klub kupoval po 150 serij vsake znamke, nekatere znamke pa tudi po 500 serij. Bruno Škerlavaj je podaril klubu devet albumov za znamke. Najemnina prostora se je povečala za 50 %. Ker klub ni imel denarja, najemnine ni plačeval, za pomoč pa je prosil sam izvršni svet Občine Koper. Izdane so bile spominke ovojnice in žigi: »zbor pionirjev Jugoslavije«, »40 let STT – VUJA«, »narava – zdravje«.

V letu 1988 je klubu je predsedoval Bruno Škerlavaj. Klub je imel 58 članov, od tega 54 odraslih in 4 mladince. Zaradi težkih finančnih razmer si klub ob 40-letnici ni mogel privoščiti večje in razkošnejše proslave; izdana je bila le spominška ovojnica z žigom. Hkrati s omenjenim dogodkom je bila obeležena tudi 40-letnica izdaje prve znamke STT – VUJA. Osnutek za spominško ovojnico je izdelal član Stevo

Jankovič, tokrat prvič na računalnik. Vsak član kluba je brezplačno dobil en izvod ovojnice. Raznim osnovnim polam je klub v dveh letih podaril 85.000 znamk. V avgustu je imel član kluba Julij Cergol v Rogaški Slatini zelo odmevno razstavo na temo Jugoslavika. Klub je dobil tudi novo napisno tablo.

Že v začetku leta 1989 je klub zelo aktivno deloval, saj je član Alojz Vilhar med zimskimi počitnicami pod okriljem takratne Zveze prijateljev mladine za osnovnošolce in dijake pripravil dve zelo odmevni predavanji o filateliji. Za predsednika je bil izvoljen Janez Zupan. Stanovanjska skupnost je zaradi precejšnjega dolga za najemnika zagrozila z izpraznitvijo prostora. Najemnina klubskega prostora pa se je ob koncu leta kot zanalašč povišala še za 27 %. Član Bogomil Lilija, ki je med drugim takrat vodil filatelistični krožek na Srednji kovinarski in prometni šoli Koper, je predlagal možnost, da se Filatelistični klub Koper preseli v sejno sobo hotela Triglav, kjer je imel omenjeni krožek svoje tedenska srečanja. Za leto 1989 je bil zastavljen zelo smel program dela, in sicer: organizacija razstav in izdaja spominških ovojnic in žigov ob dnevu varčevanja, ob 500-letnici hrastoveljskih fresk, 120-letnici tabora v Kubedu, 40-letnici Radia Koper in 40-letnici Planinskega društva Koper. Še prav

posebej svečano je bila obeležena 120-letnica slovenskega tabora v Kubedu, pri kateri je zelo dejavno deloval član kluba Rafael Vidali. Razstava ob dnevu varčevanja je bila tekmovalna, ocenjevanje razstavljenih eksponatov pa je izvedla strokovna komisija. Ker je obstajala možnost ukinitve rubrike *Filatelija v Dnevniku*, so se zbirali podpisi članov, s katerimi so izrazili svoj protest proti temu.

23. 2. 1990 je bila ustanovljena Mladinska sekcija filatelistov in numizmatikov, v katero je bilo včlanjenih 30 mladincev in 4 mentorji. 24. 3. 1990 je bila v avli PTT organizirana samostojna filatelistična razstava, ki jo je na tematiko Gobe pripravil član Karel Čuk. Ob tej priložnosti je bila izdana tudi dopisnica z dotiskom in s spominskim žigom. Izdani sta bili tudi dve spominski ovojnicici ob 350-letnici ponovne posvetitve cerkve sv. Marka na Markovcu. Ob 800-letnici denarništvu na Slovenskem je bil izdan spominski žig. V avli Splošne banke Koper je bila organizirana filatelistična in numizmatična razstava. Tudi 500-letnica hrastoveljskih fresk je bila obeležena s spominsko ovojnicico in z žigom, pripravljena pa je bila tudi izčrpna razstava v avli Splošne banke Koper. Njena posebnost je bila, da je bila tekmovalnega značaja, zato je na njej razstavljene eksponate ocenjevala strokovna komisija. V tem letu so bila

napisana tudi merila za podelitev diplom za najbolj zavzete filateliste, diplome pa so bile podeljene ob koncu leta. Takrat je bila izdana še ena spominska ovojnicica, in sicer v spomin na plebiscit za samostojno Slovenijo. Likovno rešitev je tokrat prispeval umetnik Zvest Apollonio, velik del zaslug za njeno izdajo pa je imel tudi Leander Cunja s takratne Kulturne skupnosti Občine Koper. Ob zaključku leta so bile izvedene volitve novih predstavnikov Filatelističnega kluba Koper.

V letu 1991 je bilo v FK Koper včlanjenih 43 mladincev in 11 odraslih, skupaj torej 54 članov. Z osamosvojitvijo Slovenije so izšle prve slovenske znamke. Filatelisti mladinci so se povezali s filatelisti Osnovne šole Monošter ob slovensko-madžarski meji. FK Koper je pripravil veliko filatelistično razstavo, na kateri so sodelovali filatelistični klubi iz Nove Gorice, Idrije, Postojne, Ilirske Bistrice, Sežane, Trsta, Portoroža in seveda iz Kopra. Razstava je bila organizirana ob 230-letnici pošte v Kopru, na njej pa je bilo razstavljenih kar 500 eksponatov. Klub je pripravil tudi razstavo ob 70-letnici marežganskega upora, ki je bila po Marežigah postavljena še v Kopru in na Markovcu.

Leta 1992 so delegati filatelističnih društev po Sloveniji prvič v novi državi sprejeli nov statut FZS, Slovenija pa je bila kasneje v tem letu sprejeta v

FIP (Mednarodno filatelistično zvezo). FK Koper je dejavno sodeloval s filatelistoma iz Švice in Nemčije. Na takratno PTT je poslal šest predlogov za nove redne in priložnostne znamke za leto 1993. Izdana je bila spominska ovojnica ob 7. svetovnem jadralnem prvenstvu v razredu Evropa v Izoli s spominskim žigom.

V letu 1993 je Mladinska sekcija filatelistov in numizmatikov v sodelovanju z bežigrasjsko galerijo izdala spominsko ovojnico in razglednico ob 50-letnici smrti Riharda Jakopiča. Ob dnevu državnosti je bila izdana dopisnica z dotiskom, organizirana pa je bila tudi filatelistična razstava na glavni pošti v Kopru, na kateri je kot gost sodeloval Zdene Skok s svojo enkratno zbirko verigarjev – prvih slovenskih znamk. Ob 350-letnici Antonia Tarsie so občinske organizacije pripravile koncert njegove baročne glasbe, naš klub pa je izdal spominsko ovojnico. V tem letu je Slovenija praznovala 50-letnico sklepa kočevskega zbora o priključitvi Primorske, zato je bila tudi ob tej priložnosti izdana spominska ovojnica.

V začetku leta 1994 je Mladinska sekcija filatelistov in numizmatikov pod vodstvom Janeza Zupana organizirala srečanje filatelistov in numizmatikov v Žusterni. Obenem je bila izdana tudi spominska ovojnica ob letu družine. Ob 175-letnici slovenske

ljudske šole v Ospu je bila organizirana državna proslava, naš klub pa je prav tako izdal spominsko ovojnico in pripravil filatelistično razstavo.

Na skupščini kluba 7. 4. 1995 je bilo ugotovljeno, da prejšnji predsednik ni sklical novega odbora, da bi se konstituiral, da ni opravil primopredaje in da je nepooblaščen uporabljal žiro račun kluba, žig in poštni predal. Skupščina je naložila novo izvoljenemu vodstvu, naj opravi primopredajo, predloži vsa poročila (zlasti o finančno-materialnem poslovanju v preteklem obdobju) in zahteva od prejšnjega vodstva, da vse klubske imetje vrne najkasneje do 5. maja 1995. Zaradi vseh navedenih nevšečnosti je bila ukinjena distribucija znamk.

V razpravi o programu dela je bila zanimiva pobuda Veselka Guština, in sicer predlagati FZS, da se v katalogu znamk Slovenije upoštevajo tudi okupacijske znamke pod zavezniško vojaško upravo (AMG – VG, AMG – FTT). O delu numizmatične sekcije od leta 1990 dalje je poročal mentor Rafael Vidali. Izdano je bilo kar 11 zanimivih števil glasila *Mladi numizmatik*. Dogovor je bil, da se ob večji pomoči mentorju to delo nadaljuje. Bruno Škerlavaj je podal poročilo o spominski izdaji ob 50-letnici odločitve kočevskega zbora o priključitvi Primorske k Sloveniji, ki jo je založil sam, denar od prodaje pa namenil za nakup albuma za

spominske ovojnice in popravilo oken v klubskem prostoru.

Ugotovitev, da se vpisujejo novi, zlasti mladi člani je bila še posebej razveseljiva. Od tod se je pojavila tudi potreba po iskanju ustreznih mentorjev za delo z mladimi.

Treba je bilo določiti, katere zbirke bi bile stalne zbirke kluba. Določene so bile: četverčki STT, OPD Slovenije, vse ovojnice, ki jih je izdal FK Koper sam ali v sodelovanju s FK Izola, FD Piran in z ostalimi klubi in društvi po vsej Sloveniji, ter ovojnice, ki so jih za območje Občine Koper izdali PTT, MPZ, FZS in drugi.

V letu 1996 je bilo vložena veliko truda za izdajo posebne znamke ob 50-letnici priključitve Primorske k matični domovini. Stekle so priprave za izdajo knjige *Poštna zgodovina in filatelija na Primorskem*. Izvedene so bile tri spominske izdaje: 100 let Posojilnega in konzumnega društva Pobegi, 110 let šolstva v Hrpeljah in 40 let Pokrajinskega arhiva Koper. Ob tej priložnosti je bila v prostorih Pokrajinskega arhiva tudi velika filatelistična razstava. Na drugi mednarodni razstavi FILA 1996 v Mariboru sta naša člana Danijel Vinčec (v mladinski konkurenci) in dr. Veselko Guštin prejela zlato odličje. Zaradi pomanjkanja sredstev v preteklosti je bila do sedaj odložena naloga adaptacije klubskega prostora

končno realizirana. Srečanja so od tedaj nedvomno prijetnejša.

Največ zadovoljstva je klub doživel v letu 1997, ko je izšla znamka ob 50-letnici priključitve Primorske k matični domovini. Ob tej obletnici je klub organiziral bogato, dogodku primerno tematsko filatelistično razstavo v Pokrajinskem muzeju Koper. Na otvoritvi razstave je klub kot soizdajatelj v sodelovanju z Zgodovinskim društvom za južno Primorsko in Znanstveno raziskovalnim središčem Koper organiziral predstavitev knjige *Poštna zgodovina in filatelija na Primorskem* avtorjev dr. Veselka Guštin in mag. Branka Morenčiča. Izdan je bil tudi priložnostni poštni žig in dogodku primerna spominska ovojnica.

V letu 1998 je bila večina aktivnosti usmerjena v pripravo primerne obeležbe 50-letnega delovanja Filatelističnega kluba Koper. Pripravljeno je bilo gradivo za izdajo publikacije s kratkimi informacijami o prehojeni poti s slikovnim materialom. Sklicana je bila seja skupščine kluba, organizirana društvena filatelistična razstava in izdan priložnostni poštni žig s spominsko pisemsko ovojnico.

Povzeto iz bornika izdanega ob 50 letnici FK Koper

Boris Dodič, Ivan Nanut in
Nevenka Zakrajšek.

Numizmatika na Koprskem

Prav gotovo so različni zbiralci, med njimi tudi numizmatiki, kot posamezniki vedno živeli in delovali med nami. V nasprotju s filatelisti pa niso bili organizirani v svojem društvu ali klubu. Ko so se med seboj iskali in spoznavali, se je pojavila potreba po organiziranem delovanju. Pogojev, da bi ustanovili lastno društvo, ni bilo, saj je bilo vedno premalo aktivnih numizmatikov. Ker pa je v skoraj vsakem numizmatiku tudi delček filatelista in obratno, je bilo povsem naravno, da je bila dana možnost za delovanje numizmatikov v že obstoječem Filatelističnem klubu Koper v okviru sekcije; to se je uradno potrdilo s sprejetjem novih društvenih pravil.

V preteklem obdobju, ko je delo kluba nekaj časa slonelo predvsem na zagnanosti mladih, je delovala Mladinska sekcija filatelistov in numizmatikov. Člani sekcije so prirejali razne razstave in občasno vabili tudi starejše numizmatike, da so za razstave prispevali primerke iz svojih zbirk. Pojavila se je tudi želja, da bi bili starejši numizmatiki mentorji mladim v mladinski sekciji. Tako je nastala ideja, da bi dajali napotke mladim tudi v pisni

obliki in pojavil se je skromen list *Mladi numizmatik*. Urejal ga je Rafael Vidali iz Škofij, spomladi 1993 pa je izšla prva številka. Nekaj časa je bila to redna oblika obveščanja mladih, kasneje pa je list zaradi bolezni izhajal redkeje, in sicer po možnostih in potrebah, dokler ni leta 1996 izšla enajsta, zadnja številka. Tudi v bodoče obstajajo možnosti za tovrstno obliko informacij, saj je izdaja lista tehnično lahko izvedljiva, potrebno bi bilo le nekoliko več sodelovanja, spodbude in volje.

Iz preteklosti se spomnimo še enega dogodka, ki je zaznamoval dejavnosti kluba. To je bilo večje srečanje filatelistov, numizmatikov in zbiralcev malih predmetov, ki je potekalo marca leta 1994. Morda srečanje ni bilo zelo odmevno, vendar je lahko dobra šola za organizacijo novega srečanja v prihodnosti.

Spomniti velja še na nekatere dogodke, ki jih lahko štejemo kot pomembne za numizmatiko. V mislih imam čenturske novce iz najdišč pri Čenturju (pred in po drugi svetovni vojni), ki so obdelani in ovrednoteni v dveh knjigah. Večji del tega zaklada je bil prenesen v Ljubljano. Vprašanje je,

ali ne bi kazalo imeti vsaj simbolično zbirko tega zaklada na vpogled v našem Pokrajinskem muzeju Koper in se s tem »domačim zakladom« celo ponašati. To bi sicer zahtevalo tudi bolj strokoven pristop in boljše poznavanje lokalne zgodovine, vendar bi zelo obogatilo znanje domačih numizmatikov.

Ali se bo numizmatična sekcija pri Filatelističnem klubu Koper bolj

uveljavila, je odvisno od resnosti in dejavnosti numizmatikov samih, saj so za to dane vse možnosti. Dobra numizmatična zbirka dobi svojo pravo vrednost šele takrat, ko je prikazana ali drugače predstavljena v javnosti. Doma, skrita med štirimi zidovi, je skoraj tako, kot da je ni.

Rafael Vidali

Seznam spominskih izdaj Filatelističnega kluba Koper 1948–2018

STO – CONA B

1.	21. 10. 1951	PIRAN: SECONDA RASSEGNA CULTURALE DELL' UNIONE DEGLI ITALIANI DEL CIRCONDARIO DELL' ISTRIA, priložnostni poštni žig (FDC)
2.	4. 11. 1951	KOPER: 400 LET SLOVENSKE KNJIGE, priložnostni poštni žig (FDC), obstaja več barvnih variant lika Primoža Trubarja + dodatna različica napisu STT – VUJA v rdeči barvi
3.	29. 11. 1951	BUJE: TJEDAN HRVATSKE KULTURE, priložnostni poštni žig (FDC)
4.	26. 3. 1952	KOPER: ŠPORT, dnevni poštni žig (FDC)
5.	25. 5. 1952	KOPER: 60 LET ROJSTVA MARŠALA TITA, verjetno priložnostni poštni žig (FDC), obstaja pet barvnih variant maršala Tita
6.	22. 6. 1952	KOPER: TEDEN OTROKA, dnevni poštni žig (FDC)
7.	26. 7. 1952	KOPER: XV. OLIMPIŠKE IGRE, dnevni poštni žig (FDC), obstajata dve barvni varianti olimpijskega lika – rdeča in zelena
8.	13. 9. 1952	KOPER: DAN MORNARICE, dnevni poštni žig (FDC)
9.	26. 10. 1952	KOPER: TEDEN RDEČEGA KRIŽA, dnevni poštni žig (FDC)
10.	14. 11. 1952	KOPER: VI. KONGRES KPJ, dnevni poštni žig (FDC)
11.	29. 11. 1952	KOPER: FILATELISTIČNA RAZSTAVA, priložnostni poštni žig (FDC)
varianta a: znamka v vrednosti 15 din + blok v vrednosti 50 din
varianta b: samo znamka v vrednosti 15 din
12.	3. 2. 1953	KOPER: 10-LETNICA SMRTI NIKOLE TESLE, dnevni poštni žig (FDC)
13.	21. 4. 1953	KOPER: PEACE – JUSTICE – SECURITY, ZDRUŽENI NARODI, dnevni poštni žig (FDC)
14.	2. 6. 1953	KOPER: MEDNARODNE AVTO–MOTO DIRKE, dnevni poštni žig (FDC)
15.	8. 7. 1953	15 KOPER: U SPOMEN IZBORA PRVOG PRETSEDNIKA REPUBLIKE, dnevni poštni žig (FDC)
16.	31. 7. 1953	16 KOPER: 38.a UNIVERSALA KONGRESO de ESPERANTO ZAGREB, dnevni poštni žig (FDC)
17.	5. 9. 1953	17 KOPER: 10-LETNICA PRIKLJUČITVE PRIMORSKE OKROGLICA, poštni žig prvi dan (FDC)
18.	3. 10. 1953	18 KOPER: BRANKO RADIČEVIČ, STOLETNICA PESNIKOVE SMRTI, poštni žig prvi dan (FDC)
19.	25. 10. 1953	19 KOPER: TEDEN RDEČEGA KRIŽA, poštni žig prvi dan (FDC)
20.	29. 11. 1953	20 KOPER: X. OBLETNICA USTANOVITVE SOCIALISTIČNE JUGOSLAVIJE, poštni žig prvi dan (FDC), obstaja pet barvnih variant maršala Tita
21.	16. 4. 1954	21 KOPER: ZNAMKE REDNA IZDAJA ZA LETALSKO POŠTO, motiv na FDC-ju vodnjak na Mudi, poštni žig prvi dan (dva FDC-ja)
22.	30. 6. 1954	22 KOPER: ZNAMKE SPOMINSKA IZDAJA FAUNA JUGOSLAVIJE, motiv na FDC-ju vodnjak na Mudi, poštni žig prvi dan (dva FDC-ja)
23.	8. 10. 1954	23 KOPER: 150-LETNICA PRVE SRBSKE VSTAJE, poštni žig prvi dan (FDC)

24. 9. 10. 1954 21 KOPER: ZNAMKA SPOMINSKA IZDAJA ZA LETALSKO POŠTO, motiv na FDC-ju vodnjak na Mudi, poštni žig prvi dan (FDC)
25. 25. 10. 1954 ŠKOFIJE: 5. X. 1954 LONDONSKI MEMORANDUM, dnevni poštni žig (FDC)

FLRJ

26. 26. 10. 1954 KOPER: KONEC VOJNE UPRAVE JUGOSLOVANSKE LJUDSKE ARMADE, dnevni poštni žig (FDC)
27. 12. 6. 1955 KOPER: POKRAJINSKI ZLET PARTIZANA, priložnostni poštni žig (FDC), obstajata dve varianti napisa na FDC-ju
 varianta a: napis v slovenskem jeziku
 varianta b: napis v slovenskem in italijanskem jeziku

SFRJ

28. 28. 11. 1967 KOPER: FILATELISTIČNA RAZSTAVA, motiv na FDC-ju vodnjak na Mudi, navaden žig (FDC), na FDC-ju je tudi priložnostni poštni žig: OTVORITEV ŽELEZNIŠKE PROGE KOPER–REŠNICA, ki ga je izdalo FD – PTT Slovenija (28.11.-10.12.1967)
29. 15. 5. 1971 MAREZIGE: MAREZIGE 1921–1971, priložnostni poštni žig (RAZGLEDNICA)
30. 23. 5. 1972 KOPER: 15 LET LUKE KOPER, priložnostni poštni žig (FDC + 3 RAZLIČNE RAZGLEDNICE)
31. 9. 5. 1975 KOPER: OF 1945–1975, priložnostni poštni žig (FDC)
32. 4. 7. 1976 KOPER: P-2 OB DNEVU BORCA, RAZSTAVA ZNAMK, KOVANCEV, ZNAČK, navaden žig + dnevni poštni žig (FDC)
33. 24. 11. 1976 KOPER: SIMON GREGORČIČ 24. 11. 1906, priložnostni poštni žig (FDC) obstajata dve barvni varianti: ena z modrim in druga s črnim tiskom + RAZGLEDNICA SIMON GREGORČIČ V OVITKU
34. 23. 5. 1977 KOPER: 20 LET LUKA KOPER, priložnostni poštni žig (FDC)
35. 17. 12. 1978 KOPER: FILATELISTIČNI KLUB 30 LET 1948–1978, priložnostni poštni žig (FDC)
36. 25. 5. 1979 2/79 KOPER: RADIO KOPER 1949–1979, priložnostni poštni žig (FDC)
37. 27. 5. 1979 3/79 KOPER: PRVI VLAK V MESTU KOPER, priložnostni poštni žig (FDC)
38. 20. 5. 1979 4/79 DEKANI: 500 LET DEKANI, priložnostni poštni žig (FDC)
39. 8. 9. 1979 5/79 IZOLA: RIBIŠKI PRAZNIK, priložnostni poštni žig (FDC)
40. 25. 8. 1979 6/79 ŠMARJE: REPUBLIŠKA MLADINSKA DELOVNA AKCIJA ISTRRA 79, priložnostni poštni žig (FDC), obstajata dve barvni varianti papirja kuvert – bela in modra
41. 22. 9. 1979 7/79 KOPER: MEDNARODNO LETO OTROKA, priložnostni poštni žig (FDC) varianta a: na kuverti je napis MEDNARODNO LETO OTROKA FILATELISTIČNI KLUB KOPER
 varianta b: na kuverti je napis MEDNARODNO LETO OTROKA FK KOPER ZVEZA PRIJATELJEV MLADINE OBČINE KOPER

42. 22. 9. 1979 8/79 KOPER: VERIGARJI 1919–1979, (FDC) uporabljen priložnostni poštni žig od prejšnje izdaje: MEDNARODNO LETO OTROKA
43. 6. 10. 1979 9/79 PORTOROŽ: SREČANJE BORCEV DRUGIH NARODOV UDELEŽENCEV V NOV IN PO SLOVENIJE, priložnostni poštni žig (FDC)
44. 12. 10. 1979 10/79 PIRAN: MEDNARODNO LETO OTROKA, OBČINSKA KONFERENCA ZVEZE SOCIALISTIČNE MLADINE SLOVENIJE, dnevni poštni žig (FDC)
45. 29. 10. 1979 11/79 IZOLA: MEDNARODNO LETO OTROKA, priložnostni poštni žig (FDC)
46. 21. 10. 1979 12/79 MOMJAN: 35 LET BATALJON ALME VIVODA HRVOJI–KUČIBREG, dnevni poštni žig (FDC)
47. 26. 11. 1979 13/79 KOPER: TOMOS 25 LET, priložnostni poštni žig (FDC)
48. 10. 11. 1979 14/79 KOPER: OBALNO PLANINSKO DRUŠTVO 30 LET, priložnostni poštni žig (FDC)
49. 27. 11. 1979 15/79 IZOLA: OTVORITEV PRENOVLJENE OŠ VOJKA ŠMUC, priložnostni poštni žig (FDC)
50. 17. 4. 1980 16/80 KOPER: 5. KONFERENCA KGOJ, priložnostni poštni žig (FDC)
51. 10. 6. 1980 17a/80 PORTOROŽ: IGRE BREZ MEJA, priložnostni poštni žig (FDC)
52. 13. 6. 1980 17b/80 SEŽANA: ZBOR PIONIRJEV JUGOSLAVIJE, LIPICA, priložnostni poštni žig (FDC)
53. 13. 7. 1980 17/80 LIPICA: 400 LET KOBILARNE: POŠTNA KOČIJA, DUNAJ, TRST, LIPICA – velika kuverta, priložnostni poštni žig (FDC)
54. 6. -13. 7. 1980 18/80 6. 7. 80 WIEN, 6. 7. 80 WIENER NEUSTADT, 6. 7. 80 BRUCK AN DER MUR, 7. 7. 80 KÖFLACH, 7. 7. 80 GRAZ, 7. 7. 80 SPIELFELD, 8. 7. 80 MARIBOR, 9. 7. 80 PTUJ, dnevni poštni žig 9. 7. 80 CELJE, 10. 7. 80 LJUBLJANA, 11. 7. 80 POSTOJNA, 13. 7. 80 LIPICA, POŠTNA KOČIJA DUNAJ - TRST – LIPICA, priložnostni poštni žig (FDC), velika kuverta
55. 13. 7. 1980 19/80 LIPICA: POŠTNA KOČIJA DUNAJ – TRST – LIPICA, POSTAJA MARIBOR, priložnostni poštni žig (FDC)
56. 13. 7. 1980 20/80 LIPICA: POŠTNA KOČIJA DUNAJ – TRST – LIPICA, POSTAJA PTUJ, priložnostni poštni žig (FDC)
57. 13. 7. 1980 21/80 LIPICA: POŠTNA KOČIJA DUNAJ – TRST – LIPICA, POSTAJA CELJE, priložnostni poštni žig (FDC)
58. 13. 7. 1980 22/80 LIPICA: POŠTNA KOČIJA DUNAJ – TRST – LIPICA, POSTAJA LJUBLJANA, priložnostni poštni žig (FDC)
59. 11. 7. 1980 23/80 POSTOJNA: POŠTNA KOČIJA DUNAJ - TRST - LIPICA, POSTAJA POSTOJNA, priložnostni poštni žig (FDC)
60. 13. 7. 1980 24/80 LIPICA: POŠTNA KOČIJA DUNAJ - TRST - LIPICA, POSTAJA LIPICA, priložnostni poštni žig (FDC)
61. 13. 7. 1980 27/80 LIPICA: POŠTNA KOČIJA DUNAJ - TRST - LIPICA, OB 400 LETNICI KOBILARNE LIPICA, priložnostni poštni žig (FDC); varianta a: na kuverti je napis 400 LET KOBILARNE LIPICA, IV. ZBOR PTT DELAVCEV PRIMORSKE; varianta b: na kuverti je samo napis 400 LET KOBILARNE LIPICA
62. 6. -13. 7. 1980 28/80 6. 7. 80 WIEN, 12. 7. 80 TRIESTE, dnevni poštni žig; LIPICA: POŠTNA KOČIJA DUNAJ - TRST - LIPICA, priložnostni poštni žig (FDC)
63. 31. 8. 1980 Zelena velika dvodelna kartica JOSIP BROZ TITO, POKROVITELJ PROSLAV, 400 LET KOBILARNE LIPICA, dnevni in priložnostni žigi

64. 31. 8. 1980 Zelena velika enodelna kartica JOSIP BROZ TITO, POKROVITELJ PROSLAV, 400 LET KOBILARNE LIPICA, z dnevnimi in priložnostnimi poštними žigi
65. 31. 8. 1980 Zelena velika enodelna kartica brez napisa JOSIP BROZ TITO, POKROVITELJ PROSLAV, 400 LET KOBILARNE LIPICA, z dnevnimi in priložnostnimi poštными žigi
66. 31. 8. 1980 Zelena majhna kartica JOSIP BROZ TITO, POKROVITELJ PROSLAV, 400 LET KOBILARNE LIPICA, priložnostni poštni žig
67. 31. 8. 1980 LIPICA: PROSLAVE OB 400 LETNICI KOBILARNE LIPICA, priložnostni poštni žig (FDC)
68. 10. 9. 1980 29/80 PORTOROŽ: DAN JUGOSLOVANSKE MORNARICE, priložnostni poštni žig (FDC)
69. 26. 12. 1980 30/80 KOPER: OTVORITEV OBALNEGA DOMA UPOKOJENCEV, priložnostni poštni žig (FDC)
70. 24. 1. 1981 31/81 KOPER: KRVOĐAJALCI ZGP PRIMORSKI TISK KOPER SOUR RUDI ČAJEVEC RO - PE BANJA LUKA POBRATENI, poštni žig prvi dan (FDC)
71. 27. 4. 1981 32/81 KOPER: 40 LET USTANOVITVE OF SLOVENIJE SZDL - ASPL, priložnostni poštni žig (FDC)
72. 25. 5. 1981 33/81 KOPER: OTVORITEV NOVE OSNOVNE ŠOLE ANTON UKMAR, priložnostni poštni žig (FDC)
73. 15. 5. 1981 34/81 MAREZIGE: 60 LETNICA MAREŽGANSKEGA UPORA SLOVENSKA ISTRRA, priložnostni poštni žig (FDC)
74. 14. 5. 1982 34/82 KOPER: 1. SEJEM POBRATENIH MEST: KOPER, FERRARA, MUGGIA, ZADAR, NIKŠIČ, PRILEP, JAJCE, VALJEVO, priložnostni poštni žig (FDC)
75. 27. 6. 1982 35/82 IDRİJA: SREČANJE KURIRJEV NOV MRZLA RUPA P-6, priložnostni poštni žig (FDC)
76. 8. 8. 1982 35/82 KNEŽAK: SREČANJE KURIRJEV NOV MAŠUN P-1, priložnostni poštni žig (FDC)
77. 28. 8. 1982 35/82 SENOŽEČE: SREČANJE KURIRJEV NOV LAŽE P-3, priložnostni poštni žig (FDC)
78. 11. 9. 1982 36/82 KOPER: II. ŠPORTNE IGRE GRAFIČNIH DELAVCEV PRIMORSKE, poštni žig prvi dan (FDC)
79. 27. 11. 1982 37/82 IZOLA: NOVA BOLNIŠNICA IZOLA OTVORITEV, priložnostni poštni žig (FDC)
80. 15. 3. 1983 38/83 DEKANI: 100 LETNICA POŠTE DEKANI, priložnostni poštni žig (FDC)
81. 22. 5. 1983 39/83 ŠTANJEL: SREČANJE KURIRJEV NOV ŠTJAK 2P-14, priložnostni poštni žig (FDC)
82. 3. 7. 1983 39/83 ČEPOVAN: SREČANJE KURIRJEV NOV GORNJA TREBUŠA P-7, priložnostni poštni žig (FDC)
83. 16. 10. 1983 39/83 PREM: SREČANJE KURIRJEV NOV PRELOŽE P-2a, priložnostni poštni žig (FDC)
84. 15. 3. 1983 40/83 ČRNI KAL: STOLETNICA POŠTE ČRNI KAL, priložnostni poštni žig (FDC)
85. 23. 7. 1983 41/83 KOZINA: 40 LETNICA USTANOVITVE ISTRSKEGA ODREDA, priložnostni poštni žig (FDC)
86. 23. 7. 1983 42/83 KOZINA: 40 LETNICA USTANOVITVE ISTRSKEGA ODREDA, priložnostni poštni žig (FDC)

87.	4. 6. 1983	43/83	POSTOJNA: 2. PLENUM PARTIZANSKIH UČITELJEV PRIMORSKE, dnevni poštni žig (FDC)
88.	1. 7. 1983	44/83	SEČOVLJE: IV. POKAL BRANKO IVANUŠ, priložnostni poštni žig (FDC)
89.	23. 7. 1983	45/83	KOZINA: 40-LETNICA USTANOVITVE ISTRSKEGA ODREDA, priložnostni poštni žig (FDC)
90.	8. 6. 1983	46/83	KOPER: JIK BANKA KOPER, poštni žig prvi dan (FDC)
91.	27. 8. 1983	47/83	PORTOROŽ: MEDNARODNI FOLKLORNI FESTIVAL, priložnostni poštni žig (FDC), obstajajo 3 barvne variante tiska – zelena, modra, rdeča
92.	17. 9. 1983	48/83	TRIGLAV: TRIGLAVSKI DOM 2515 M NA KREDARICI, priložnostni poštni žig (KARTICA)
93.	16. 9. 1983	49/83	SEČOVLJE: EVROPSKI RALLY PORTOROŽ 200 LET ZRAKOPLOVSTVA, priložnostni poštni žig (FDC), obstajata 2 barvni varianti tiska – modra in zlata
94.	1. 10. 1983	50/83	TOLMIN: 60 LET PRVE SLOVENSKE MATURE NA UČITELJIŠČU V TOLMINU, priložnostni poštni žig (FDC)
95.	16. 10. 1983	51/83	PREM: SREČANJE KURIRJEV NOV PRELOŽE P-2a, priložnostni poštni žig (FDC)
96.	26. 11. 1983	52/83	KOPER: OTVORITEV PTT CENTRA, priložnostni poštni žig (FDC)
97.	1983	53/83	SPOMLADANSKI IZLET PO GORENJSKI – S STILOM, brez žigov (KARTICA)
98.	1983	54/83	VSTALA PRIMORSKA SI V NOVO ŽIVLJENJE, brez žigov (KARTICA), obstajata 2 barvni varianti tiska – zelena in modra
99.	25. 2. 1984	55/84	PORTOROŽ: I. MIKOLOŠKA RAZSTAVA, priložnostni poštni žig (KARTICA)
100.	17. 3. 1984	56/84	PIRAN: I. MIKOLOŠKA RAZSTAVA, dnevni poštni žig (KARTICA)
101.	19. 3. 1984	57/84	KOPER: I. MIKOLOŠKA RAZSTAVA, priložnostni poštni žig (KARTICA)
102.	19. 3. 1984		KOPER: I. MIKOLOŠKA RAZSTAVA, priložnostni poštni žig (DOPISNICA)
103.	4. 4. 1984	58/84	IZOLA: I. MIKOLOŠKA RAZSTAVA, dnevni poštni žig (KARTICA)
104.	8. 7. 1984		POSTOJNA: POSTOJNSKA JAMA 20.000.000 OBISKOVALEC, priložnostni poštni žig (RAZGLEDNICA)
105.	14. 8. 1984	59/84	POSTOJNA: 100 LETNICA PROSTOVOLJNEGA GASILSKEGA DRUŠTVA POSTOJNA, dnevni poštni žig (KARTICA)
106.	15. 9. 1984	60/84	POSTOJNA: I. MIKOLOŠKA RAZSTAVA, OTVORITEV, priložnostni poštni žig (KARTICA)
107.	26. 11. 1984	60/84	KOPER: TOMOS 30 LETA DELA IN USPEHOV, priložnostni poštni žig (FDC), obstajata 2 barvni varianti tiska – modra in rdeča
108.	26. 8. 1984	61/84	POSTOJNA: 40 LETNICA RELEJNE POSTAJE ŠMIHEL P-4a, priložnostni poštni žig (KARTICA)
109.	22. 9. 1984	61/84	POSTOJNA: I. MIKOLOŠKA RAZSTAVA, KONEC, priložnostni poštni žig (KARTICA)
110.	29. 9. 1984		PRESTRANEK: DAN PIONIRJEV – ŠOLSKA PIONIRSKA ZADRUGA, izdan samo priložnostni poštni žig
111.	6. 10. 1984		MAREZIGE: 40 LET LOPAR, izdan samo priložnostni poštni žig
112.	8. 6. 1985		SEŽANA: 2. MEDNARODNO SREČANJE FILATELISTOV IN NUMIZMATIKOV, KOBILARNA LIPICA, priložnostni poštni žig (FDC)
113.	11. 7. 1985	1/85	IZOLA: OBČINSKI PRAZNIK, priložnostni poštni žig (FDC)

114. 21. 7. 1985 1/85 SEŽANA: 40 LET SVOBODE IN MIRU GABROVICA P13, priložnostni poštni žig (FDC)
115. 21. 7. 1985 2/85 SEŽANA: 40 LET SVOBODE IN MIRU GABROVICA P13, priložnostni poštni žig (FDC)
116. 22. 7. 1985 61/85 KOPER: I. PODVODNA ŠTAFETA, priložnostni poštni žig (FDC)
117. 18. 8. 1985 3/85 AJDOVŠČINA: V SPOMIN PARTIZANSKIM KURIRJEM PREDMEJA P5, priložnostni poštni žig (FDC)
118. 15. 9. 1985 2/85 KOPER: 50 LET UKINITVE PROGE TRST–POREČ, priložnostni poštni žig (KARTICA)
119. 15. 9. 1985 3/85 KOPER: 50 LET UKINITVE PROGE TRST–POREČ, priložnostni poštni žig (KARTICA)
120. 6. 10. 1985 PORTOROŽ: 28. KONGRES F.I.J.E.T. OD 6. DO 13. 10. 1985, priložnostni poštni žig (FDC AMERIKANKA)
121. 13. 12. 1985 KOPER: 40 LETNICA OBNOVITVE SLOVENSKE ŠOLE V ISTRI, priložnostni poštni žig (FDC)
122. 18. 5. 1986 KOPER: POBEŽANSKO KONSUMNO IN POSOJILNO DRUŠTVO V POBEGIH 50 LET, priložnostni poštni žig (RAZGLEDNICA)
123. 12. 6. 1986 SEŽANA: GOBARSKA RAZSTAVA, priložnostni poštni žig (KARTICA)
124. 24. 6. 1986 SEŽANA: GOBARSKA RAZSTAVA, priložnostni poštni žig (KARTICA)
125. 25. 6. 1986 SENOŽEČE: MIKOLOŠKA RAZSTAVA, priložnostni poštni žig (KARTICA)
126. 5. 7. 1986 5/86 ROGAŠKA SLATINA: 1. SREČANJE FILATELISTOV IN NUMIZMATIKOV, priložnostni poštni žig (KARTICA)
127. 18. 9. 1986 6/86 LJUBLJANA: NARAVA - ZDRAVJE, priložnostni poštni žig (KARTICA)
128. 15. 12. 1986 KOPER: 25 LETNICA VRTCA SEMEDELA 1961-1986, dnevni poštni žig (FDC), obstajata 2 barvni varianti tiska - zelena in modra
129. 25. 2. 1987 KOPER: TRŽAŠKI FILATELISTIČNI KLUB LOVRENC KOŠIR TRST, priložnostni poštni žig (FDC)
130. 1. 5. 1987 8/87 SEŽANA: SVETOVNI POKAL V DRESURNEM JAHANJU - CDI LIPICA, priložnostni poštni žig (FDC)
131. 23. 5. 1987 KOPER: XXII. ZBOR PIONIRJEV JUGOSLAVIJE, priložnostni poštni žig (FDC)
132. 6. 6. 1987 SEŽANA: IV. MEDNARODNO SREČANJE FILATELISTOV LIPICA, priložnostni poštni žig (KARTICA)
133. 15. 9. 1987 1/87 KOPER: VUJA - STT 40 LET, priložnostni poštni žig (FDC)
134. 16. 9. 1987 LJUBLJANA: NARAVA ZDRAVJE 87, priložnostni poštni žig (KARTICA)
135. 20. 9. 1987 LJUBLJANA: NARAVA ZDRAVJE 87, priložnostni poštni žig (KARTICA)
136. 1. 5. 1988 1/88 KOPER: PRVE ZNAMKE STO - VUJA 40 LET, priložnostni poštni žig (FDC)
137. 25. 6. 1988 KOPER: KOPRSKA SREČANJA, priložnostni poštni žig (FDC)
138. 15. 10. 1988 LJUBLJANA: NARAVA ZDRAVJE, priložnostni poštni žig (DOPISNICA)
139. 25. 5. 1989 1/89 KOPER: 40 LET RADIO KOPER, priložnostni poštni žig (FDC)
140. 14. 5. 1989 2/89 GRAČIŠČE: 1. ISTRSKI TABOR 120 LET KUBED, priložnostni poštni žig (FDC)
141. 14. 5. 1989 CM 1/89 GRAČIŠČE: 1. ISTRSKI TABOR 120 LET KUBED, priložnostni poštni žig (MAKSIMUM KARTA)
142. 9. 6. 1989 KOPER: OBALNO PLANINSKO DRUŠTVO 40 LET 1949-1989, priložnostni poštni žig (RAZGLEDNICA)

143. 24. 6. 1989 KOPER: X. KOPRSKA SREČANJA, priložnostni poštni žig (FDC)
144. 18. 10. 1989 LJUBLJANA: NARAVA - ZDRAVJE - 89, priložnostni poštni žig (KARTICA)
145. 31. 10. 1989 3/89 KOPER: DAN VARČEVANJA, priložnostni poštni žig (KARTICA)
146. 28. 11. 1989 CM 1/89 KOPER: FRESKE IZ HRASTOVELJ, priložnostni poštni žig (MAKSIMUM KARTA)
147. 28. 11. 1989 CM 3/89 KOPER: FRESKE IZ HRASTOVELJ, priložnostni poštni žig (MAKSIMUM KARTA)
148. 28. 11. 1989 CM 4/89 KOPER: FRESKE IZ HRASTOVELJ, priložnostni poštni žig (MAKSIMUM KARTA)
149. 8. 12. 1989 CM 2/89 HRASTOVLJE: FRESKE IZ HRASTOVELJ, priložnostni poštni žig (MAKSIMUM KARTA)
150. 24. 3. 1990 KOPER: GOBE - NARAVA, priložnostni poštni žig (DOPISNICA), napis na dopisnici: KOPER - GOBE - NARAVA
151. 24. 3. 1990 KOPER: GOBE - NARAVA, priložnostni poštni žig (DOPISNICA), napis na dopisnici: RAZSTAVLJA ČUK KARLO MODOLO
152. 7. 4. 1990 STRUNJAN: GOBE - NARAVA, priložnostni poštni žig (DOPISNICA)
153. 24. 6. 1990 1/90 HRASTOVLJE: 500 LET FRESK, priložnostni poštni žig (FDC)
154. 24. 6. 1990 1B/90 HRASTOVLJE: 500 LET FRESK, priložnostni poštni žig (FDC), napis na FDC-ju: 500 LET HRASTOVSKIH FRESK 1490-1990
155. 24. 6. 1990 1B/90 HRASTOVLJE: 500 LET FRESK, priložnostni poštni žig (FDC), napis na FDC-ju: HRASTOVSKKE FRESKE, ter drugačna slika
156. 13. 7. 1990 1B/90 ČRNI KAL: 500 LET HRASTOVSKIH FRESK, priložnostni poštni žig (FDC), napis na FDC-ju: 500 LET HRASTOVSKIH FRESK 1490-1990
157. 13. 7. 1990 1B/90 ČRNI KAL: 500 LET HRASTOVSKIH FRESK, priložnostni poštni žig (FDC), napis na FDC-ju: HRASTOVSKKE FRESKE, ter drugačna slika
158. 13. 7. 1990 CM 1/89 ČRNI KAL: 500 LET HRASTOVSKIH FRESK, priložnostni poštni žig (MAKSIMUM KARTA)
159. 13. 7. 1990 CM 2/89 ČRNI KAL: 500 LET HRASTOVSKIH FRESK, priložnostni poštni žig (MAKSIMUM KARTA)
160. 13. 7. 1990 CM 3/89 ČRNI KAL: 500 LET HRASTOVSKIH FRESK, priložnostni poštni žig (MAKSIMUM KARTA)
161. 13. 7. 1990 CM 4/89 ČRNI KAL: 500 LET HRASTOVSKIH FRESK, priložnostni poštni žig (MAKSIMUM KARTA)
162. 9. 9. 1990 2A/90 KOPER: POSVETITEV CERKVE SV. MARKA, priložnostni poštni žig (FDC)
163. 9. 9. 1990 2B/90 KOPER: POSVETITEV CERKVE SV. MARKA, priložnostni poštni žig (FDC)
164. 17. 10. 1990 LJUBLJANA: NARAVA-ZDRAVJE, priložnostni poštni žig (KARTICA)
165. 31. 10. 1990 3/90 KOPER: 800 LET DENARSTVA NA SLOVENSKEM, priložnostni poštni žig (RAZGLEDNICA)
166. 23. 12. 1990 4/90 KOPER: MOJA DEŽELA JE NAŠA DRŽAVA SLOVENIJA, priložnostni poštni žig (FDC)
167. 15. 3. 1991 1/91 KOPER: FILATELISTIČNA RAZSTAVA 230 LET POŠTE, priložnostni poštni žig (FDC)
168. 10. 5. 1991 2/91 MAREZIGE: MAREZIGE 1921-1991, priložnostni poštni žig (FDC), obstajata 2 barvni varianti tiska zelena z napisom PRAZNIK REFOŠKA, ter rjava brez tega napisa

SLOVENIJA

169.	4. 7. 1992	1/92	IZOLA: 7. SVETOVNO PRVENSTVO RAZREDA EVROPA, priložnostni poštni žig (FDC)
170.	4. 7. 1992		IZOLA: 7. SVETOVNO PRVENSTVO RAZREDA EVROPA, priložnostni poštni žig (DOPISNICA)
171.	21. 4. 1993		KOPER: BEŽIGRAJSKA GALERIJA MEDUZA RIHARD JAKOPIČ, priložnostni poštni žig (FDC)
172.	21. 4. 1993		KOPER: BEŽIGRAJSKA GALERIJA MEDUZA RIHARD JAKOPIČ, priložnostni poštni žig (FDC AMERIKANKA)
173.	21. 4. 1993		KOPER: BEŽIGRAJSKA GALERIJA MEDUZA RIHARD JAKOPIČ, priložnostni poštni žig (RAZGLEDNICA)
174.	25. 6. 1993		KOPER: RAZSTAVA OB DNEVU DRŽAVNOSTI REPUBLIKE SLOVENIJE, poštni žig prvi dan (DOPISNICA)
175.	25. 6. 1993		KOPER: brez napisa RAZSTAVA OB DNEVU DRŽAVNOSTI REPUBLIKE SLOVENIJE, poštni žig prvi dan (DOPISNICA)
176.	25. 6. 1993		KOPER: RAZSTAVA OB DNEVU DRŽAVNOSTI REPUBLIKE SLOVENIJE, poštni žig prvi dan (PISMO: EVROPA V MALEM, Bajta na Veliki planini)
177.	17. 9. 1993		KOPER: ANTONIO TARSIA 1643-1993, priložnostni poštni žig (FDC)
178.	3. 10. 1993	2/93	KOPER: PRIKLJUČITEV PRIMORSKE 50 LET, priložnostni poštni žig (FDC)
179.	19. 3. 1994	1/94	KOPER: 1. SREČANJE FILATELISTOV, priložnostni poštni žig (DOPISNICA)
180.	19. 3. 1994	1a/94	KOPER: 1. SREČANJE FILATELISTOV, priložnostni poštni žig (FDC)
181.	19. 3. 1994	1a/94	KOPER: 1. SREČANJE FILATELISTOV, priložnostni poštni žig (PISMO: EVROPA V MALEM, Mlin na Muri)
182.	5. 11. 1994	2/94	OSP: 1. SLOVENSKA LJUDSKA ŠOLA V ISTRI 175 LET, priložnostni poštni žig (PISMO: EVROPA V MALEM - Kraški koš)
183.	5. 11. 1994	2/A	OSP: 1. SLOVENSKA LJUDSKA ŠOLA V ISTRI 175 LET, priložnostni poštni žig (KARTICA)
184.	15. 8. 1995	1/95	KOPER: PRIMORSKA 50 LET PRVIH ZNAMK ZA SLOVENSKO PRIMORJE, priložnostni poštni žig (FDC)
185.	10. 9. 1995	2/95	KOPER: ZVEZA PRIMORSKIH PARTIZANOV - 10. 9. 1945, priložnostni poštni žig (FDC)
186.	20. 10. 1995	3/95	KOPER: 50 LET GIMNAZIJE KOPER, priložnostni poštni žig (FDC)
187.	12. 10. 1996	1/96	POBEGI: 100 LET POSOJILNO IN KONSUMNO DRUŠTVO POBEGI, priložnostni poštni žig (RAZGLEDNICA)
188.	24. 10. 1996	2/96	KOPER: 40 LET POKRAJINSKI ARHIV, priložnostni poštni žig (FDC)
189.	26. 10. 1996	3/96	KOZINA: 110 LET ŠOLSTVA V HRPELJAH, priložnostni poštni žig (FDC)
190.	23. 5. 1997	1/97	MAREZIGE: 25. PRAZNIK REFOŠKA, priložnostni poštni žig (FDC)
191.	15. 9. 1997	2/97	KOPER: 50 LET PRIKLJUČITVE PRIMORSKE, priložnostni poštni žig (FDC)
192.	17. 12. 1998	1/98	KOPER: 50 LET FILATELISTIČNI KLUB KOPER, priložnostni poštni žig (FDC)
193.	4. 3. 1999	1/99	KOPER: 50 LET OBALNEGA PLANINSKEGA DRUŠTVA, priložnostni poštni žig (FDC) V KASTELCU, priložnostni poštni žig (DOPISNICA)

194.	22. 4. 1999	2/99	PODGORJE: 90 LET REDNE POŠTE PODGORJE, priložnostni poštni žig (FDC)
195.	25. 5. 1999	3/99	KOPER: 50 LET RADIO KOPER, priložnostni poštni žig (FDC)
196.	29. 11. 2000	1/00	ČRNI KAL: 50 LET USTANOVITVE ŠOLE V KASTELCU, priložnostni poštni žig (DOPISNICA)
197.	24. 2. 2001	1/01	POŠTA NA MORJU 6315: PRINCE OF VENICE, priložnostni poštni žig (FDC)
198.	24. 2. 2001	1/01	POŠTA NA MORJU 6315: PRINCE OF VENICE, priložnostni poštni žig (DOPISNICA)
199.	19. 5. 2001	2/01	MAREZIGE: 80 LET UPORA, priložnostni poštni žig (FDC)
200.	23. 5. 2001	3/01	KOPER: KOPERFILA 2001, priložnostni poštni žig (FDC)
201.	26. 5. 2001	4/01	KOPER: SREČANJE FILATELISTOV, priložnostni poštni žig (FDC)
202.	18. 5. 2002	1/2002	KOPER: SREČANJE FILATELISTOV IN NUMIZMATIKOV, priložnostni poštni žig (FDC)
203.	30. 5. 2002	2/2002	KOPER: SVETOVNO PRVENSTVO V NOGOMETU, priložnostni poštni žig (FDC)
204.	7. 6. 2002	3/2002	KOPER: POT ZDRAVJA IN PRIJATELJSTVA, POREČANKA, priložnostni poštni žig (FDC)
205.	15. 12. 2002	4/02	KOPER: 100 LET ŽELEZNIŠKE PROGE TRST-POREČ, priložnostni poštni žig (FDC)
206.	5. 10. 2003	1/2003	KOPER: 60 LET PREKOMORCI, priložnostni poštni žig (FDC), obstajata 2 barvni varianti tiska - črna in modra
207.	22. 1. 2004	1-2004	KOPER: 6. EVROPSKO PRVENSTVO V ROKOMETU ZA MOŠKE, priložnostni poštni žig (FDC)
208.	5. 10. 2004	2/2004	KOPER: 50 LET LONDONSKI MEMORANDUM, priložnostni poštni žig (FDC)
209.	25. 10. 2004		ŠKOFIJE: 50. OBLETNICA LONDONSKEGA MEMORANDUMA, dnevni poštni žig (DOPISNICA)
210.	29. 4. 2005	1/2005	KOPER: 60 LET OSVOBODITVE KOPRA, priložnostni poštni žig (FDC)
211.	22. 4. 2006		ČRNI KAL: 130 LET ŽELEZNICE IN VODOVODA RAKITOVEC, priložnostni poštni žig (RAZGLEDNICA)
212.	1. 9. 2006	1/2006	KOPER: OTVORITEV OSNOVNE ŠOLE KOPER, priložnostni poštni žig (FDC)
213.	13. 5. 2007	1/2007	KOPER: 5. SLOVENSKI ČEBELARSKI PRAZNIK, priložnostni poštni žig (FDC) varianta a: napis na FDC-ju OBALNO ČEBELARSKO DRUŠTVO KOPER v eni vrstici varianta b: napis na FDC-ju OBALNO ČEBELARSKO DRUŠTVO KOPER v dveh vrsticah
214.	15. 9. 2007	2/07	KOPER: 60 LET PRIKLJUČITVE PRIMORSKE, priložnostni poštni žig (FDC)
215.	29. 11. 2008	1/2008	KOPER: TEKMOVALNA FILATELISTIČNA RAZSTAVA KOPERFILA, priložnostni poštni žig (FDC)
216.	7. 12. 2008	2/2008	KOPER: 50 LET PRIHODA PRVE LADJE LUKA KOPER, priložnostni poštni žig (FDC)

217.	7. 12. 2008	2/2008	KOPER: 50 LET PRIHODA PRVE LADJE LUKA KOPER, priložnostni poštni žig (FDC AMERIKANKA)
218.	17. 12. 2008	3/2008	KOPER: 60 LET FILATELISTIČNI KLUB KOPER, priložnostni poštni žig (FDC)
219.	18. 6. 2009	1/2009	ANKARAN: 100 LET ORTOPEDSKE BOLNIŠNICE VALDOLTRA, priložnostni poštni žig (FDC)
220.	1. 5. 2010	1/2010	KOPER: PRVA ISTRSKA POKRAJINSKA RAZSTAVA 100 LET, priložnostni poštni žig (FDC)
221.	1. 5. 2010	MK 1/2010	KOPER: PRVA ISTRSKA POKRAJINSKA RAZSTAVA 100 LET, priložnostni poštni žig (MAKSIMUM KARTA)
222.	1. 5. 2010	2/2010	KOPER: PRVA ISTRSKA POKRAJINSKA RAZSTAVA 100 LET, priložnostni poštni žig (FDC AMERIKANKA)
223.	18. 6. 2011	1/2011	KOPER: POKRAJINSKI MUZEJ KOPER 1911-2011, priložnostni poštni žig (FDC)
224.	18. 6. 2011	MC 2/2011	KOPER: POKRAJINSKI MUZEJ KOPER 1911-2011, priložnostni poštni žig (MAKSIMUM KARTA)
225.	19. 1. 2012	1/2012	KOPER: PROJEKT DANTE, priložnostni poštni žig (RAZGLEDNICA)
226.	19. 1. 2012	MK 03/2012	KOPER: PROJEKT DANTE, priložnostni poštni žig (MAKSIMUM KARTA), opozorilo: drugačen priložnostni poštni žig kot na razglednici
227.	29. 11. 2012	MK 04/2012	KOPER: FILATELISTIČNA RAZSTAVA 60 LET, priložnostni poštni žig (MAKSIMUM KARTA)
228.	15. 12. 2012	MK 05/2012	KOPER: POREČANKA 110 LET, priložnostni poštni žig (MAKSIMUM KARTA)
229.	15. 3. 2013	MK 6/2013	DEKANI: 130 LET POŠTE DEKANI, priložnostni poštni žig (MAKSIMUM KARTA)
230.	4. 9. 2013	7/2013	KOPER: EUROBASKET SLOVENIJA 2013, priložnostni poštni žig (FDC)
231.	29. 11. 2013	8/2013	KOPER: PRIMORSKA 70 LET, priložnostni poštni žig (FDC)
232.	28. 5. 2014	1/2014	ČRNI KAL: SPOMIN NA ŽRTVE NACIFAŠIZMA 70 LET GABROVICA, priložnostni poštni žig (FDC)
233.	28. 5. 2014	MK 7/2014	ČRNI KAL: SPOMIN NA ŽRTVE NACIFAŠIZMA 70 LET GABROVICA, priložnostni poštni žig (MAKSIMUM KARTA)
234.	25. 10. 2014	2/2014	ŠKOFIJE: LONDONSKI MEMORANDUM 60 LET, priložnostni poštni žig (FDC)
235.	25. 11. 2014	3/2014	KOPER: ZVEZA PRIJATELJEV MLADINE SLOVENIJE, priložnostni poštni žig (FDC)
236.	6. 2. 2015	1/2015	KOPER: 300 LET PALAČE BRUTI - KNJIŽNICA KOPER, priložnostni poštni žig (FDC)
237.	29. 4. 2015	2/2015	SEŽANA: 70 LET OSVOBODITVE TRSTA, priložnostni poštni žig (FDC)
238.	29. 4. 2015	MK 8/2015	SEŽANA: 70 LET OSVOBODITVE TRSTA, priložnostni poštni žig (MAKSIMUM KARTA)
239.	30. 4. 2015	3/2015	KOPER: 70 LET OSVOBODITVE KOPRA, priložnostni poštni žig (FDC)
240.	6. 11. 2015	4/2015	KOPER: GLAGOLJAŠI, priložnostni poštni žig (FDC)
241.	26. 2. 2016	1/2016	KOPER: 18 LET NARAVNI REZERVAT ŠKOCJANSKI ZATOK, priložnostni poštni žig (FDC)
242.	7. 5. 2016	2/2016	KOPER: 20 LET IPA KOPER, priložnostni poštni žig (FDC)
243.	1. 7. 2016	3/2016	IZOLA: PO SLEDEH ČIPKE, priložnostni poštni žig (FDC)

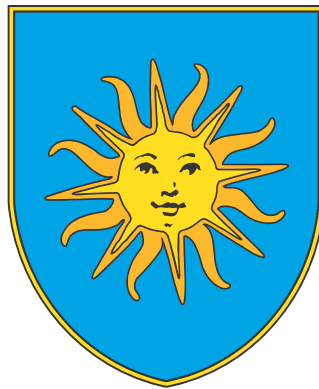
244. 9. 7. 2016 4/2016 IZOLA: EUROMED POSTAL, priložnostni poštni žig (FDC)
245. 9. 7. 2016 MC 9/2016 IZOLA: EUROMED POSTAL, priložnostni poštni žig (MAKSIMUM KARTA)
246. 22. 7. 2016 MC 10A/2016 KOPER: KOPRSKI OLIMPIJCI RIO 2016, priložnostni poštni žig (MAKSIMUM KARTA)
247. 22. 7. 2016 MC 10B/2016 KOPER: KOPRSKI OLIMPIJCI RIO 2016, priložnostni poštni žig (MAKSIMUM KARTA)
248. 22. 7. 2016 MC 10C/2016 KOPER: KOPRSKI OLIMPIJCI RIO 2016, priložnostni poštni žig (MAKSIMUM KARTA)
249. 22. 8. 2016 MC 11/2016 IZOLA: NAJVEČJI USPEHI VASILIJ ŽBOGAR, priložnostni poštni žig (MAKSIMUM KARTA)
250. 1. 9. 2016 5/16 KOPER: 10 LET OSNOVNE ŠOLE KOPER, priložnostni poštni žig (FDC)
251. 1. 9. 2016 5/16 KOPER: 10 LET OSNOVNE ŠOLE KOPER, priložnostni poštni žig (FDC AMERIKANKA)
252. 30. 9. 2016 MC 11/2016 PORTOROŽ: KRAJINSKI PARK STRUNJAN, priložnostni poštni žig (MAKSIMUM KARTA)
253. 1. 10. 2016 6/2016 KOPER: POGODBENA POŠTA SEMEDELA, priložnostni poštni žig (DOPISNICA)
254. 26. 10. 2016 6/2016 KOPER: ODHOD ZADNJEGA VOJAKA JUGO VOJSKE FORMA VIVA, priložnostni poštni žig (FDC)
255. 22. 10. 2016 7/2016 IZOLA: IZOLSKA LEGENDA, priložnostni poštni žig (FDC)
256. 25. 10. 2016 MC 12/2016 KOPER: UMIK JUGOSLOVANSKE ARMADE 25 LET, priložnostni poštni žig (MAKSIMUM KARTA)
257. 25. 10. 2016 8/2016 KOPER: UMIK JUGOSLOVANSKE ARMADE 25 LET, priložnostni poštni žig (FDC)
258. 3. 12. 2016 MC 13/2016 KOPER: MUDA 1516-2016, priložnostni poštni žig (MAKSIMUM KARTA)
259. 1. 3. 2017 1/2017 KOPER: SLOVENSKA POMORSKO TRGOVSKA AKADEMIJA 1947-2017, dnevni poštni žig (FDC)
260. 23. 5. 2017 MC 14/2017 KOPER: 60 LET LUKA KOPER, priložnostni poštni žig (MAKSIMUM KARTA)
261. 12. 7. 2017 MC 15/2017 KOPER: 50 LET POMORSKE POLICIJE, priložnostni poštni žig (MAKSIMUM KARTA)
262. 12. 7. 2017 MC 16/2017 KOPER: 50 LET LETALSKE POLICIJE, priložnostni poštni žig (MAKSIMUM KARTA)
263. 15. 9. 2017 2/2017 KOPER: 70 LET PARIŠKE MIROVNE POGODBE, priložnostni poštni žig (FDC)
264. 6. 2. 2018 1/18 KOPER: 500 LET PROTESTANTIZMA, priložnostni poštni žig (FDC)
265. 23. 3. 2018 MC 17/2018 KOPER: TURIZEM, priložnostni poštni žig (MAKSIMUM KARTA)
266. 29. 11. 2018 2/2018 KOPER: 75 LET PRIKLJUČITVE PRIMORSKE, priložnostni poštni žig (FDC)
267. 17. 12. 2018 3/2018 KOPER: 70 LET FILATELISTIČNEGA KLUBA KOPER, priložnostni poštni žig, (FDC)

V filatelistični klub Koper sem se včlanil leta 2008 kot začetnik numizmatik, željan novega znanja in spoznanj. Med samim zbiranjem in obiskovanjem filatelističnih in numizmatičnih sejmov sem se navdušil nad zbiranjem starih razglednic rojstnega kraja Ankarana. Na ta način sem postal tudi filatelist v kategoriji kartofilov, čeprav ne zbiram znamk.

Ker je FK Koper pridno in redno izdajal spominske ovojnice, sem spoznal tudi to tematiko, v katero sem se malo bolj poglobil. Zanimale so me vse izdaje, ki jih je izdal FK Koper. Na ta način sem prišel do spoznanja, da ima vsak član kluba nekaj izdaj, ampak ne vseh, ter da ne obstaja kompletni seznam teh izdaj. Z nekaj truda in s pomočjo delnih seznamov, arhiva FK Koper, zbirk starejših članov FK Koper ter njihovih pričevanj sem sestavil seznam spominskih izdaj od leta 1948 do 70-letnice FK Koper. Določene izdaje je FK Koper izdal skupaj z drugimi filatelističnimi klubi ali organizacijami. Na seznamu so nekatere izdaje opremljene z zaporedno številko izdaje, na nekaterih je ta številka podvojena, na nekaterih pa je tudi ni ali pa je celo preskočena. Zato sem se trudil, da je seznam sestavljen kronološko po datumu na priložnostnem poštnem žigu ali dnevnem poštnem žigu. Po zaporedni številki izdaje sledi kraj izdaje ter napis na priložnostnem poštnem žigu ter vrsta izdaje – FDC, dopisnica, kartica itd. Če ni bil izdan priložnostni poštni žig, je spominska izdaja zavedena na seznam po napisu na FDC-ju. Upam, da bo bil ta seznam v pomoč vsem ljubiteljem spominskih izdaj.

Zdenko Kalizan

MESTNA OBČINA KOPER
COMUNE CITTÀ DI CAPODISTRIA

 Pošta Slovenije

Pristanišče dobrih idej

INTESA SANPAOLO BANK

od / since
1963

TRANSAGENT

International Shipping and Freight Agency Ltd.
Međunarodna pomorska i prometna agencija d.o.o.

unija[®]

Franšizna enota Koper
Unifakt, računovodski servis, d.o.o.
Šmarska cesta 7/a, Koper
Tel.: 05 625 11 11

VSEBINA

Pozdrav Mestne občine Koper	3
Pogled na filatelijo, (Ivan Nanut)	5
Spoštovani (Peter Suhadolc)	7
Spomini (Mitja Pelicon)	9
Začetki kluba (Mitja Pelicon)	10
Razmišljanje mladega filatlista (Manuel Fischer)	14
Moja filatelistična pot (Ivan Nanut)	15
Razstave – spomini (Bruno Škerlevaj)	20
Spomini na očeta Bogomila Lilijo (Draguška Rupnik)	21
Delo z mladimi filatelisti (Niti Krota Bagari)	24
Delo z mladimi filatelisti II. Marko Krota, mag.prof.	25
Izjemen odnos (Manja Krapež)	27
40 let s koprskimi filatelisti (Janez Janežič)	29
Slovenski filatelistični klub Lovrenc Košir iz Trsta (Igor Tuta)	31
Pozdrav iz Pirana (Mitja Jančar)	34
Umetno ime se ni uveljavilo (Branko Morenčič)	37
Ovitki prvega dne Svobodnega tržaškega ozemlja STO (Veselko Guštin, dr.)	39
Poštni žigi Kopa (Veselko Guštin, dr.)	41
Priprava razstavne zbirke – razstavljanje (ne le) za začetnike (Peter Suhadolc)	54
Ustanovitev in delovanje Filatelističnega kluba Koper 17. 12. 1948–25. 10. 1954 (Bruno Škerlevaj)	71
Zanimivosti iz klubskega arhiva (Boris Dodič, Ivan Nanut in Nevenka Zakrajšek)	85
Numizmatika na Koprskem (Rafael Vidali)	97
Seznam spominskih izdaj Filatelističnega kluba Koper 1948-2018 (Zdenko Kalizan)	99

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

656.835.91(497.4Koper)(091)

FILATELISTIČNI klub Koper

[Sedemdeset]

70 let Filatelističnega kluba Koper / [glavni urednik Mitja Pelicon]. -

Koper : Filatelistični klub, 2018

ISBN 978-961-288-959-3

l. Pelicon, Mitja

297638144

Zbornik ob 70-letnici Filatelističnega kluba Koper – Izdajatelj: Filatelistični klub Koper, Verdijevega ulica, Koper – Glavni in odgovorni urednik: Mitja Pelicon – Oblikovanje: Mitja Jančar, naslovnica Matjaž Učakar – Uredniški odbor: Boris Dodič, Rikardo Groselj, Zdenko Kalizan, Ivan Nanut, Mitja Pelicon, – Lektoriranje: Klarič Maja, prof. – Tisk: Luglioprint, Domio, 107 - 34018 San Dorligo della Valle - Trieste – Naklada: 200 kom

Prodaja znamk tudi na spletu

Vabimo vas k spletnemu nakupu slovenskih poštних znamk in filatelističnih izdelkov.

Obiščite Deželo znamk na www.dezelaznamk.si.

Pošta Slovenije